

#10^{12/2020}

LITERAUTICA

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ALTE MOFTURI

alexandra NICULESCU

allex TRUȘCĂ

andrei DUMITRESCU

cornel BĂLAN

cosmin LEUCUȚA

diana MARINESCU

e. RĂDULESCU

florentina IONESCU

grigore RADU

ionuț MANEA

irina LUPU

pavel NEDELCU

raul gabriel GAVRA

suzănica TĂNASE

tettyo SAITO

CUPRINS

EDITORIAL

03 | Sărbători fericite! | **Cornel Bălan**

PROZĂ

06 | Poveste de demult | **Allex Trușcă**

12 | Pisoai la sac. Rețetă în cinci pași |

Florentina Ionescu

20 | Fată sau băiat? | **Alexandra Niculescu**

27 | Cel mai sigur mâine |

Andrei Dumitrescu

35 | Alarma | **Suzănica Tănase**

43 | Robot de bucătărie | **E. Rădulescu**

56 | O femeie fragilă | **Ionuț Manea**

59 | Crimă și pedeapsă | **Diana Marinescu**

66 | Un drug de fier | **Cornel Bălan**

73 | Recidiva | **Grigore Radu**

82 | Dear Deer | **Irina Lupu**

86 | Ileana Haineala | **Tettyo Saito**

RECENZIE CARTE

17 | Literatura și artele în România comunistă – Cristian Vasile | **Pavel Nedelcu**

31 | Confessions of a crap artist, de Philip K. Dick | **Cornel Bălan**

RECENZIE FILM

38 | Tenet – mediocritatea placată cu aur |

Cosmin Leucuța

70 | Bine ai venit la Trouilly! |

Raul Gabriel Gavra

Conținutul acestei reviste este protejat prin copyright.

Orice reproducere a conținutului este interzisă prin lege, cu excepția cazurilor în care se primește acordul autorilor.

Autorii sunt singurii responsabili pentru propriile creații.

ECHIPA

Daniela Albu

Vasile Baghiu

Cornel Bălan

Daniel Dorosan

Florin Giurcă

Cosmin Leucuța

Gabriel Florin Măcsim

Pavel Nedelcu

Alexandra Niculescu

Mihail Victus

EDITORI NUMĂR CURENT

Cornel Bălan

Pavel Nedelcu

Alexandra Niculescu

Mihail Victus

EDITORIAL

Sărbători fericite!

CORNEL BĂLAN

În curînd vine Crăciunul și cu toții îl vom sărbători, așa cum e tradiția în fiecare an, ne vom felicita rudele, vom găti bucatele tradiționale și vom ciocni un pahar de vin.

Dar va fi acest Crăciun și Revelionul care urmează la fel ca celelalte?

Orice vîrstă ai avea, cu puține excepții (cum ar fi longevivul filozof Mihai Șora), toată lumea, întreaga noastră specie, umanitatea, cum ne place să o numim, a trecut printr-o lungă perioadă benefică, în care viața s-a îmbunătățit mereu.

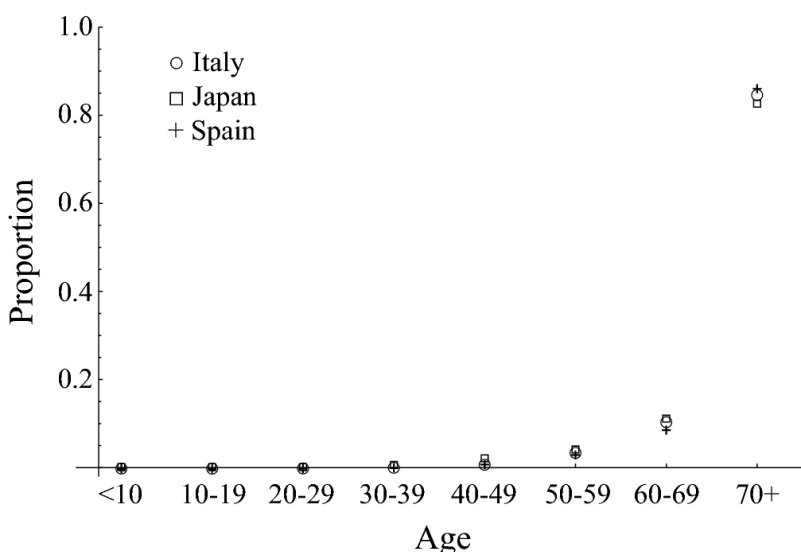
Dacă ne imaginăm un cititor al acestui articol care s-a născut acum patruzeci de ani, în 1980, (frate-meu!) pentru acest cititor viața a fost un lung șir de îmbunătățiri. Dacă a avut mici probleme de sănătate cînd era mic, medicina era destul de avansată să i le rezolve, deja existau injecții tip booster, vitaminele, vaccinurile au făcut din el un copil robust, educația era gratuită și de calitate, mai apoi s-au deschis granițele așa că, adult fiind, a putut să-și caute un serviciu mai bun, oriunde în Europa,

economia mergea acceptabil, și-a făcut o situație, etc. Nu toți dintre noi se încadrează exact în cele descrise mai sus dar, sînt convins, marea majoritatea va fi de acord că de patruzeci de ani standardul de viață urcă și nimic prea serios nu perturbase mersul general al lucrurilor. Problemele din Orientul Mijlociu erau „acolo”, SIDA, gripa porcîă fuse-seră ca niște sughițuri izolate, criza economică trecuse de zece ani. Și dintr-odată, de nicăieri, apare un virus cu nume de bere (acum nimeni nu-i mai spune așa) iar pentru că de vreo șaptezeci de ani nu mai pățisem nimic, și sîntem generația care ne luăm copii de la școală cu mașina, exagerăm cu lamentările, cu acuzele la seriozitatea (sau nese-riozitatea) măsurilor, cu nemulțumirea. Pentru că, probabil, 70 de ani de bunăstare neînteruptă la asta ne-a făcut buni, la văicăreală. În plus avem mult mai mult timp la dispoziție decît aveau bunicii și străbunii noștri. Timp să ne dăm cu părerea, să despicăm firul în patru și (unii) să dezvoltăm teorii conspirative.

Orice ar fi, decembrie o să rămînă luna sărbătorilor de iarnă doar că totul se va desfășura la o scară mult mai redusă. Lumea tot va petrece, dar mai cu moderație, în grupuri mai restrînse (familia apropiată), cu mai multă interiorizare și mai puțină exteriorizare - iar după părerea mea acest lucru nu e chiar așa de rău. Da, momentul acela cînd erai

pupat de zeci de oameni la rînd și le suflai în nas de la doi centimetri „mulțumesc la fel și ție!” nu o să existe. Nu mi se pare chiar așa o tragedie.

Bineînțeles, aveți dreptate, contează dacă pandemia (sau carantina) te-a prins la vîrsta de douăzeci de ani împărțind o garsonieră în Barcelona cu o instructoare de salsa sau în comuna Golobanu, la pensie, fără apă curentă și cu toaleta în curte dar, după ultimele statistici chiar și pentru grupa de vîrstă 60-69 aproximativ 10% mor de covid.

Sună cinic și totuși trebuie să o spun: dintotdeauna a fost un avantaj să nu fumezi, să nu fii supraponderal, să ai gene bune etc.

Cred că depinde de noi cît de fericiți sau necăjiți vom fi iar despre această căutare interioară a fericirii mă voi ocupa în continuare.

Un mod simplu de a fi (mai) mulțumit este trăind în prezent, în realitate, și nu în trecut sau „în televizor”.

Melancolia, regretul, știrile alarmist, toate acestea nu ne fac bine garantat. Ce rost are să te agiți atunci cînd nu poți schimba nimic? De ce continuăm să cițim cu aviditate știri negative cînd negativitatea ne afectează comportamentul și prin asociere, o afectează și pe a celor din jurul nostru?

Cînd cineva mă chestionează în privința unui subiect încurcat și mi-e greu să dau un pronostic atunci mă pun la adăpostul cuvîntului „interesant”. Ce fel de om este cutare? E... interesant. Așa și cu vremurile de acum. Fără îndoială sînt interesante, adică interesante de trăit. Faptul că le trăim este deja ceva pozitiv. Firile oamenilor se separă într-o direcție sau în cealaltă mai rapid ca înainte. Jigodiile sînt mai jigodii, oamenii buni sînt și mai buni, pesimiștii dau în depri-mare, glumeții fac în continuare glume. Nu am pomenit bancuri mai bune decît cele făcute în perioada restricțiilor. Dintotdeauna oamenii au făcut haz de ne-caz, pînă și Cehov are o povestire „Viață e minunată!” în care spune „cînd te trezești pe cap cu niște rude sărace care vin să te viziteze cînd nu ai chef, stăpînește-ți enervarea și exclamă triumfător: Slavă Domnului că nu e poliția!” Nouă, românilor, ne va prinde bine umorul în perioada asta (și la fel ne va prinde bine brusca trezire la realitate: nu sîntem nici pe departe așa deștepți pe cît ne

credeam, o dovadă fiind că noi, românii nu am dezvoltat nici un vaccin).

Era o glumă pe care îmi plăcea să o repet cui voia să mă asculte și ziceam că pe vremuri, pe la țară, când nu apăruseră policlinici și calmante, atunci când te ducea ceva soluția era să îți cauzezi o durere și mai tare altundeva. Când mă ardeam, bunica efectiv se repezea după sticla cu ulei cu care mă ungea apoi îmi freca arsura cu sare. Noua durere devenea atât de mare că după un timp când revenea durerea dinainte mi se părea o bagatelă, o simțeam mai puțin. Doar că, adult fiind, acum spuneam gluma asta pe ton serios, ca și cum se întâmpla în realitate. Cum ar fi, când mi-am detașat clavicula la fotbal și după încă niște luni mi-am făcut ruptură de menisc la genunchi (aveam dureri mari) i-am spus pe un ton satisfăcut soției că am rezolvat problema la clavicula - pe aia nu o mai simt. Fără să intru în amănunte, pentru mine 2019 a fost un an atât de rău încât pe 2020, cu toată pandemia și problemele care sînt, îl percep ca fiind foarte bun.

Cred că viața e pînă la urmă o chestie de perspectivă. Când eram în gimnaziu se întâmpla să mai citesc cărți de la bibliotecă și uneori, dacă eram chemat la masă, părinții îmi reaminteau să mă spăl pe mâini. Din nou!? mă lamentam eu. Da, pentru că ai pus mîna pe cartea aia și cine știe ce nespălați au pus mîna pe ea

înainte. Era pentru mine de neînțeles, cum nu-mi puteam imagina cartea respectivă decît citită de niște oameni foarte ca lumea, chiar vreo fată parfumată, dar evident, ai mei nu se puteau gândi așa. Și acum mama a rămas la fel de prăpăstioasă iau eu la fel de optimist. În privința asta semăn cred un pic cu unchiu-meu care în ciuda problemelor lui de circulație care i-au limitat foarte tare pînă și mersul, m-a întrebat într-o seară când ne plimbam împreună, el deabia tîrșîindu-și picioarele: "Oi mai juca eu, măi Cornele, fotbal vreodată?" Normal că nu o să mai joace niciodată fotbal dar faptul că își pune totuși întrebarea nu-l face deloc mai puțin demn de admirat!

Avem multe motive să fim nemulțumiți. Au fost alegerile și, cum citeam undeva, politicienii sînt foarte revoltați de modul în care tragedia de la Piatra Neamț le poate afecta carierele. În continuare se dă șpagă în spitale și peste tot, ba și pentru banalul carnet de șofer - la 31 de ani de la Revoluție mentalitățile nu s-au schimbat: la ce sume s-au găsit/confiscat pare-se că toată Suceava știa cum merg treburile și nimeni nu se sesiza. Filmele alea americane cu *whistlebloweri* în România sînt vizionate de pomană.

Dar avem puterea de a ne abate gîndurile. Avem puterea de a alege să gîndim pozitiv, măcar acum, la sfîrșit de an. Să facem un bilanț și să fim mulțumiți de

ce avem, nu nemulțumiți de ce nu avem. Așa cum spune un proverb chinezesc: *Dacă mintea ți-e puternică, toate lucrurile dificile devin ușoare, dacă mintea ți-e slabă, pînă și chestiile ușoare devin complicate.*

PROZĂ

Poveste de demult

ALLEX TRUȘCĂ

Flavius plănuise totul, petrecuse nopți întregi în fața calculatorului, căutând informații, folosindu-și talentul de povestitor înfrânat drastic de profa de română care-i spusese că mai bine ar citi materia pentru bacalaureat decât să scrie tâmpenii cu draci, strigoi, blesteme și alte porcării, postând răbdător pe zeci de site-uri frecventate de amatorii de senzational. Îi convocase pe cei doi prieteni la capătul uliței, cumpărase o sticlă de votcă de la magazin, că doar nu convingi oamenii cu mâna goală să facă o plimbare nocturnă pe câmp.

- Hai bă, le spuse cu un aer sigur, că nu riscăm nimic. Vom face vâlvă-n ziarele locale, poate apărem și la televizor. Parcă și aud la știrile PRO TV, trei tineri întreprinzători au pus pe harta lumii un sat...

- Bă, tu ne bagi la belele, se uită neîncrezător Sergiu. Vrei să ne lege poliția? Ia mai bine bea d-aci. Tot zicea mama că expiră sucu' de roșii în frigider. Uite, Bloody Mary, ca bogații! Țigane, ai ți-gări?

Flavius ridică sticla și supse din ea cu jumătate de gură. Știa că se face pulbere ușor și că a doua zi o să-l doară capul, o să-și vomite mațele și stomacul, însă n-avea de gând să fie considerat un pământău. Tocilarii n-aveau în general prea mulți prieteni și el nu-și permitea să piardă respectul celor doi. Sergiu era de treabă, înalt ca bradul, prost ca gardul, dar bun *plesnău*, cum îi spuneau unii mai răutăcioși, îi ținea la distanță pe șmecherii clasei. În plus, îl asculta orbește pe Flavius, recunoscător că datorită lui reușise să treacă prin zece ani de școală ca găscă prin apă. Sabin, Țiganu - cum îi spuneau aproape toți cunoscuții, deși doar bunicul din partea tatălui venea dintr-o familie de căldărari, moștenise părul de culoarea cărbunelui și pielea cafenie a rudelor mai îndepărtate și era, prin definiție, marginalizat de colegi la școală, așa că aderase cu bucurie la micul grup, mai ales că bunicii lui și ai lui Flavius locuiau în același sat. Era băiat sufletist, prindea repede, dar se dezumfla la fel de rapid.

- De unde țigări, fratele meu? Le-am găsit pe astea două-n buzunarul hainei lu' unchiu'. I-am cerut și io, da' a zis că n-are. Hai ia una, o facem poștă, ca frații. Da' de ce să ne lege? Că nu furăm, nu dăm la cap. Că bine zice Flavius, ar trebui să ne premieze, că aude lumea de satul nostru. Și poate vin turiști, facem brand de țară, ca Dracula. Mă fac ghid, să

mor io... Uite la greci, la italieni, ăia fac bani din orice. Mi-a zis un văr că când a fost la Atena l-au dus la *Termopane*, văzuse și el filmul ăla cu spartanii, *This is Sparta*, șefule! Așa se-aștepta nebunu' să vadă acolo ditamai prăpastia unde-i aruncase șmecheru' ăla cu mușchi pe dușmani. Când colo, ce crezi, frăție? Dealuri ca ale noastre și boscheți și-o statuie a șmecherului cu o măciucă-n mână și cu alta sculată. Iar femeile se pozau cu mâna pă una din ele. Ia ghici, Sergiule, pă care? Hi hi... și mai plăteau și douăjde euro să-i ducă acolo.

- Bă Țigane, la cât căcat mănânci tu, ar trebui să fii și mai maroniu! rânji Sergiu, înainte de a îndrepta doi ochi albaștri spălăciți și un zâmbet sfios și tâmp către Flavius: Dacă te ajut îmi dai să copiez tema pe vacanță? Și-mi promiți că n-avem probleme din cauza ta...

Puștanul un pic supraponderal, cu ochelari, păr ciufulit și câteva tuleie de barbă, îmbrăcat într-un tricou cu inscripția *Eu am învins anorexia!*, răsuflă ușurat și revizui în minte toate etapele planului. Primul pas: documentarea, crearea și adaptarea poveștilor. Bifat. Pasul doi: propagarea lor, și repetarea cât mai des, până devin adevărate. Fix cum le explicase profu' de istorie cu propaganda nazistă și cea sovietică. Testase asta uneori pe părinți, pe tovarășii lui, pe alți colegi. Uite că era și toceala bună la ceva. Bifat. Pasul al treilea: plantarea

dovezilor și descoperirea lor... accidentală, plus promovarea pe internet. Greu, aici ar fi fost cel mai mult de muncă, depindea și de noroc. Și dacă i-ar fi mers, ar fi venit niște străini în vizită, ar fi luat legătura cu ei, ar fi făcut rost de bani pentru țigări și în plus, ar fi impresionat-o cu ingeniozitatea lui pe Iulia, ochelarișta din clasa vecină.

- Străinii cred orice, Sergiule. Uiți când am pus două povești cu vampiri pe site-urile alea americane și m-au întrebat câțiva dacă-s adevărate și dac-am întâlnit vreunul? Dacă bagi și un sâmbure de adevăr, de pe Google sau Wikipedia, le-ai luat ochii. Dă-le oamenilor povești în care să creadă și...

Văzu că prietenul său era în dubii, recunoștea asta după cum i se mișcau buzele, Sergiu avea obiceiul ăsta când îl ridică profesorul la lecție și nu știa cum să se scuze. Pentru o clipă se gândi că-și pierde aliatul, dar îi veni o idee salvatoare.

- Mai știi, bă Sergiule, când toanta aia de Paula a dat anunț la ziar că face vrăji și descânțece de dragoste prin telefon, gratuit și cum îi suna telefonul la ore? Și n-au ce să ne facă, suntem minori, pana mea, nu păgubim pe nimeni. Cel mult, o să mă țină ai mei o săptămână în casă, că i-am făcut de răs. Da' o să ne știe toată lumea.

Flavius simțise nevoia să repete asta mai mult pentru sine. Ai lui erau destul

de permisivi, atât timp cât notele lui nu scădeau, însă nu avea de unde să știe cum ar fi reacționat să afle de furt sau dacă vreun agent de poliția ar fi apărut la ușă. Îi întrebă pe cei doi tovarăși dacă au citit povestea, versiunea în română, că pe multe site-uri o scrisese în engleză, cu numele său real, apoi tot el, de pe alte două conturi false, discutase în contradictoriu, aducând în același timp câteva elemente care îi sporeau veridicitatea. Nu fu deloc surprins să afle răspunsul, Sabin citea doar știrile despre sport, ca să știe cum să pună la pariuri, iar lui Sergiu, tot ce avea mai mult de cinci rânduri scrise îi provoca amețeală.

- Sergiule, mai știi când ne-a spus profu' de istorie că pe vremuri aici era Dacia Malvensis, și ne-a zis despre fortul Ad Mutriam, nici zece kilometri până acolo, c-au găsit nu știu ce statuie a unei zeițe și ceva monezi de pe timpul împăratului Gallienus? Și că romanii căutau prin toată țara aurul dacilor?

În față, la lumina lunii, se ghiceau siluetele întunecate ale copacilor de pe malul râului Motru. În spate, casele păreau tot mai mici, cu licurici strălucind la ferestre, drumul pietruit era doar un șarpe albicios, leneș și adormit. Liniște, multă liniște. Consideră tăcerea suficientă ca răspuns și oftă. Se gândi cu groază că Sergiu îi spusese că nu crede că are șanse la bacalaureat, așa că n-are de gând să se streseze, poate pleacă

undeva la muncă în Spania sau Italia. Dacă prietenul lui ar fi abandonat școala, ar fi rămas fără apărare în fața celor care nu suportau tocilarii.

- Frate, n-are cumva treabă cu povestea spusă de tanti Lena, cu războinicul ăla dac care s-a iubit cu fata unui legionar, aia a rămas borțoasă și-a murit la naștere, iar el furat copilul din casa legionarului și apoi și-a tăiat limba ca să nu urle de durere? Mare prost, să-mi bag cracii, cum să faci din astea pentru o femeie, bă frăție? Mai mergem mult? că mă taie picioarele... Hai să pun niște muzică mișto! Uite-aci melodie, piesă de piesă! se amestecă și Sabin.

O voce tânguitoare, însoțită de sunetele stridente ale unui saxofon pornită din telefonul lui Sabin acoperi gândurile lui Flavius, care, deși recunoscător prietenilor săi, altfel n-ar fi avut în veci curaj să umble de nebun în miez de noapte pe câmp, printr-un crâng des, către locul potrivit pentru îngroparea „comorii”, dorea să termine cât mai repede ce aveau de făcut, să scape de ei, să ajungă în patul confortabil din casa bunicilor. *Un oprește bă-n pula mea behăiala aia că-ți sparg mufa*, venit în sprijinul lui dinspre Sergiu reinstaură liniștea.

- Ba da, are legătură cu povestea aia, am mai înflorit-o eu pentru străini. Odată mi-a spus mamaie că războinicul ăla era sărac, cică făcuse cu mâna lui o brățară pentru fata aia, dar n-a apucat să i-o mai dea. Așa c-a lăsat fiului său și i-a cerut s-o dea din generație în generație iar el și cu oamenii lui vor veghea asupra lor până la Judecata de...

- Ha, i-a zis asta lu fiu-su înainte sau după ce-a rămas mut? râse Țiganu.

Hm, uite o scăpare își zise Flavius, cum nu m-am gândit, dar un *Taci coae, lasă-l să spună povestea* îl amuți pe Sabin. Înclină din cap recunoscător către Sergiu, care, în lumina lunii părea un uriaș blând din povești.

- ... apoi mamaie mi-a spus că ea are brățara și că maică-sa o pierduse când au venit nemții în primul război mondial. Și că într-o noapte, o ceată de

bărbați călare i-au bătut în poartă străbunicii, unul dintre ei i-a înmânat brățara și-au plecat fără să spună nimic. A doua zi, un pluton de soldați bavarezi a fost găsit măcelărit și restul au plecat din satul lor... Așa, uite-acolo vreau să săpăm, cam o palmă. Nici prea adânc, da nici la suprafață...

Sergiu și Sabin luaseră totul ca pe o glumă, dar cum Flavius era omul cu temele sau cu banii de băutură, nu strica să-l ajute. Încercaseră să-l tragă de limbă dacă mai avea și alte motive pentru afacerea asta, dar tocilarul se ținuse tare. Locul ales pentru îngroparea „comorii” era propice și pentru descoperirea ei, mulți săraci din zonă scormoneau malul apei în căutare de fier vechi. Unii chiar spusese la barul din sat că noaptea apăreau limbi de foc, sperau în ascuns că se vor împiedica de aurul blestemat al dacilor.

Așa că, socotise Flavius, dacă vreunul dintre săpători ar fi descoperit în loc de șuruburi și rulmenți niște monezi vechi ținute în acetonă, lovite zdravăn cu ciocanul, să nu li se ghicească modelul și lăsate o zi întreagă în baie de oțet, o brățară hârbuită și ruginită de fier găsită prin cufărul-ladă de zestre al bunicii, săraca de ea, bolnavă de *Albacher*, cum zicea bunicul lui Sabin, n-ar fi durat mult până să se răspândească vestea la nivel local, apoi în vreun ziar sau televiziune centrală, ar fi postat din nou pe site-

urile de știri senzaționale și alte povești din zonă, sigur s-ar fi găsit vreo doi trei nebuni să vină pe acolo, iar el ar fi recunoscut, când ar fi avut curaj să-i propună Iuliei o ieșire în oraș, că totul a pornit de la el, i-ar fi arătat fetei versiunea inițială a poveștii, scrisă doar pentru ea, ce convenabil fata legionarului se numea tot Iulia, iar războinicul dac îi promite că-i va fi alături me...

- Gata, fratele meu, îngropată comoara! N-ar trebui să facem un dans deasupra ei, ca strigoii, să aruncăm blestem, să ne pișăm peste ea, chestii din-astea? Ia bagă, Sergiule, un jet cât apa Motrului! Să ne râdem apoi de ăla care-o găsește, se hlizi Sabin.

Tot drumul spre casă, Flavius fu tăcut, întrebându-se dacă totuși ar fi putut fi vreun sâmbure de adevăr în elucubrațiile bunicii bolnave de Alzheimer, dacă brățara aia ruginită se transmisese din generație în generație sau o primise de la vreun flăcău înainte să-l fi cunoscut pe tataie. Poate flăcăul era sărac, iar ea fusese promisă bunicului, el făcea parte dintr-o familie mai avută, așa citise că mergeau lucrurile pe vremuri. Poate pur și simplu cumpărase cercul ăla de fier de la un bâlci, sau cine știe pe unde-l găsisese. Încercă să și-o imagineze pe mamaie tânără, purtând acea podoabă la încheietura mâinii, ajutându-se de imaginea ei din tabloul de nuntă, însă nu-i reuși decât pentru o clipă, locul femeii tinere fu

luat rapid de chipul ei scofâlcit, ochii sticloși ca de macrou congelat care-l fixau acuzator, *Să nu furi*, simți vocea dojenitoare a mamei dintr-o amintire de demult, când îi plăcuse prea mult stiloul unui coleg și nu se înduplecase să se despartă de el. *Cine fură azi un ou, mâine va fura...*

Avu la un moment impresia că multe perechi de ochi îi privesc de după trunchiurile de copaci, dar se gândi că e de la oboseală, de la băutură și, de ce să nu recunoască, din cauza fricii.

Ajunseră în sat, era trecut de miezul nopții. Sabin îi salută și se îndepărtă pe o uliță, fredonând o manea. Sergiu, băiat de oraș, era oaspetele lui Flavius, așa că împărțeau aceeași cameră, se scufundă într-un somn adânc de cum se întinse în pat. Flavius închise ochii și alunecă într-un vis. Simți un miros de lână tăbăcită amestecat cu cel de jivină umedă de la jocul greu și mâncărimi în cap din cauza unei căciuli de blană. Înaintea sa, pe două scânduri de pat, zăcea o femeie, în rochie albă, cu părul zburlit de vânt, care nu semăna cu Iulia, colega lui. Picături de sânge se scurgeau din corpul tinerei și cumva îi cădeau lui pe față, aducându-i pe buze un gust metalic și ușor sărat. Aprinse un foc sub trupul inert și mirosul de carne arsă îl inundă ca pe un vas gol. Vru să țipe în vis, dar scoase un strigăt mut, de lebădă. Siluete întunecate se îndreptau spre el, cu făclii

ridicate deasupra capului, formând un râu lung de fum. Fum, tot visul și tot universul se umplu de fum.

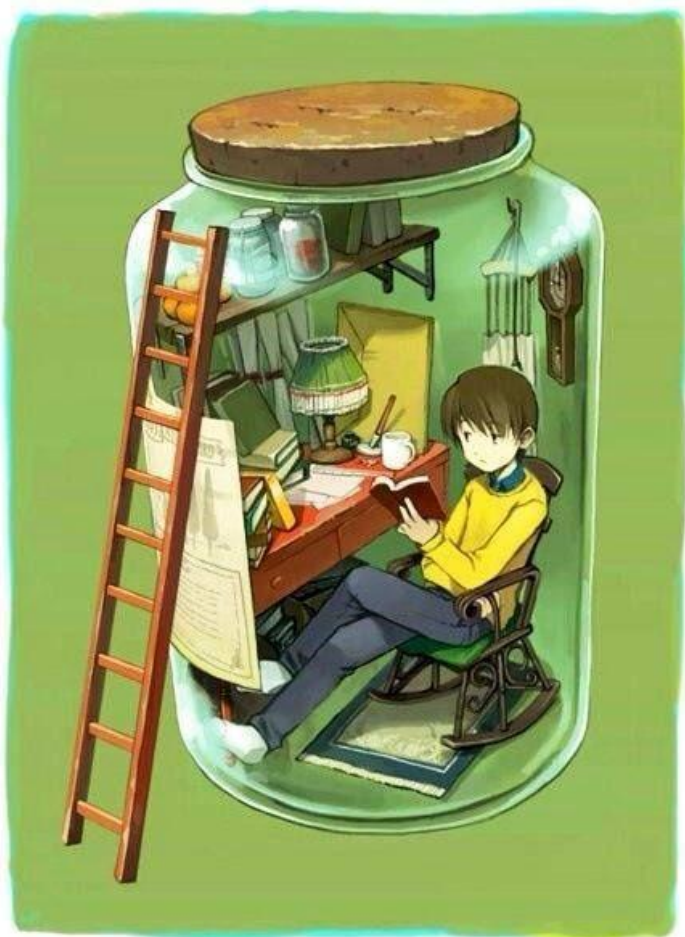
Tuși. Își mușcă limba și se trezi violent. Auzi o bătaie în poartă, dar știa că bunicul era surd, pe Sergiu puteai să tai lemne, iar bunica nu era cu mult mai conștientă decât o legumă. Își spuse că e Sabin, că poate n-are somn, asta oricum dormea până după prânz.

Își trase o pereche de pantaloni scurți și, în drum spre ieșire, trecu prin fața camerei bătrânei. Sub o lampă de veghe aprinsă, c-așa au zis toți că trebuie o lumină aprinsă, tanti Lena își împreunase degetele pe piept și nu mai ofta în somn. Lui Flavius i se păru pentru o clipă că dincolo de acea ușă, în mirosul greu de bătrânețe, medicamente și boală, în pat o zărește nu pe mamaie, ci pe femeia din vis. Involuntar, duse mâna la gură, simți din nou gustul de sânge, sângele lui de data asta. Din nou, de afară răzbi zgomoitul de metal lovit de metal. Băiatul se înfurie și aprinse bodogănind becul din fața casei.

- Ho bă, Țigane, ce pana mea, n-ai somn și...

Deschise poarta și înlemni. Atinse intenționat o țepușă ieșită dintr-un stâlp al porții, sperând ca înțepătura să-l aducă la realitate. O duzină de bărbați, cu motociclete negre, îmbrăcați în haine de piele negre, cu un cap de lup drept stemă și căciuli ciudate, cum mai văzuse

doar în filmele lui Sergiu Nicolaescu, îl priveau cu chipuri dure, călite în negura timpului. Unul dintre ei, cu barbă neagră și stufoasă, cu ochelari de soare în ochi (atunci realizează că toți purtau ochelari de soare în miez de noapte) îl apucă de mână cu forța unei menghine. Bărbosul îi puse ceva în palmă, și-i strânse pumnul în al său, fără să scoată un cuvânt. Pe Flavius îl podidiră lacrimile de durere și i se păru că vede totul fragmentat, din spatele unui vitraliu, iar mintea refuză să-i mai răspundă. Când se dezmetici, văzu în palmă brățara bunicii, în depărtare se auzeau din ce în ce mai slab zgomotul motoarelor și jos pe crac îi curgea un izvor cald.

PROZĂ

Pisoi la sac. Rețetă în cinci pași

FLORENTINA IONESCU

De ce ai nevoie:

un sac solid de pânză,
patru pisoi cu blana de diferite culori,
momentul perfect, când proprietarii
nu sunt acasă,

optional, un colț de pâine pentru câinele Gioni,

o cutie de tablă, pentru țigările din tutun local, învelit în foaie de ziar.

Pasul 1 – Titilaie

Scoți cutia de tablă din buzunarul de la piept. E cald. Cămașa ți se lipește de șira spinării. Scoți o țigară. Închizi capacul cutiei. Aprinzi țigara cu un băț de chibrit. Acum zece minute ai luat chibriturile de pe masa de afară. Femeia n-a observat. Era la fântână. La fel cum n-a observat nici alte dăți. Ai luat obiecte din curte, din garaj, din pivniță. Mai mici sau mai mari. Un borcan cu murături. O sticlă de doi litri cu vin. Un bidon mic cu motorină. Un ceaun de fiert mămăliga. Tragi fumul în piept. Tușești câteva secunde. Te scarpini pe chelie. Îți așezi

ochelarii pe nas. Îți sufleci mânecile până sus. Nu vrei să te murdărești. Termină țigara și o stingi. Te întorci la treaba pe care ți-a dat-o bărbatul ei azi. Muți corcodușele fermentate din butoiul în care au stat la soare. Mirosul dulce-acrișor îți pătrunde în nări. Umpli o găleată cu fructele galbene și fermentate, amestecate cu multe kilograme de zahăr. O răstorni în cazanul de aluminiu. Repeti. Găleată-cazan. Găleată-cazan. Te odihnești, pentru că mușchii brațelor tale nu mai sunt la fel ca la 20 de ani. Torni în cazan și cinci găleți cu apă. Aprinzi focul sub pirostriile pe care stă așezat cazanul, ca un mare barosan. Știi că vei gusta fruntea* în scurt timp. Țuica e tare. Îți vine o idee. Vorbești cu bărbatul ei. Vine să guste țuica, deși tu știi că nu are voie. E bolnav. Dar nu te bagi, că nu e treaba ta. Bărbatul dă din cap. E mulțumit. Profiți de momentul ăsta. Îi ceri ceva. Doi pisoii. Că și așa are prea mulți. Sunt mărișori și mănâncă singuri din castron. Bărbatul îți zice că vrea să păstreze doi. E iubitor de pisici, știi asta. Nu te refuză. Și asta știi deja. Animalele arată ca după revistă. Sunt curate, bine hrănite cu boabe de la oraș. Îți freci palmele de încântare. Faci o afacere bună, fără să dai niciun ban. Nepoții tăi se vor bucura. Nu vei veni cu mâna goală. Bați palma cu bărbatul. Te întorci la cazan, la înlocuitorul apei fierbinți cu apă rece.

Țuica curge în continuare. Guști un păhărel. Te cuprinde amețeala.

Pasul 2 – Sacul

Deschizi ochii. E dimineată. Iei o cămașă curată pe tine. O bagi în pantaloni. Ești gata de plecare. Înainte să ieși pe poartă, strigi spre băiatu' tău cel mare. Se uită la televizor în sală: *Vioarele, te duci, mă, azi la cules de porumb? Aia ai lu' Milion caută oameni de două zile, să meargă la cules.* Fiul tău are ochii cârpiți de somn. Îți răspunde plictisit: *Du-te, bre, d-aci! Lasă-mă-n pace! Nici nu te-ai trezit bine că ești numa' cu gura pă mine!*

Ieși din casă și îl lași pe Vioarel în plata Domnului. Băiat mai leneș ca al tău nu ți-a fost dat să vezi. Nu seamănă deloc cu tine și îți pare rău că recunoști asta. Ție chiar îți place să muncești. Nu te ferești de munca fizică, de activitățile de tot felul, mai ales când te sună aia cu bani. Știi prea bine care sunt familiile alea avute din sat, de aia te și învărți în lunile de vară pe lângă ai lu' Milion. Faci de toate: le tunzi pomii, spargi lemne, faci țuica și întreții focul, faci curat în poduri sau prin pătului, prinzi și porumbei, iar la nevoie tai și găini ori porci. Chiar dacă nu ai decât un metru șaiszeci în înălțime, iar corpul tău arată ca al unui copil bătrân, cu mâinile uscate și spatele ușor cocoșat, nu te dai în lături de la munca grea. Cari saci în spinare, cu grâu, cu porumb sau cu orz. Te sui și pe casă dacă e

nevoie să repari vreo bucată de tablă. Mare păcat că fiu-tu nu face nimic din toate astea. Dacă ar fi stat mai mult pe lângă tine, azi s-ar fi ales ceva de el.

Închizi poarta în urma ta. Faci câțiva pași. Scuipi în țărână, doi metri mai încolo. *Fir-ar al dracului!* Ai uitat sacul. Azi e o zi mare. Împlinești 70 de ani. Te întorci din drum. Intri în bucătăria de vară, lângă cotețul găinilor. Cauți într-o cutie de lemn. E mâncată de cari. Recunoști bucata de pânză care se ivește de pe fundul cutiei. Tragi de ea. E sacul. E intact. L-ai folosit de atâtea ori, că te miri cum de mai rezistă pânza. Treaba e ca și făcută, îți zici. Îți aprinzi o țigară. Ieși pe drumul care duce spre biserică. Ții sacul la subraț. Măcar azi să le faci nepoților o surpriză. Pe drum îți mai vine o idee. Poate azi ai putea face niște bani.

Pasul 3– Bărbatul operat

Apasă butonul roșu al telecomenzii. Se ridică de pe pernă cu mișcări lente. Are dureri în zona burții. Încearcă să-și amintească ce trebuie să facă. Asistentele l-au învățat cum să se dea jos din pat: stat pe o parte a corpului; ridicat în șezut; stat în fund două secunde; primul picior pe podea; al doilea picior. A reușit. Se ridică. Face câțiva pași. Încearcă să uite de durere. Trece de prima ușă. Lasă în urmă dormitorul. A doua ușă. Lasă în urmă camera din mijloc, pe care o numesc sală. Ajunge la a treia ușă. În

sfârșit e afară. *Lenuțo, a venit Titilaie?* Lenuța tocmai vine de la fântână. Cară o găleată roșie cu apă rece. O așază pe masa de afară. Pe mușamaua cu flori cumpărată de la oraș, când a fost cu el ultima dată la tratament. *Nu a venit. Da' de ce întrebi? Azi n-aveam nicio treabă pentru el.*

El se așază pe o bancă acoperită cu o pătură ca blana de tigru. Paralelă cu masa. Se ține de burtă. Poartă un maiou alb. Sub pânza lui este un brâu. Culoarea pielii. Nu că ar conta culoarea brâului elastic. E cumpărat de la farmacia spitalului. Brâul ăsta îi ține operația. Îi e cald. Drumul din dormitor până afară l-a oboșit, dar nu vrea să-i spună asta Lenuței. Ar bea niște ceai. Se uită la gambele albe. E în pantaloni scurți. Îi e frig la picioare. Bine că Lenuța i-a pus de dimineață șosete. *M-a rugat să-i dau doi pisoii. A zis că vine azi să-i ia. Să le dai ceva să mănânce, să stea pe lângă casă.*

Femeia se apropie de el. Își pune mâna stângă pe umărul lui. Cu cealaltă mână caută în buzunarul mare al șortului de bucătărie cu flori mov și albastre. Scoate din el telefonul mobil. Apasă o tastă. *S-a făcut ora unu. Ar trebui să ne îmbrăcăm, nu?* Ea continuă să vorbească. El nu mai e foarte atent, pentru că știe la ce se referă. E un ritual pe care amândoi îl fac, după fiecare operație a lui, de mai bine de doi ani. Tratamentul lui reîncepe azi. Trei sau patru ore de

stat pe un pat. Cu un ac înfipt în venă. Medicamente toxice. Otravă pentru celulele bolnave. *Eh, chiar dacă nu ne găsește acasă, știe Titilaie de unde să îi ia.*

Pasul 4 – Fapta

Ajunzi la șosea. Cotești spre casa lor. Știi că nu sunt acasă. Doar ce le-ai văzut, acum câteva minute, mașina în curbă, la ieșirea din sat. I-ai salutat dând din cap. Sacul stă bine, fixat la subțioară. Te apropii de poarta lor. Tragi de zăvor, așa cum ai făcut-o de atâtea ori. Că doar ai mai fost la ei în curte când nu erau în sat. Gioni latră la tine, dar știe că ești de-al casei. Se bucură și dă din coadă. *Taci, mă, din gură! Turbatule!* Te scarpini pe chelie. Degetele îți trec prin cele câteva fire de păr răzlețe. Ochii tăi caută ceva. Desfaci sacul. Te apropii de bucătăria de vară. Te apleci. Te uiți sub o masă de lângă ușa galbenă cu geam. Ce bine că nu va trebui să cauți pisicile prin toată curtea. Sunt acolo, te privesc toate cele patru perechi de ochi. Te lași pe vine, ca atunci când vă pune profesorul de sport să exersați mersul piticului. Pregătești gura sacului, aducând-o mai aproape de piciorul mesei. Întinzi mâna spre primul pisoi pe care-l atingi. E negru și are o pată mică, albă, sub gât. Îl bagi în sac și strângi pânza. Faci la fel cu al doilea. Blana lui e gri cu alb. E motănel. Îl înghesui și pe ăsta în sac. Dacă tot ești aici, ai putea să faci un lucru.

Oricum, ei nu o să-i simtă lipsa. Întinzi iar brațul. Auzi un mieunat. Prinzi puiul mai mare, cu grijă să nu te zgârie. Alb cu negru și un pic de portocaliu pe coadă și pe spate. Te uiți în ochii lui și îl îndeși repede în sacul de pânză. O să fie secretul tău. Pe aici, la șosea, dispar tot timpul pisici, mai ales după ce cresc și încep să umble dintr-o curte în alta. Dacă ei o să te întrebe ceva, știi deja ce o să le răspunzi. E simplu: ai văzut o pisică călcată de mașină, două case mai încolo, în dreptul lu' Fănică Popescu; semăna cu unul dintre pisoii lor. Îți repeți fraza asta în gând. Probabil că nu va fi nevoie să o folosești. Lor nu le stă mintea la pisici acum. Umblă numai prin spitale. Bărbatul e bolnav, ai văzut cu ochii tăi cum îi cade părul și poartă tot timpul o șapcă albă. De câteva ori l-ai văzut ras în cap. Eh, cât timp ei sunt ocupați, tu trebuie să profiți. Ai atât de multe de luat, că nici nu știi de unde să-ncepi. Ah, da, cu pisoii. Dacă o convingi pe nevasta lu' popa să ia de la tine un pisoi, sigur faci rost de 10-15 lei poate chiar 20. Un pachet de țigări și o cafea de la automatul de la cârciuma din deal. Te-ai scos! Țigări bune chiar de ziua ta. Știi tu cum să o convingi, mai ales că preoteasa iubește animalele și o să i se facă milă de puiul de pisică. Te va răsplăti când o să îi spui că l-ai salvat dintr-un șanț, că doar o cunoști, e pâinea lui Dumnezeu! E și păcat să nu ia animalul la ea.

Pasul 5 – Testul scobitorii

Lenuța fierbe zarzavaturile tocate azidiminează. Face o ciorbă pentru bărbatul ei, cu de toate. Exact așa cum îi place lui. Nu ca supele alea chioare pe care el era nevoit să le mănânce în spital. Oprește aragazul și închide robinetul buteliei. Presară în ciorbă pătrunjelul tocat de pe masă. Bărbatul ei intră, cu pași mici, în bucătărie. Ține o scobitoare în mână. De fapt, în buzunarele fiecărei perechi de pantaloni păstrează una sau două scobitori învelite în hârtie. Un obicei vechi de-al lui. Lenuța știe că după fiecare masă folosește scobitoarea. Bine că poate să mestece, se gândi femeia. Îi mulțumi lui Dumnezeu că nu trebuie să îi facă terci din legume fierte și să-i dea

de mâncare cu lingurița, ca la bebeluși. *Lenuțo, să vii să-ți arăt ceva pe camere! Al dracu' țigan! După cât l-am plătit că a făcut țuica și după câte i-am oferit! Bărbatul zâmbește, în timp ce aruncă scobitoarea în coșul de gunoi de sub chiuvetă. Femeia acoperă oala cu un capac și îl urmează în dormitor, acolo unde este amplasat creierul camerelor lor de supraveghere. Le-au instalat săptămâna trecută. După ce le-au dispărut bidoane cu zeci de litri de motorină. Și un ceaun mare în care făcea mâncarea pentru parastase. Și două damigene de țuică.*

Pe un ecran mare, împărțit în patru, rulează imagini diferite. Este curtea lor, filmată din patru unghiuri. *Ia uită-te aici!* Bărbatul ei apasă pe butoanele unei telecomenzi mici. Imaginile se schimbă și rămâne una singură, care umple tot ecranul. *Asta e din ziua aia, când am fost la tratament.* Lenuța se apleacă, își apropie fața de ecran. Vede ceva mișcându-se. *Stai să-mi pun ochelarii.* Ia tocul negru de pe masă și îi așază pe nas. *Da' ce tot face Titilaie lângă bucătăria de vară?* Se uită încurcată la imaginile în mișcare, cu Titilaie aplecat sub o masă, apoi la bărbatul ei. *Cum, ce face? Fură un piscoi.* *A dracu' e pielea pe el! I-am și zis că-i dau doi. Pe alese! Pe cei mai frumoși, pe cei mai mari. Ș-acum îl văd cum îi bagă în sac pe toți trei.* Lenuța începe să râdă cu poftă, dezvelindu-și dinții, și își dă jos ochelarii. *Fi-ți-ar piscoii să-ți fie! Pentru*

asta m-ai chemat? Eh, acum știi și tu ce hram poartă moșu'! Să te mai prind că-l chemi pe aici! Parcă nu pot să plătesc pe altcineva să facă țuica și să taie crengile la frasin! Bărbatul apasă un buton, iar imaginea de pe ecran îngheață. Îl privește pe Titilaie cu sacul în spate, în alb și negru. Bătrânul se pregătește să iasă pe poarta de fier. În urma lui, la poartă, a rămas un motănel negru, o biată umbră pe cimentul din curte, care a fost despărțită de rudele sale de alte culori.

*Aici „frunte” este folosit cu sensul de lichid obținut la începutul unei distilări fracționate.

RECENZIE

Literatura și artele în România comunistă – Cristian Vasile

PAVEL NEDELCU

O bună descindere în arhivele statului (la care nu s-a avut acces până în perioada 1996/2000 din motive, evident, politice – ce era FSN dacă nu o prelungire mai vicleană a PCR?) în vederea studierii/interpretării documentelor pentru a schița politicile culturale ale Partidului Comunist în primii ani de putere efectivă ai acestuia: 1948-1953.

În acești ani, uneori începând chiar din 1944/45 (adică înainte de alegerile falsificate din 1946 prin care PCR, din poziție deja de guvernare a obținut, cel puțin de ochii lumii, legitimarea puterii – alegerile au fost falsificate cu adevărat, nu cum afirmă unii în 2020 în USA!), s-au pus bazele unui sistem ideologic propagandistic în toate sectoarele artei și culturii. Din punct de vedere economic, puterea a trecut de la privat la stat, înlăturându-se brutal orice posibilitate a creatorilor și artiștilor de a reuși să producă independent (prin propriile

mijloace, în primul rând economice, apoi creative) orice operă artistică.

Documentele care stau la baza cărții sunt cele ale Direcției (din 1950, Secției) de Propagandă: organ funcționând pe lângă Comitetul Central al PCR (pe atunci, Partidul Muncitoresc Român). În fapt, această Secție tăia și spânzura în cultura română, fiind dătătoare de ton în ce privește linia (riguros ideologică) a culturii și cea care controla dacă se devia de la această linie, propunând anumite măsuri de „îmbunătățire” a situației, după caz. Proverbială a devenit în acest sens „dirijarea/îndrumarea” culturii, de fapt constrângerea ei în matrița marxist-leninistă (la nivel de doctrină) și în cea a stalinismului integral (la nivel logistic-structural).

Pe lângă documentele Secției de Propagandă și Agitație, informațiile provin și din anumite cărți de specialitate, din memorialistica publicată, din diverse mărturii ale sus-pușilor vremii, presă, hotărâri de lege și decrete ministeriale, etc. Multitudinea aceasta de surse prezintă epoca din diferite perspective, cu accente variate cărora istoricul le dă uniformitatea necesară pentru a-și realiza obiectivul propus: ilustrarea modului în care viața culturală a fost schimbată în toate structurile ei de politica agresivă și omnipotentă a unui partid comunist abia (auto)legitimată.

Această nouă cultură (de fapt anti-cultură) a fost introdusă deci (de fapt impusă) nu doar în literatură, ci și în teatru, arte plastice, muzică, cinematografie, învățământ. Fiecărui dintre aceste domenii ale culturii îi este dedicat câte un capitol. Literatura era fundamentală pentru Partid în transmiterea valorilor dogmatice către intelectuali. Tocmai de aceea nu se putea îndepărta în creație de la realismul socialist: autorii trebuiau să viziteze șantiere ale muncii înainte să scrie, nu putea exista altă inspirație decât progresul socialist (recomand pentru aprofundarea antologizată a fenomenului în poezie, „Literatura română sub comunism: Poezia. Vol. I” de Eugen Negrici). Teatrul a căzut și el sub acest jug devenind în fapt o anexă a propagandei.

Conceptul artistului de stat a înlocuit orice alt concept de artist ar fi putut exista înainte. Cei încă nealiniați erau arestați din te miri ce, pe măsură ce „dosarele” lor incriminatorii erau construite despiciând în patru orice posibilă (sau inventată) acuză de fascism și inamic al poporului. Un artist plastic este arestat în parc pe motiv că „picta fără autorizație”! Căderea artistului în dizgrație însemna, pentru el, dacă nu arestarea și condamnarea la mulți ani de închisoare, cel puțin excluderea din orice structură cu adevărat importantă a artei.

În paralel cu această prigonire se creau și desfăceau instituții în continuu, generându-se astfel o mare confuzie asupra competențelor și răspunderilor fiecăreia și, în același timp, profitându-se de ea pentru a impune noi organe cu o conducere și subordonați loiali, ușor controlabili. Așa s-a format și Uniunea Scriitorilor, în 1949, dar și Fondul Literar și o Școală pentru scriitori, care au devenit cu timpul instrumente de control ideologic și de includere/excludere. Vorbim totuși de perioada 1948-1953, când încă nu existau nuclee de rezistență (nici măcar în sânul nou-createi US).

Ideologia s-a răsfrânt și asupra cinematografiei, încă din 1946: acestei arte îi va fi acordată o și mai mare atenție în anii următori decât literaturii. Muzica a

urmat și ea această traiectorie prin forța lucrurilor. Și aici, ca și în cazul literaturii și al artelor plastice, s-au creat un Fond și o Uniune. Folclorul a avut de suferit în special pentru că dogma socialistă se prezenta (cel puțin la nivel de discurs) ca fiind internațională. Orice element național-tradițional era, în acei ani, eradicat.

Rezumând, anii luați în calcul de Cristian Vasile în această carte sunt cei mai aspri din comunism pentru oamenii de cultură: epurări, amenințări, șantaje, concedieri, acuzații în presa de partid, etc. au pus o enormă presiune asupra unor personalități de valoare din sfera culturală românească, căroră, în afara colaborării, nu le-a rămas altă opțiune decât închisoarea, anonimatul și supraviețuirea la limita demnității, dacă nu cu mult sub ea.

Deși în istoriografia românească se vorbește deseori despre „trădarea intelectualilor”, înțelegerea mai amplă a fenomenului propusă de Vasile mută centrul de greutate dinspre artiști/intelectuali spre putere și instrumentele lor de coerciție. Reorganizările masive în cadrul instituțiilor, crearea unor noi școli, naționalizarea culturii și, în primul rând, a pieței, precum și pătrunderea (impusă cu mare agresivitate) în sistem a ideologilor de partid a permis puterii să dispună de cultură după propria voință.

Doar astfel poate fi înțeles masivul schimb de paradigmă din lumea culturală, de la profesionismul bazat pe competențele efective (acolo unde nu fusese atins de dictaturile fasciste din timpul războiului) la anti-intelectualism și realism socialist. Politicile culturale românești au fost construite în această perioadă (1948-1953) după chipul și asemănarea Uniunii Sovietice, aplicând cu precădere teoria jdanovistă (Andrei Ijdanov) și structura sistemului dictatorial stalinist.

Cartea prezintă un capitol sumbru al culturii românești, un moment în care Partidul a intrat în cultură cu cizmele murdare de noroi și a mânjit o întreagă generație de creatori luând-o, efectiv, la șuturi.

PROZĂ

Fată sau băiat?

ALEXANDRA NICULESCU

Încă puțin, încă puțin, nu te mai foi, e bine acum? Mai spune ceva, bun, cred că ești gata, să nu uiți ghiozdanul, și, pentru orice, mă suni, da? Înainte să-și acopere copilul, îl îmbrățișase de câteva ori, acestea erau îmbrățișările de dimineață, puțin în comparație cu ce urma când Dallas se întorcea de la școală, și cu ce venea seara, la culcare. Asta era numele, Dallas, bun și de fată și de băiat, unisex, nume frumos, orice ar fi fost copilul.

Îi plăcea să-și admire opera: întâi copilul, și după ce îi fixa pânza pictată pe el, își lăuda tabloul. Astăzi erau lalele pentru că se potriveau cu lumina cețoasă. Florile se vedeau clar, neșifonate, în schimb dacă era o pictură cu oameni sau mașini, se crea confuzie. Pânza acoperea bine capul și corpul, verifica de fiecare dată mama.

Când începuse școala, se treziseră câțiva colegi și părinți: ce-i asta? Ne sperie copiii, aici nu e bal mascat, toată lumea trebuie să știe cum arată toată lumea. Înguști la minte. Noroc că directoarea era prietenă de-a ei și reușea să le-

nchidă gura, iar copiii s-au obișnuit repede. Ea îl ducea și-l aducea de la școală pe copil și când mai întrebau câțiva: dar măcar spuneți-ne, doamna Carla, e fată sau băiat?, îi mângâia ușor pe cap și explica pe înțelesul lor, credea ea: e frumos tabloul pe care-l vedeți, așa e? Eu l-am pictat, să veniți la noi acasă într-o zi, vă dau bomboane și vă arăt tablouri. Dallas e Dallas, poate să fie băiat sau fată, o să aleagă atunci când o să vină timpul. Tu, de exemplu - spunea și arăta spre unul dintre ei -, de unde știi că ești băiat sau fată? Ți-au spus părinții prima dată, nu? Ai știut de la început pentru că asta ți-au spus ei, atâta tot. Ba nu, doamnă, sărea cineva, are cocoșel, e băiat, vă spun eu, și eu am, fetele n-au dinăsta. Nu cocoșelul, cum îi ziceți voi, îl face băiat. Întotdeauna se suna și n-avea timp să-și termine ideea, dar când Dallas se întorcea de la școală, ea întreba, după câteva îmbrățișări: te-au supărat? Au tras de tine? Ți-au făcut ceva? Dallas râdea, acum i se vedea fața plinuță și roz și părul fin până la umeri. Nu, nu, ne-am jucat, în pauze ne jucăm cu toții, nu mi-au făcut nimic. Carla era mulțumită și începea lucrul la altă pânză.

Din când în când totuși suna directoarea: era enervată pentru că încă îi venea câte un părinte pe cap și nu mai știa cum să scape. Carla se îmbufna: care-i treaba lor? Le face cineva ceva? Nu e că vor copiii să știe, ei vor, nu mai pot de

curiozitate: ce-are Carla, faceți pariurile - fată sau băiat -, să știm cum să ne purtăm. Directoarea se auzea ronțâind ceva de fiecare dată, era o femeie planturoasă, i se părea Carlei, mereu cu un cocce-i acoperea tot capul și cu niște mărgele prin care își trecea degetele. De câte ori se plectisea, începea cu aceleași întrebări: e frumos sau frumoasă Dallas? Carla zâmbea, se simțea zâmbetul în vocea ei: cum să nu fie, e un copil, și seamănă cu taică-su, și aici se auzea oftatul ei. Deci e fată, spunea ușurată directoarea, ele seamănă cu tatăl. De unde, uită-te la mine, leit maică-mea, nu se știe niciodată cum sar genele astea. Deci e băiat, încerca iar directoarea și Carla râdea. După câteva minute de ronțăială, directoarea se scutura de firimituri, se auzea scârțâitul scaunului în care se îndrepta și tot nu se stăpânea și întreba, imaginându-și că o să primească alt răspuns din care să înțeleagă ce voia, pentru că dacă era ceva cu care se lăuda oriunde și oricui era puterea ei de a vedea dincolo de vorbe. De fiecare dată își formula altfel curiozitatea și credea că a găsit tactica potrivită: n-ar fi mai bine totuși să spui că e fată? Să aibă grupul ei de prietene, să se uite galeș la băieți, sigur are ochi frumoși, poate să facă vreo cucerire, să poarte fuste și să împărtășească secrete cu celelalte fete?

Tot timpul cât vorbea, Carla se plimba prin casă, ieșea des pe balcon, pentru că

de-acolo vedea o parte a școlii, chiar dacă știa că Dallas are clasa pe partea opusă a clădirii, pe urmă se oprea un timp în fața noii pânze, se gândea la ce să răspundă și la pânza care se tot mărea, pentru că Dallas începuse să se înalțe, i se lungeau mâinile și picioarele și trebuia să fie măsura perfectă, să nu rămână indicii pe-afară.

Fată?, începea, de ce să fie fată, fată am fost eu, nu vreau să treacă prin ce-am trecut eu, nu vreau să atragă atenția prin frumusețea ei, asta e flatant la început, crezi c-o s-ajungi mare chestie pentru că nu ești ștearsă ca celelalte, pentru că ai părul cel mai blond și nasul cel mai drept și formele cele mai atrăgătoare, dar nu.

În timp ce-și trecea un deget prin gură, cum făcea de fiecare dată după ce mânca, directoarea s-a entuziasmat. Stai, stai, m-am gândit acum: bun, sunt de acord, dar de ce acoperit cu tablouri sau pânze sau ce pictezi tu? Îl tunzi sau o tunzi până la ureche, să zicem, îi pui haine neutre, și gata, e același lucru, dă-o-ncolo de treabă, de ce să chinuiești bietul copil?

Carlei îi plăceau pânzele ei, acum se hotărâse pentru niște maci: nu, nu-i același lucru pentru că întotdeauna copiii au intuiție.

Din partea directoarei a venit o pauză, s-ar fi putut termina foarte bine conversația, dar de fapt amândouă mai aveau ceva de spus, așa că s-a auzit: cum vrei, cum vrei, să lăsăm asta puțin, dar e o chestiune pe care s-ar putea să n-o iei în calcul și care o să-l afecteze pe copil. Îmbrățișările – știi că-mi place să-i întreb pe toți cât de afectuoși sunt părinții, mereu le spun să le ceară o îmbrățișare măcar seara, dar Dallas are parte de așa ceva, cum să zic eu?, în exces, se bucură acum și se laudă cu asta, mereu spune pe mine mama mă îmbrățișează de o sută de ori.

Carla dădea din cap și râdea încet: așa e, așa e, și? Ce nu e bine? Era la pândă după ce-o să spună directoarea ca să poată aduce contraargumentul exact.

E bine, cum să nu fie, acum e bine, dar gândește-te: dacă e fată, treacă-meargă,

oricum le place, deci nicio problemă, dar dacă e băiat de fapt, sigur ajunge gay, și nu e că-i treaba mea, dar e că practic îl obligi, îl pui pe o cale pe care n-a ales-o singur și doar ăsta ziceai că e scopul - să fie alegerea copilului ce e. Deci nu știu, aici îi limitezi alegerea, îți dai seama? Nu exagerez, dar e logic, dacă o să continui să-l îmbrățișezi de enșpe mii de ori pe zi. Era mândră de raționamentul ei, acum avea dreptul la o bomboană măcar. Întâi le mirosea, le adulmeca, mușca dintr-un colțișor, doar o bucățică, își spunea, ca și cum cineva vreodată s-ar putea mulțumi cu o bucățică dintr-o bomboană bună, pe urmă se gândea mai bine, făcea atâtea eforturi și sigur avansa în munca ei, așa că merita toată bomboana.

Carla a profitat că Dallas tocmai ajunsese de la școală și a închis telefonul. Copilul și-a dat pânza jos și s-au îmbrățișat. Ar fi continuat așa mult și bine, dar pe Carla o sâcâiau cuvintele de mai devreme, trebuia să ia niște hotărâri și cel mai mult îi plăcea să vorbească tare în timp ce pregătea prânzul. Dacă nu schimb nimic, directoarea n-are ce să afle, totul normal și bine, dar poate să deducă de aici că e fată, nu? Că doar n-ar crede că intenționat îl fac gay. O să tragă întruna copilul de limbă să afle dacă a scăzut numărul îmbrățișărilor, se pricepe să manipuleze bieții elevi. Dacă află că a scăzut, deduce că e băiat, ce fac?, a întrebat tocmai când Dallas intra în

bucătărie cu un caiet: a mea a fost cea mai bună lucrare din clasă. După oră am mai stat un pic cu Tonia și Niles.

Tonia și Niles se apropiaseră cel mai mult de Dallas. Carla nu știa dacă era doar un instinct, cum au copiii uneori, sau curiozitate. Tonia era mică și slabă și maică-sa îi împletea mereu părul în două codițe, cum probabil i se împletise și ei când fusese de aceeași vârstă. Niles era mic și slab, dar lui nu-i împletea nimeni părul pentru că era creț-creț și roșcat. Carla auzise fără să vrea o ceartă între părinții lui Niles: maică-sa voia să-i lase buclele să se mărească, să fie mai clare și vizibile, dacă tot era așa frumos părul, iar tăică-su nu și nu, să-l tundă scurt de tot, că prea atrage atenția și și-așa nu se înțelege cu ceilalți. Carlei i se păruse caraghios, credea că și ei o să înceapă să râdă, dar n-a înțeles de ce au tăcut deodată și femeia a părut că plânge, astea nu era lucruri de făcut afară, și Carla s-a bucurat că putea să n-o facă în văzul tuturor.

Voia să știe cum sunt prietenii copilului ei, și cum doar ăștia doi erau, începuse să se intereseze. Fetița voia mereu să stea agățată de brațul lui Dallas, iar băiatul îi dădea mereu câte un joc video nou. Primele lor întrebări fuseseră tot: ești fată sau băiat? De ce mergi cu asta pe tine? De ce nu ne arăți cum arăți? La prima întrebare Dallas ridicase din umeri și se mișcaseră florile de pe pânză

în sus și-n jos, pe urmă răsese: mama zice că nu contează, asta e pictată de mama, ea pictează foarte frumos, dacă nu o port, lumea o să-mi zică fată sau băiat și asta nu e bine.

De ce? voia să știe Tonia și încerca să distingă ceva prin pânză și chiar trăgea puțin de ea și Dallas o lăsa.

Nu știu. S-a apropiat și Niles și a pus mâna pe capul lui Dallas: ești mai scund ca mine, deci fată. Toniei i s-a părut că vede ochii lui Dallas strălucind prin pânză, dar ei totul i se părea că strălucește din când în când. Eu zic băiat după voce, a spus ea, vocea mea e mai subțire, o să fiu cântăreață.

Lui Dallas îi plăcea să stea așa, cu ei doi și să vorbească. Mama a spus că pânza asta face vocea să se audă altfel, adică poate de asta e altfel decât a ta, în casă nu sună la fel.

Așa îi spunea Carla: numai eu îți cunosc vocea adevărată, ceilalți când o să vină momentul, când o să te iubească orice ai fi, da? O preocupa mult treaba cu vocea pe Carla, dintotdeauna. Ea, de exemplu, nu se recunoștea în vocea ei și la fel nu-i recunoștea pe alții când le auzea vocea sau nu erau lângă ea. Suna un telefon și se surprindea, nu putea să pună egal între voce și persoana pe care o știa, părea o voce mai tânără sau mai serioasă sau mai calmă, și ea încerca să-l facă pe om să vorbească mai mult ca să aibă timp să suprapună vocea peste om,

dar de cele mai multe ori nu reușea. Vocea lui Dallas era nedefinită, era a unui copil vesel și fericit, așa spunea Carla.

Nu se gândea cât o să-l trimită în lume sub pânzele ei, tot auzea că se știe când e timpul pentru ceva, așa că se baza pe știința asta, care de fapt trebuia să fie intuiție sau decizie de moment. Deocamdată se concentra să crească ușor dimensiunea pânzei ca să nu fie prea strâmtă și întreba: îți place? Aștepta răspunsul privind copilul ca și cum de asta depindea totul. Îmi place mult, răspundea mereu Dallas.

Dallas o iubea pe maică-sa pentru că știa că ea o iubește și pentru că îi făcea tartă de căpșune, îi spăla cearșafurile și pe urmă se dormea așa bine, și spunea poveștile cele mai frumoase.

Carla era atentă la Tonia și la Niles, trecuse ceva timp de când nu mai puneau întrebările de la început și nu mai încercau să-i dea pânza la o parte, dar ea era la pândă, se putea ca fiind copii să fi acceptat mai ușor că Dallas e Dallas sau puteau să fie atât de vicleni și să aștepte să prindă momentul să-i vadă fața. De asta prefera să-i cheme la ea acasă și să-i lase în sufragerie, dar ea stătea tot timpul aproape. La început se înțelegea bine cu mamele lor, femeii de gașcă, spunea, pentru că la primele întâlniri, când își așteptau toate trei copiii, vorbeau despre ei, despre ce să le tot gătească, despre cursurile de istoria civilizațiilor

la care mergea mama lui Niles și era sigură că sunt foarte utile, deși nu reușea să spună nimic despre ele, pentru că de fapt se ducea doar ca să nu stea singură în casă când era în schimbul de noapte, și despre contractele pe care numai mama Toniei știa să le încheie. Odată, la câteva luni de la începutul școlii erau doar Carla și mama fetei, s-au mirat că cealaltă nu ajunsese, așa că și-au dat cu presupusul în timp ce-și frecau mâinile și-și strângeau pardesiele și trăgeau cu ochiul la cizmele fiecăreia. Încă erau frunze în copaci, unele chiar verzi, dar un verde uitat, de toamnă, încă se auzea câte o pasăre în curtea școlii, încă nu se băgaseră ghivecele cu flori în case, încă n-avea miros de iarnă vântul care sufla ușor. Carla a zis prima: poate doarme sau n-a ajuns de la cursurile alea. Au râs amândouă și și-au privit ridurile din colțul ochilor, fiecare fiind sigură că doar cealaltă are, la ea încă n-a venit momentul. Mama Toniei s-a simțit datoră să aducă și ea ceva amuzant în conversație, chiar dacă era pe seama celei absente, sau cu atât mai bine, și a găsit: așa sunt mamele de băieți, mai leneșe. Carlei i s-a părut că e privită cumva ironic sau întrebător. A zâmbit și n-a zis nimic un timp, privea curioasă în direcția ușii pe care trebuiau să dea năvală elevii. Pe urmă a răspuns: ce vrei să spui? Vrei să-mi spui ceva? Crezi că Dallas e băiat și prin urmare eu sunt leneșă? N-am

înțeles de ce-ai spus chestia asta. Mama Toniei s-a dat un pas în spate, a privit acum ridurile dintre sprâncenele Carlei, mulțumită că ea sigur n-avea: nu, nu vorbeam despre tine, dar dacă tot suntem doar noi două, să fiu sinceră: mi se pare o nebunie ce-i faci lui Dallas.

Parcă erai de acord și ai zis că e cool. Știu ce-am zis, dar nu, chiar e o idioțenie, adică nu poți să-ți bați joc de copil în halul ăsta. Nu e libertatea lui să aleagă ce e, e doar ideea ta absurdă. Așa am fost lăsați: unii bărbați și unele femei, nu poți să negi o realitate, e o monstruozitate ce faci, râd toți de copil, e o ciudățenie, și nu într-un sens bun, nu în sensul în care credeai tu c-o să fie. Mai mult îl derutezi așa, e normal să știe ce e.

Carla o privea pe mama Toniei ca pe un animal sălbatic și deci periculos, voia să-i răspundă, dar începuseră să iasă elevii. Și-au îmbrățișat amândouă copiii, iar Tonia și Niles au întrebat: putem să venim la Dallas să ne jucăm? Carla a zâmbit și i-a mângâiat pe cap: sigur, hai, dar fără părinți.

Îi plăcea să-și privească întruna copilul, pur și simplu nu se sătura: îi plăcea și când erau doar ei doi și-i vedea ochii, care erau identici cu ai lui taică-su, de când era doar o mogâldeăță putea s-o hipnotizeze și să n-o lase să facă nimic altceva decât să se uite la ochii ăia veseli. Acum era cu Tonia și Niles, care păreau

c-au înțeles sau au acceptat, în fond copiii iau lucrurile așa ușor, își spunea.

Se jucau toți trei în jurul mesei, se atingeau, își strigau cuvinte, se îmbujorau - la Tonia și la Niles se vedea -, dar Carla știa că și Dallas e la fel, săreau și, când oboseau, se trânteau pe jos deodată, ca niște păpuși aruncate, și râdeau cât puteau.

Îi plăcea să se uite la copil și când era ascuns de pânza pictată de ea, știa că nu-l incomoda cu nimic, se mișca exact ca ceilalți doi, vorbea, vedea perfect, totul era bine, și pe urmă, era așa frumos colorată. Copilul și pânza ei acolo în față, sub ochii ei.

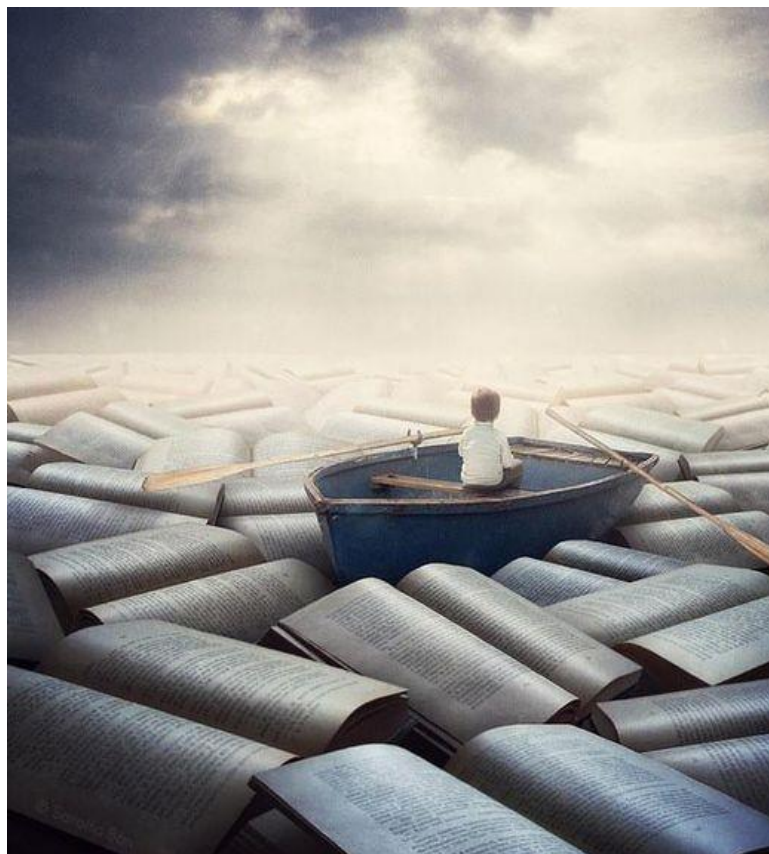
Când Dallas avea patru ani, cam pe atunci, da, îi spunea tot timpul ești cel mai frumos copil și Dallas râdea și bătea din gene, cum văzuse în desenele animate. De câte ori o auzea pe maică-sa spunând: acum stai puțin cuminte, că mama lucrează, începea să plângă și Carla începea s-o îmbrățișeze: aici sunt, nu plec nicăieri, doar mă vezi, stai puțin cuminte, că mama are o comandă, o termin și ne jucăm.

Dallas alesese o pânză, cea la care maică-sa lucrase cel mai mult, sau așa i se păruse ei, era rigid materialul, dar îi plăcea cum miroase, așa că se înfășurase în ea.

E a ta dacă vrei, pe asta n-o mai vând, bine, iubito? Dallas se bucurase, dar se plângea că nu e moale ca rochița ei.

Arăți ca atunci când te-am arătat lui taică-tu, în fața blocului, erai așa bine înfășată, că nu ți se vedea decât vârful nasului. A spus că tocmai se întorsese, balivernele lui dintotdeauna, și a întrebat: ce e? Fată sau băiat? Nu era să-i spun.

Părea că Dallas adormise în timp ce maică-sa povestea, așa că o dusesse în brațe până la canapea. După o săptămână, când fata fusese mulțumită de moliciunea noii pânze, îi ceruse să-l vadă pe taică-su. Se smiorcăia, arunca pernele pe jos, dădea cu mâinile în Carla, răsturna coșurile cu fructe și în final se uitase cu ochii mari la maică-sa: vleau, vleau, vleau, și când maică-sa dăduse din cap că nu, Dallas se înfășurase în pânza cea nouă, își acoperise capul și zisese: nu spui ce sunt, nu spunem la nimeni.

PROZĂ

Cel mai sigur mâine

ANDREI DUMITRESCU

Avioanele mici cât un vârf de bisturiu lăsau creștături albe și drepte pe cer. Era sâmbătă dimineață și nu se auzea niciun zgomot. Fumam sprijinit de mașină așteptându-l pe Doru. A ieșit din curte după ce terminasem cu două țigări mai mult decât îmi propusesem. Chiar încercam să mă las. Chel, palid și cocoșat îmi zâmbea șters. Acum treizeci de ani mama se îndrăgostise de el pentru că era înalt. Sincer să fiu, nu cred s-o fi auzit spunând ceva de bine despre Doru decât atât, că e înalt, spre deosebire de tata. Am suflat tot fumul din plămâni strivind țigara sub picior și m-am dus să-l întâmpin.

- Salut, Dorule.

- Ce faci, tinerețe?

- Nu mă plâng.

Am dat să-l ajut cu geanta de voiaj pe care o ținea în mână, dar s-a ferit ca și cum aș fi încercat să i-o fur.

- Mă descurc, mi-a zis.

Doru avea cancer. Eu știam că are cancer, Carmen știa că are cancer, familia lui bună știa că are cancer. În acea

sâmbătă, urma să afle și el. Stabilisem că o să-i spună Carmen – era mai serioasă, marțială și, la urma urmelor, medic. Spre deosebire de mine, Carmen nu se vindecase încă de traumele pe care Doru ni le cauzase în copilărie amândurora. Îi purta cel mai probabil de grijă din milă și dintr-un sentiment de datorie față de mama, care murise de trei ani.

Doru s-a suit în mașină, și-a strâns geanta la piept și-a privit în față.

- Jagoasă mașină ai!

Am închis ușa după el și-am ocolit Opelul albastru prin față, suindu-mă la volan.

- Viața cu doi copii, i-am răspuns.

- Nu se ocolește niciodată mașina prin față, că dă peste tine și nu e o scuză că ai copii, și io cu maică-ta vă aveam pe voi și țineam mașina bec.

Mașina lui Doru fusese un spațiu de tortură pentru noi: nu aveai voie să râzi sau să vorbești. Eu și Carmen priveam pe geam, răstigniți pe bancheta din spate ca la un interogatoriu. Ne mâncam frecvent bătaie, cam de două, trei ori în deplasările lungi, dacă ni se făcea foame, dacă ne scăpa pipi, dacă nu voiam să mâncăm șnițele cu miros de motorină, dacă mâncam prea multe. Muzica din mașina lui Doru nu-mi plăcuse niciodată. Aceași casetă, întoarsă la infinit pe ambele părți ca o gumă re-mestecată. Îmi aduc aminte că la un moment dat l-am mușcat pe Doru de umăr când n-a

vrut să oprească la un popas unde voiam cu tot dinadinsul să ies la aer. Mi-am mâncat o bătaie soră cu moartea de la maică-mea în mașină și-am încasat o palmă și de la el, pe marginea drumului, după ce își lăsase umărul inspectat de ochii atenți ai maică-mii. Simt și acum aerul acela rece care-mi răcorise urechile pleznite. Dar mașina era, într-adevăr, curată.

M-am mulțumit doar să-i zic:

- Copiii din ziua de azi sunt diferiți.
- Din cauza voastră că le suflați în cur, spuse Doru uitându-se absent la mine.

Ochii ăia ascuțiți și sălbatici i se înmuieră într-o privire de om bătrân, lăptoasă și împovărată de cearcăne.

Drumul de la Lehliu spre Spitalul Floreasca, unde lucra Carmen, trecea printr-o pădure mică și însorită. La primele ore ale dimineții, fante de soare tăiau de-a curmezișul drumul și păsările făceau o gălăgie teribilă. Doru deschise geamul și trase de câteva ori aer în piept.

După ce a murit mama, Doru s-a retras la Lehliu, unde și-a cumpărat pământ cât vezi cu ochii, și-a construit o casă, iar în curtea casei, o biserică mare, cu turle, cu picturi, cu tot ce-i trebuie. Ne-a lăsat nouă apartamentul din București, deși nu fusese niciodată căsătorit cu mama. L-am vândut și am dat fiecare avans la câte un apartament într-un bloc

nou. Copiii lui Doru din prima căsătorie nu i-au mai vorbit de atunci.

- E mișto afară, am zis eu.

- N-ai fost niciodată un maestru al conversației, nu mai insista. Ce mai face sor-ta?

- O să vezi acum.

- Tot ca o descreierată muncește? Vreun pulărău nu și-a găsit?

Nu i-am răspuns. Între mine și Carmen erau patru ani. Timpul care-mi fusese necesar să mă blazez într-o poziție confortabilă de art director, crescându-i pe Paul și Mădălina, o ajutase pe Carmen să termine neurochirurgia undeva în Franța și să-și dea doctoratul la Oxford. Locuia singură, dar nu avea timp să-și dea seama pentru că trăia, de fapt, în spital. Ne vedeam doar de sărbători, Paști, Crăciun și pe șapțișpe februarie, când murise un sfânt pe care-l chema Teodor Tiron. Parangheliile astea mă chinuiau groaznic, dar ne aduceau împreună și păstrau vie amintirea mamei. Și uite așa, eu și Carmen sărbătoream în fiecare an moartea unui tip numit Teodor, în cinstea altui tip numit Doru și-n amintirea unei femei care-l iubise pe cel din urmă, pentru că fusese înalt. La ultima masă de acum câteva luni, Carmen îl privise cu mai multă atenție decât de obicei și-l întrebase de câteva ori în ce zi suntem și câți ani are. Apoi mă trăsesese deoparte, turnându-și un Chardonnay

amar, pe care numai ea putea să-l bea și-mi spusese:

- Doru are ceva, treci mâine pe la mine cu el.

- Ce-are dragă? Nu poți să-l consulți acum? i-am zis amestecând gheața din paharul gol de whisky.

- Trebuie să-i fac un RMN, nu mai fi căpos și vino mâine.

M-am dus. Doru avea toată coloana plină de tumori rotunde, mai mari sau mai mici, ca niște bile de aer în gelatină. Carmen privea înregistrarea, oprea, mișca imaginea înainte și-napoi, creștea rezoluția, oprea, apoi nota ceva pe o rețetă. Cu stânga scria cursiv, iar cu dreapta presa bucata îngustă de hârtie.

- Astea nu mă sperie, sunt neuri-noame, vezi? mi-a spus băgându-mă pentru scurt timp în seamă. Asta-i coloana și-n pelicula asta, aici, Doruleț al nostru a făcut o grămadă de bubițe.

- E grav?

- Astea sunt benigne cel mai probabil și destul de mici.

- Cum poți ști?

- Păi morfologic, vezi, sunt aproape rotunde toate. Tumora canceroasă e dezordonată.

Asta am ținut atunci minte, cancerul e dezordine.

- În schimb aici, în sus, a zis Carmen și s-a oprit.

- Unde?

- Aici, ia uită-te, aici sus.

- Aici?

- Nu deșteptule, aici.

Carmen îmi arătase o bucată din creierul lui Doru care avea forma Bosniei. Tumora apărea și dispărea pe măsură ce soră-mea mișca bila mouse-ului. Mă uitam la înregistrarea RMN-ului ca la un film mut despre corpul lui Doru, în care apărea din când în când moartea, cenușie și tăcută, pierzându-se printre structurile creierului ca un copil în așternuturi, apoi iar apărea, zoom in și dispărea, zoom out.

- E grav?

- Trei luni, poate șase cu chimio.

- O să fie douăzeci de grade azi, așa au anunțat, m-am trezit spunând în timp ce lăsam în urmă pădurea, intrând pe centură.

- Am futut planeta asta, spuse Doru privind pe geam.

Era prima lui zi de chimioterapie. Carmen îi spusese să-și ia niște haine la el că-l internează pentru două, trei zile să-i mai facă investigații.

- Auzi, schimbă și tu gunoiul ăsta, îmi zise Doru condescendent arătând cu degetul spre casetofonul mașinii.

- Nu-ți place The Cure?

- Îi cheamă așa cum cântă, alta era muzica pe vremea mea.

- Ăștia sunt de pe vremea ta, i-am zis.

- Sunt pe dracu, pune altceva.

Am oprit muzica. Se făcuse din nou liniște. Am mai stat câteva momente și-am dat pe radio. În apropierea Bucureștiului se prinde Trinitas pe trei frecvențe. Mi-am adus aminte după-amiezile în care ne ținea pe amândoi în genunchi să ne rugăm, până când soarele cobora în lame portocalii pe covor. Făcusem bătăături în genunchi de parcă aveam copite. Nu mă lăsa să citesc S.F., n-aveam calculator și nici voie să ascult muzică în casă.

- Ce ascultam noi în mașină tot timpul? l-am întrebat zapând.

- Ce?

- Caseta aia pe care o aveai tu...

- La mine în mașină nu se asculta muzică, spuse Doru fără să clipească.

Nu i-am mai zis nimic. Am lăsat pe Gold FM și-am mers mai departe.

Am ajuns în parcare a spitalului cu câteva minute înainte de ora opt cum mă rugase Carmen, care intra apoi la raportul de gardă. Am parcat în curtea interioară lângă mașina de descarcerare a pompierilor, mă știa portarul. Urma să-l conduc pe Doru de braț, în ciuda protestelor, pe culoarul de la triaj, să urcăm cu liftul medicilor până la trei, să intru pe coridorul albastru de la neurologie și să-l abandonez la Carmen. Acolo ea o să-l împacheteze cum trebuie, o să-i zică sec ai cancer, nu te putem opera, o să faci chimio, nu mă mai supăra, ascultă-mă, o să faci chimio, o să-ți scuipi mâțele, o să-ți cadă părul, o să te tăvălești pe jos, o să mai trăiești câteva luni, nu-l mai prinzi pe următorul sfânt Teodor, mai stai locului și nu mai plânge ca un copil, acum te-a apucat plânsul, pentru că-mi imaginam că o să plângă.

Am ocolit mașina prin spate, am dat să-i deschid portiera, dar i-am strigat „stai puțin” și-am intrat în spital. Am stat cinci minute ca și când aș fi avut o treabă prin spital, privindu-l prin geamul murdar de la triaj, apoi am ieșit, m-am suit în mașină, am pornit motorul și am plecat.

- Ce faci, tinerețe?

- Am vorbit cu asistenta lui Carmen, intră în operație, i-au venit unii dintr-un carambol de pe A2. Nu știe cât o să dureze, te primește mâine. Cel mai sigur mâine.

Doru n-a spus nimic, dar m-a privit puțin neîncrezător.

- Vrei să te duc undeva azi dacă tot suntem liberi? l-am întrebat.

- Păi ce, tu ești liber?

- Pot să fiu.

- Lasă, băi, nu mă mai duce nicăieri. Du-mă acasă și tu du-te la muncă.

Am pornit înapoi pe Ștefan cel Mare. Doru privea vitrinele magazinelor și oamenii de pe stradă.

- Mai ții minte când ne chinuiai să ne rugăm după amiaza, Dorule? l-am întrebat zâmbind. Și dacă ne rugam neconvingător, mâncam o super bătaie, mai știi?

- Eu nu v-am atins cu un deget pe tine sau soră-ta, a spus el sec.

M-a înduioșat întotdeauna modul în care se limpezise Doru, uitând. Am conectat telefonul la mașină, am căutat Bobby Womack și-am pus California Dreamin'.

- Asta ascultam în concedii. Asta-i a treia melodie de pe partea A.

- La mine în mașină nu se asculta muzică, tinerețe, mi-a spus Doru după care s-a lăsat tăcerea.

RECENZIE

Confessions of a Crap Artist, de Philip K. Dick

CORNEL BĂLAN

Cum să traducem acest titlu din moment ce romanul nu a fost încă tradus în limba română? Confesiunile unui artist de doi lei? Este într-adevăr greu de redat cu exactitate înțelesul lui „crap artist” așa cum este el folosit în carte.

Philip K. Dick nu mai are nevoie de nici o prezentare dar merită spus că gigantul literaturii SF americane, omul care are deja ecranizate nouă dintre operele sale, a avut mari dificultăți cu publicarea acestei cărți. Dar o surpriză pentru mine a fost să descopăr acum că mai există de fapt o ecranizare mai puțin cunoscută. Nici chiar criticii americani care scriu recenzii cărților lui Dick nu știu că de fapt există o ecranizare a Confesiunilor unui artist, doar că aceasta aparține cinematografilei franceze, iar filmul, realizat în 1992, se numește *Confessions d'un barjo*. De unde se vede că și francezii au avut dificultăți de traducere, au renunțat la „artist” și „crap” pe care le-au înlocuit cu echivalentul lui „trăznit” sau „țacănit”. Încă din timpul

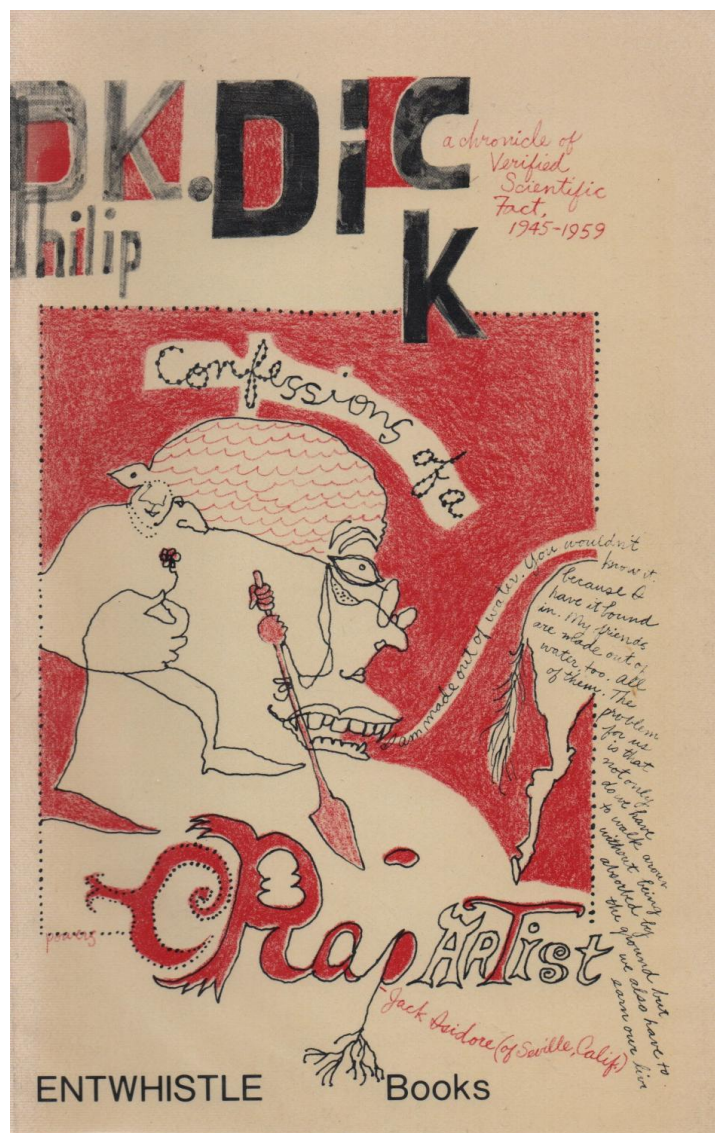
vieții, Dick fusese mai apreciat în Europa unde, de exemplu, în 1980, francezii îi fac o primire triumfală în timp ce în America era perceput ca un pseudoartist puțin scrîntit la cap.

Romanul a fost scris în 1959, perioadă frenetică pentru Dick – după cum se știe, în anii '50 și începuturile anilor '60, scria câte trei-patru romane pe an. De notat că deși a mai scris și alte romane „mainstream”, *Confessions of a crap artist* este singurul publicat în timpul vieții sale, celelalte (*Gather Yourselves Together*, *The Man Whose Teeth Were All Exactly Alike*, *Puttering About in a Small Land*, *In Milton Lumky Territory*, *Humpty Dumpty in Oakland*, *Mary and the Giant*, *The Broken Bubble*, and *Voices From the Street*) fiind publicate postmortem.

Este greu de înțeles de ce i-au trebuit lui Dick 16 ani să convingă o editură să-i publice acest roman excelent. O explicație plauzibilă ar fi că deja publicase mult science fiction și în vremurile respective SF-ul era privit ca o subspecie a literaturii. Iar de partea cealaltă, editorii de SF, pe bună dreptate, s-or fi crucit neînțelegînd ce reprezintă această carte lipsită de roboți, de marțieni, de nave spațiale, ci cu o intrigă „100% umană” dintr-o banală suburbie a anilor '50.

Cartea este scrisă din perspectiva a patru personaje principale care tot alternează pe rînd narațiunea dar este

oare acesta un motiv să o refuzi din moment ce Faulkner publicase *Pe patul de moarte* încă din 1930? Un alt amănunt interesant e că Richard Yates publică romanul său de debut *Revolutionary Road* în 1961. Tot tensiuni familiare în suburbie numai că povestea lui Yates ajunge finalistă la *National Book Award* în timp ce a lui Dick era succesiv refuzată. Cred că pur și simplu unii oameni au ghinion și probabil că este cea mai bună explicație a insuccesului lui Dick cu *Confessions of a crap artist*.

Judecînd după titlu, manuscrisul pare să-i aparțină lui Jack Isidore, un tînăr despre care în zilele noastre am ști imediat să spunem că suferă de *Asperger syndrome*. Ce interesant mi se pare faptul că Dick a avut ideea de a scrie un roman din perspectiva cuiva care suferă de o boală mentală (sau oricum, în același timp cu *Flowers for Algernon*, de Daniel Keyes – știți filmul *Charley*). Cu toate că este personajul principal, doar aproximativ un sfert din carte e din perspectiva lui, celelalte (sferturi) sînt din cea a sorei lui, Fay, a cumnatului Charley sau a lui Nat Anteil, un student la master simpatizat de Fay. Să-i luăm pe rînd.

Jack Isidore este un ciudat dar oare nu este de multe ori tocmai bizareria cea care ne atrage să citim o anume scriere, oare nu tocmai ciudățenia și felul distorsionat de a vedea lucrurile e lucrul cel mai important în literatură? Iată cum începe romanul din perspectiva lui Jack Isidore.

Sînt făcut din apă. Nu ai cum să îți dai seama pentru că o am învăluită în mine. Prietenii mei sînt deasemenea făcuți din apă. Toți. Problema pentru noi e că nu numai că trebuie să mergem hai hui fără să fim absorbiți de pămînt dar mai trebuie și să ne cîștigăm existența.

Sau, pe pagina următoare: *În zilele noastre, anii '50, atenția tuturor e îndreptată în sus, către cer. Viața pe alte planete acaparează atenția oamenilor. Și*

totuși, în orice moment, pămîntul poate să ni se deschidă sub picioare și rase ciudate și misterioase pot năvăli în mijlocul nostru. Merită să te gîndești la asta, și aici în California, cu cutremurele care sînt, situația e în particular stresantă. De cîte ori e un cutremur mă întreb: o să se deschidă acum crăpătura în pămînt care va dezvălui lumile din adîncuri? O să fie de data asta?

Pe măsură ce citim ne dăm seama că Jack are o gîndire simplistă și că e complet lipsit de afecțiune. Este anormal și uneori de-a dreptul nebun, dar nebunia lui nu se aseamănă cu cea a personajelor lui Dostoievski și nici cu cea a retardatului din Zgomotul și Furia. Jack, dacă ar fi vecinul tău de scaun în avion și ai discuta cu el, ar putea trece o lungă perioadă drept normal sau excentric. Jack este visător, are planuri mari dar în prezent are toate caracteristicile unui ratat. Nu are bani, nu are unde locui, nu are prietenă, planuri concrete (realizabile) de viitor. Așa că se va muta temporar la sora lui în ideea că se va mai redresa cu banii iar pe post de chirie îi va îngriji copiii (de care ea pare să nu aibă nici un chef).

Fay este tipul de femeie fatală care poate avea orice bărbat pe care pune ochii. E inteligentă, egoistă și pe măsură ce citim realizăm că e chiar psihopată. E măritată din interes cu Charley Hume, proprietarul unei fabricuțe în Marin

County. Locuiesc într-o casă modernă în Point Reyes, la vreo două ore de San Francisco, într-un fel de suburbie rurală. Are două fete, un cal și câteva capre iar motivul prezenței lui Charles în viața ei a fost deoarece numai el putea să-i construiască vila viselor. În prezent cam plictisită, deoarece visul a devenit realitate, începe să-și fixeze atenția pe mai tânărul student, fără situație, Nathan Anteil, care tocmai se mutase și el în zonă împreună cu soția lui. La început Nathan încearcă să reziste tentației, comportându-se destul de rece și chiar agresiv. Totuși pasiunea cu care spune nu îi indică lui Fay posibilitatea unei voit în-năbușite atracții, ceea ce o face să nu cedeze după un prim refuz.

Povestea este spusă într-un fel cât se poate de original. Stilul e original iar dialogurile sînt, așa cum v-ați așteptat din partea lui Philip K. Dick – savuroase. Dau la întîmplare un exemplu de dialog:

– *Ei bine, a zis ea, e mult să-i ceri unui bărbat să preia responsabilitatea unor copii, în special cînd e vorba de copii altui bărbat. Nu te învinovățesc. Ai o viață relativ ușoară, așa cum e acum. Pe timp mai lung mă îndoiesc că ai putea susține familia asta. Chiar ar trebui să mă mărit cu un bărbat care mă poate suporta material. Să fim sinceri. Tu nu ești în stare de asta.*

I-a zîmbit, acel scurt, distant zîmbet pe care ajunsese să i-l cunoască. Aproape ca un zîmbet grațios. Nu îi rămăseseră prea multe de spus. A luat-o spre vestiar să-și ia pardesiul.

– *O să pleci să mă lași așa? a zis ea.*

– *Nu văd vreun motiv să rămîn, a răspuns Nat.*

– *Mai bine ar fi să pleci acum, a zis ea. Probabil că pe termen lung e și mai bine pentru tine. Oricum, e mai ușor. Nu-i așa?*

– *Nu, nu este.*

– *Oh, ba da, este, l-a contrazis. E cel mai ușor lucru de pe lume. Tot ce trebuie să faci e să-ți pui pardesiul pe tine și să te întorci acasă la Gwen.*

L-a urmat pînă la ușă. O albeață îi pulsa pe față înfrumusețînd-o.

– *Nu o să mă săruți de la revedere?*

A sărutat-o.

– *Ne vedem, a zis el.*

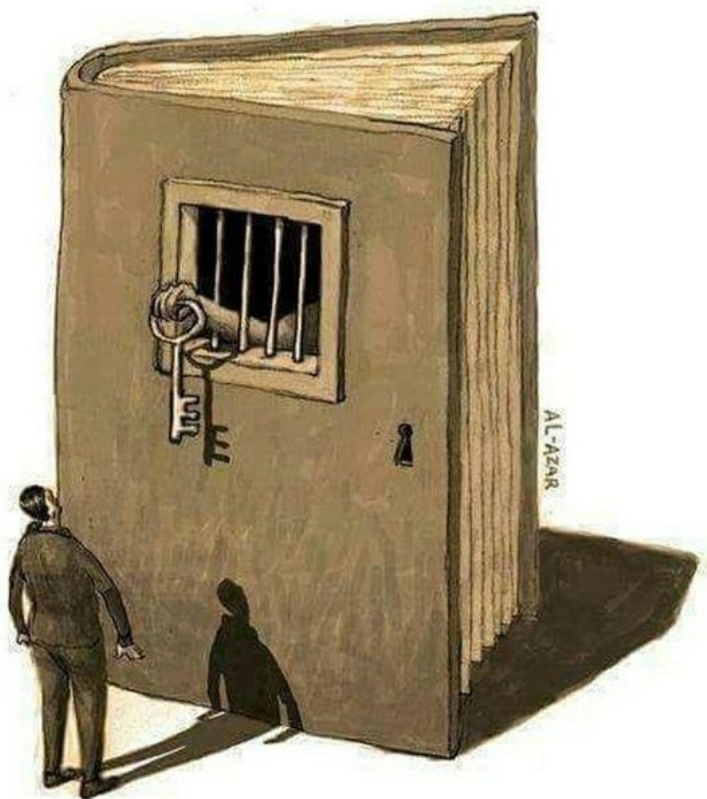
– *Transmite-i salutăările mele lui Gwen, a continuat ea. Poate ne întîlnim cu toții la o cină. Charley ar trebui să iasă din spital într-o săptămînă sau două.*

– *Okay, a zis, reușind cu greu să înțeleagă că asta chiar se întîmplă, apoi a tras ușa după el călcînd peste pietre și ace de chiparoși pînă ajunse la mașină.*

Confessions of a crap artist deși nu poate fi situată la același nivel cu *Revolutionary Road*, este una dintre cele mai bune cărți pe care le-am citit. Calitatea ei numărul unu constă chiar în savoarea,

plăcerea cu care o parcurgi ca pe ceva sălbatic, nedomesticit de cerințele unor așteptări legate de cum trebuie să fie scris un roman. Philip K. Dick nu acceptă șabloanele. Este o carte amuzantă, și totodată *dark*, de la care pînă la final nu știi la ce să te aștepți.

La scurt timp după ce a terminat acest roman, Dick s-a însurat cu femeia care îi inspirase personajul Fay Hume iar mariajul a durat următorii cinci ani. Așa cum spune într-un interviu, Dick simțea că un scop secundar al scrisului său era acela de a immortaliza oamenii cu care se întretăia, prietenii de băutură, femeile din viața lui, etc.

PROZĂ

Alarma

SUZÂNICA TĂNASE

N-ai de ce să te gândești la moarte când țârâie telefonul în miezul nopții.

Pe întuneric, strigătul are culoarea pământului și miroase a frunze mucezite și a fum. Respirația se oprește în gât iar inima pompează și mai multă frică.

Prima dată deschid ochii și privesc panica direct în față. Ne cunoaștem bine noi două, ca două surori gemene dar de culori diferite. Știe că nu cedez ușor și că îmi fugăresc temerile așa cum plivește bunica buruiana dintre straturi. Amenințările ei îmi par glod printre degete iar după ce îi șoptesc asta la ureche, doar atunci îmi face loc și mă lasă să trec.

Cobor din pat direct pe podea și mă târăsc în coate, ca atunci prin tranșee. Nu vreau să trezesc pe nimeni.

Drumul e anevoios iar din când în când mă zgârii pe burtă cu câte un șurub sau vreun cauciuc de mașinuță abandonat în urma exploziei. Aerul e greu și cețos cu iz de praf de pulbere. Înaintez greu mai ales unde vegetația e mai înaltă, am fața udă de la transpirație iar

crengile mi se lipesc de frunte. Îmi miroase a sânge încheșat, ca atunci când scotea mama mațele din găină și îmi arăta pe unde iese oul.

Ciorapii mi s-au încrețit la genunchi, flaneaua de corp mi s-a ridicat peste buric iar podeaua are temperatura derdelușului. Iarăși a înghețat caloriferul. Săracul.

Cu brațele încordate mă proptesc de scaunul de lângă perete și mă ridic în picioare. Inamicul se ascunde pe aproape căci îi simt mirosul greu ce vine cu suflul vântului. Apuc binoclul cu infraroșu și arunc cu praștia o pietricică în partea opusă a camerei. Singurul zgomot care se aude este inima mea care amenință să îmi dea tot planul peste cap. Îmi țin răsuflarea, conștientă că mi-a amorțit mâna pe mitraliera cu laser. Drumul pare liber dar nu se știe niciodată.

Dau de perete ușa de la debara, ușă ce se deschide greu, cu un scârțâit ce îmi îngheață sângele în ureche. Am învățat atâtea privindu-l pe Rambo cum își coase rana de la braț încât nimic nu mă mai sperie. Nici atunci când am văzut-o pe străbunica dezgropată nu mi-a fost teamă. Moartea nu e atât de îngrozitoare mai ales dacă ești spovedit înainte.

În debara am deja totul pregătit, căci așa e la război. Niciodată nu știi când trebuie să fii gata de atac, sau de apărare.

Îmi verific sacul de dormit și rucsacul. Flasca cu apă e umplută, lanterna are bateriile încărcate, țeava e plină cu cornete iar cuțitul de vânătoare e bine legat. Busola arată deja spre nord, iar tocul pistolului e pitit între hărți și grenade. Parcă mi-aș lua și o carte cu mine dar sunt indecisă. Aventurile lui Tom Sawyer mi-ar fi de ajutor numai că eu mereu am fost de partea lui Huckleberry Finn iar pe cartea aia trebuie să o duc luni la bibliotecă. N-aș vrea să iau vreo amendă căci cine știe când mă întorc. Pe Robinson Crusoe l-am citit de atâtea ori și parcă nu se potrivește de data asta. Mă opresc la Povestea fără sfârșit de parcă unde mă duc eu aș avea timp să citesc.

Dau prelata verde la o parte și scot scrinul cu zestre. Acolo, sub costumul național, se ascunde uniforma cu epoleții înstelati și cascheta militară ce miroase a naftalină. O mângâi ușor pe creștet și mi-o potrivesc pe cap, având grijă să îmi ascund cozile înăuntru pentru a nu mă da de gol. Nimeni nu trebuie să știe că sunt fată.

În noaptea asta strategia va fi diferită căci și inamicul e mult mai puternic. Pentru a reuși, trebuie să fiu de nerecunoscut.

Trec de sufragerie și mă îndrept tiptil, tiptil spre hol, rostogolind-mă de două ori între fotoliu și canapea. Acolo mă fixează oglinda cu ochiul ei sfredelitor.

Da... încă nu sunt pe deplin pregătită.

Deschid cu grijă dulapul rezemat de perete având grijă să nu fac nici un zgomot.

Dau câțiva pantofi la o parte și bâjbâind cu degetele printre șnururi găsesc cutiuța rotundă. Nu o desfac imediat ci mă asigur mai întâi că nu mi-am lăsat amprente la vedere. Orice m-ar putea da de gol acum.

Cu două degete unse îmi desenez dungile sub ochi și mă gândesc că dacă m-ar putea vedea, nici Winnetou nu m-ar mai recunoaște.

Oglinda îmi face din ochi.

Sunt gata.

Lumina se deschide brusc iar tata cu părul vâlvoi mă ia de umeri.

- Ce faci trează la ora asta? E ora una noaptea.

- E alarmă, tată! N-ai auzit?

- Eu am auzit, dar ce faci tu aici, asta întreb eu? Treci la culcare imediat și ai grijă să nu îl trezești pe frate-tu.

- Ia-mă cu tine, te rog. Nu mă lăsa acasă. Am totul pregătit.

Tata se așază în genunchi lângă mine și zâmbind îmi șterge crema de pantofi de pe obraz. Ochiul oglinzii se închide înlăcrimat. Vocea lui se scurge ușor pe covorul persan.

- Lasă tată că facem altceva când mă întorc. Ceva mult mai interesant și plin de aventură.

- Ce facem? Îl întreb învinsă.

- Te duc să vezi releul. Vezi, sus acolo, pe munte? Mergem amândoi și privim orașul de acolo.

- Promiți?

- Promit. Acum fugi în pat.

Inamicul îmi zâmbește de sub masă. A câștigat o bătălie dar nu și războiul.

Până data viitoare!

F I L M

Tenet – mediocritatea placată cu aur

COSMIN LEUCUȚA

Cu toții putem cădea de acord că 2020 a fost un an cu mai multe lucruri proaste decât bune, și s-a terminat într-o notă similară, cu mine pierzând 5 ore din viață ca să văd noua piesă a lui Christopher Nolan.

Pe scurt, Tenet arată foarte bine, dar e incoerent și ocazional atât de prostesc încât a trebuit să-l văd de 2 ori (de aici cele 5 ore) ca să-mi cred ochilor și urechilor.

Să dăm la o parte evidentul, din start. SPOILERS AHEAD!

Valorile de producție sunt de nota 10 cu felicitări, așa cum ne-am obișnuit de la un film de Nolan. Dar la un buget de 200 de milioane de dolari, nu prea aveau cum să nu fie. Cinematografie, machiaj, sunet (să fiu sincer, aici au cam belit-o, pentru că prima dată când l-am văzut, sunetul era atât de prost mixat încât n-am înțeles nimic – a doua oară am văzut varianta îmbunătățită și a fost OK),

efecte, costume, locații adevărate, totul e impecabil. Nici actorii nu-s răi (protagonistul e chiar fiul lui Denzel Washington – dacă închizi ochii, aproape nu faci diferența între timbrele lor vocale), dar nu pot zice că au prea mult material cu care să lucreze, fac și ei ce pot. Kenneth Branagh face un accent rusesc tare stupizel (se putea și fără... *oh, wait*, nu se putea pentru că altfel nu știam că e rus), Michael Caine repetă rolul din ultimele 5 filme ale lui Nolan (și ÎNCĂ nu-i pasă!), iar Pattinson, cu cariera ridicată din cenușa seriei Twilight, e acolo să preia explicațiile interminabile atunci când Denzel jr. rămâne fără aer. Debicki e singura care pare cumva mai umană, poate pentru că vorbește și se poartă ca un om, nu ca un robot.

Toate bune și frumoase, dar când începe povestea, te simți ca și cum ai dat pe gât o sticlă de Jägermeister și apoi te-ai urcat într-o tiribombă din aia cu lanțuri, ca în anii '90: după primele 20 de secunde capul începe să îți vâjâie și te aștepți să dai la boboci din clipă în clipă. Conceptul e atrăgător, ca de obicei cu Nolan, recunosc, dar pur și simplu nu funcționează. Nolan zicea prin interviuri că i-a trebuit 20 de ani să-l finiseze.

Wow, îs curios cum plm arăta la început.

De fapt, cum traduc eu chesti asta: „*filmul e atât de aiurit încât a trebuit să îmi petrec 20 de ani făcând filme bune și*

profitabile pentru ca în final cineva să aibă destulă incredere în mine încât să-mi dea 200 de milioane de dolari și mână liberă să-i fac praf pe un porno-SF fără cap și coadă.”

Premiza e destul de simplă – cineva din viitor a reușit să inverseze entropia lucrurilor, și acestea călătoresc înapoi în timp (la propriu, se mișcă invers față de cum ne mișcăm noi). Evident, un *bad-guy* a găsit o modalitate de a folosi descoperirea asta pentru a distruge lumea (de ce? nu-s prea sigur, motivațiile sunt extrem de subțiri, ceva legat de „dacă eu n-o pot avea, nimeni n-o s-o aibă!”), iar eroii trebuie să-l oprească.

După o primă scenă, care-i foarte faină și kinetică, și misterioasă, intrăm direct în pită. Și când zic „pită”, mă refer

la expozițiune. Două ore și jumătate de expozițiune. Asta e Tenet, o explicație continuă a ceea ce se întâmplă, ce s-a întâmplat și ce se va întâmpla. Ca restul filmelor *high-concept* marca Nolan (Memento, Inception), Tenet se bazează inacceptabil de mult pe expozițiune. Se vorbește încontinuu despre ce se întâmplă încât ai uneori impresia că nu vezi un film, ci te uiți la oameni citind dintr-o carte (da, cam la fel de interesant ca privitul pulpelor de pui scoase din cup-tor cum se răcesc). Pe de o parte înțeleg că, dat fiind subiectul, e nevoie de expozițiune, dar *this is some next level shit!* Personajele explică și explică, și explică, până când scenariul le zice să ridice din umeri dacă s-au săturat să explice. Unele dintre ele se ridică din mormând – la propriu! – pentru a mai explica niște chestii. Există cel puțin două scene în care explicațiile bagă povestea în colț de nu mai știe să iasă de acolo. Și-atunci? *Fade to black, of course.*

O altă problemă sunt personajele. Abia la Tenet am realizat (hm, ce înseamnă să fii fan, să închizi ochii la 20 de ani de repetat aceeași greșeală) că Nolan efectiv nu e în stare să creeze personaje tridimensionale, personaje cu care noi, privitorii, să ne identificăm. Personajele lui sunt incapabile să evolueze. Nu au timp practic să facă asta, pentru că nu fac altceva decât să alerge sau să scuipe expozițiune. Asta făceau în

Memento, asta făceau în Inception, asta fac și în Tenet. E greu să te lași afectat emoțional, să-ți pese de un film în care majoritatea personajelor sunt doar păpuși care se mișcă din punctul A în punctul B și apoi în punctul C pentru că așa spune scenariul, ca într-un RPG plin de *quest-uri*. Nu există motivații reale, nimic cu care vreun om viu s-ar putea îndrăgosti, nu există miză reală pentru niciunul dintre ei. Protagonistul e deștept și dur, dar dincolo de asta nu știi ce fel de om este și de ce se dă peste cap să facă ceea ce face. Rusul e doar un antagonist generic care alunecă des în clișeele pe care toți le știm. Personajul lui Pattinson e acolo doar să ajute, nici el nu are motivații personale. Soția rusului, cea mai umană dintre toți, cum ziceam, își iubește copilul pe care îl vrea scăpat din mâinile soțului abuziv, dar cumva, dacă stai să iei la bani mărunți și chestia asta, nu are prea mare greutate. Băiatul nu e niciodată în pericol, e doar dorința ei de a-l lua de lângă tatăl lui.

Revenim la concept. Insist pe el, pentru că explicarea lui ocupă 90% din film, și totuși povestea mi s-a părut adesea incoerentă.

Există două scene care, dpmdv frâng rău de tot logica și *raison d'être*-ul acestui film.

Prima scenă e una de expozițiune pură. Efectiv nimic nu se mișcă acolo în afară de gurile personajelor. Pattinson îi

zice lui Denzel jr. despre paradoxul bunicii și teoria lumilor paralele (niște chestii *superbasic* pt. orice poveste cu călătorii temporale) și le zice de parcă ar fi cele mai importante chestii *ever*. La care Denzel jr. dă replica fatală: dacă ei pot sta de vorbă despre chestia aia, înseamnă că misiunea lor a reușit, nu? Sau au întors în timp și au rezolvat toată treaba, nu? Și chiar atunci și acolo, miza filmului moare. Pt. că evident că au reușit, și vor reuși, ei sunt protagoniștii, n-au cum să piardă. Dar când personajele încep să discute necesitatea de a mai continua, e clar că filmul are baiuri.

A doua scenă care mi se pare esențială pentru clarificarea mecanicii interne a filmului, e una care se reia de două ori (mai sunt vreo două sau trei scene care se reiau astfel, din două puncte de vedere (dată fiind circularitatea filmului), și e destul de *cool* să le vezi derulându-se înainte și înapoi, dar nu mai există tensiune pentru că te-ai prins de mult cum merge treaba și ai cam ghicit de mult încotro se îndreaptă). Aaașa, despre scena în cauză. Prima dată o vedem din dpdv al lui Denzel jr., care se luptă cu un personaj mascat (venit din viitor, „inversat”, cum zice filmul), care încearcă să îl împuște (de vreo 4 ori). Dar Denzel jr. îl caftește și merge mai departe. *So far, so good*. A doua oară când vedem scena, o vedem dpdv al mascatului care – surpriză! – e tot Denzel jr., întors

înapoi din viitor, „inversat”, cum zice filmul. Întrebare: de ce plm ar încerca cel din viitor să-l ucidă pe sinele lui din trecut? Chiar și logica aiurită a filmului stabilește că *that's a no-no* (dacă ți-ai ucis versiunea din trecut, nu mai poți exista în viitor, duh!). Îl vede pe cel din trecut, știe care-i faza, dar totuși încearcă să-l ucidă. De ce?

Well, vă spun eu. Pentru că arată bine. Și atât. Asta e Tenet. Un film care arată bine, dar care funcționează după logica din desenele cu Wile E. Coyote.

Or să fie cei ce zic că, venind din viitor, versiunea mascată știe că gloanțele trebuie trase, pentru că a văzut asta întâmplându-se în scena din trecut, dar asta tot nu explică de ce le-a tras. Acesta e felul în care Tenet își maschează limitele, în spatele unor acțiuni lipsite de causalitate.

Filmele lui Nolan, conceptele lui originale nu s-au remarcat niciodată prin prea multă coerență (toate-s pline de erori de logică, unele mai basic, altele mai complexe), dar Tenet e absolut ciuruit. Filmul ăsta trece de absurd doar ca să creeze scene *cool* dpdv vizual, iar apoi face greșeala să le repete din alt unghi, de unde poți vedea absolut tot ce e în ne-regulă cu ele. Iar când – ocazional – își dă seama că a făcut-o de cacao, filmul *yadda-yadda* peste situație, și merge mai departe. Dacă asta nu e definiția expresiei *style-over-substance*, atunci nu știu ce e.

Am purtat o conversație cu o persoană căreia i-a plăcut foarte mult filmul acesta și susținea că l-a înțeles din prima (am fost foarte sceptic legat de partea a doua, pentru că omul avea la purtător un articol dintr-o revistă care explica filmul din cap în coadă, ca la grădi), și în timp ce încercam să îi spun că filmul se bazează atât de mult pe expozițiunea personajelor încât n-ar putea exista fără, mi-am adus aminte de un exemplu grăitor. Spuneam mai devreme că există și un personaj care reînvie, la propriu, și o face doar pentru a mai explica niște chestii, înainte de finalul filmului. Ei bine, e vorba de personajul lui Pattinson care moare, apoi reînvie (grație entropiei inversate) și îi spune lui Denzel jr. că ei doi se cunosc, de fapt, de foarte multă vreme. Că pentru Pattinson asta a

fost ultima lor misiune împreună, dar pentru Denzel jr. e doar prima. E o revelație drăguță, menită să te facă să îți mai scarpini un pic scalpul, și evident o piesă importantă din construcția „relației” dintre personaje. Dar, ca restul filmului, are nevoie de expozițiune. Adică, dacă Pattinson nu reînvia să ne-o spună, ce anume din film ne-ar fi dat nouă de înțeles că cei doi au o relație care durează de ani de zile? Absolut nimic. Aparent Nolan n-a auzit în viața lui de principiul structural al oricărei povești bestiale – *show, don't tell*. Tenet e construit exclusiv pe chestii date, nu demonstrate. Dacă personajele o zic, atunci așa e, și trebuie să o luăm de bună, dar nu vedem nicăieri dezvoltarea practică a tuturor lucrurilor pe care filmul le expune cu atâta emfază. Iar ceea ce personajele nu spun, *basically* nu există.

Finalul mi s-a părut obosit, epuizat de atâta adrenalină, și mesajul ecologic lipit cu bandă izolatoare, ca și cum și-au adus aminte, stai puțin că avem totuși nevoie de un fel de motivație pentru tot spectacolul ăsta, mna, hai să facem să fie bine, să ungem pe suflet lumea și așa mai departe. Recunosc că nu mi-a prea părut de mesaj pentru că mi s-a părut forțat și nesincer, în tot contextul filmului. N-am simțit nevoia acestui mesaj nicăieri în Tenet.

Există filme cerebrale care necesită efort intelectual semnificativ pentru a fi

înțelese, și răsplata e pe măsură, dar Tenet nu e un asemenea film. Tenet scoate la iveală ce-i mai bun și cei mai rău în legătură cu Nolan. Dincolo de tot *flash*-ul și excelența tehnică (pentru că tre să recunosc, văzând imaginile, pot doar să-mi închipui câtă muncă a fost investită în crearea filmului – și-mi scot pălăria în fața ei), Tenet e cel mai adesea un nonsens spectaculos care te face să te întrebi ce naiba s-a întâmplat cu Christopher Nolan. Omul are idei foarte faine, la nivel de concept pe care să discuți și să îți frământă creierul, dar multe dintre ele nu pot fi puse în practică (sau nu știe el să facă asta), și cu atât mai puțin pot fi transformate în filme de 2 ore și jumătate.

Înainte de Dunkirk, eram mare fan Nolan. Am apreciat stilul lui și am trecut cu vederea toate chestiile rele, că, deh, omul făcea *arthouse*-uri de 150 de milioane de dolari bucata, ceea ce n-a mai făcut nimeni, niciodată, până la el, și nici nu va mai face după. Am vrut mult de tot să-mi placă Tenet (de aceea l-am văzut de două ori înainte să scriu recenzia asta), dar n-am putut. E pur și simplu o abureală de 200 de milioane de dolari, care se pare că n-o să-și recupereze nici măcar bugetul de producție și publicitate.

Iar eu sunt perfect de acord cu asta.

PROZĂ

Robot de bucătărie

E. RĂDULESCU

Ajuns în colțul străzii Ovidiu a fost din nou, pentru a nu știu câta oară în ultimul timp, extrem de neplăcut surprins de aglomerația groaznică, de zgomotul claxoanelor și al motoarelor interminabilului șir de mașini care rula încet, bară la bară și într-un sens și în celălalt. Era imposibil să găsești un loc de parcare, mirosul toxic de încins, de fum și de praf îl simțea în nări și plămâni. În dreptul trecerii de pietoni Ovidiu și-a încetinit mersul, s-a poziționat exact pe mijlocul zebrei, s-a oprit pentru câteva secunde, s-a uitat în stânga, apoi în dreapta, s-a convins că cele două infinit de lungi șiruri de mașini s-au oprit în scrijelit strident de frâne ca apoi să se angajeze în traversarea regulamentară a străzii. Era convins că doar Moise se mai simțise atât de important atunci când a izbit cu toiagul său piatra pustiei și prin voia Domnului, Marea Roșie s-a despicat în două iar copiii lui Israel au trecut pe celălalt mal, scăpând astfel de oștirea urmăritoare a lui Faraon, care oștire, imediat după ce evreii s-au văzut în

siguranță, a fost înghițită de apele mării adunate la loc pentru a o da, cu Faraon cu tot, morții. Pe Ovidiu nu-l interesa cătuși de puțin ce gândeau în acel moment șoferii mașinilor oprite ca să-i permită traversarea, deloc precipitată a străzii. Știa dinainte ce gândeau pentru că și el uneori era șofer. Simțea doar o plăcere perversă, răutăcioasă, proprie aceluia care deține puterea legii asupra semenilor săi, aidoma unui hegemon.

Încă nu demult strada lui Ovidiu arăta cu totul altfel. Carosabilul, dar și trotuarele largi erau pline de gropi, bordurile erau când înfundate în pământ, când răvășite de rădăcinile teilor care se întinseseră peste măsură pe sub stratul de asfalt vechi. Peste cele câteva mașini parcate dezordonat lângă trotuare, vara, din frunzele teilor curgea o zeamă lipicioasă de care se lipea apoi praful, frunzele și muștele. Cele câteva mașini care se aventurau totuși să circule pe stradă rula încet și grijuliu ca să nu-și taie pneurile în marginile ascuțite ale gropilor și să nu-și strice direcția. Apoi strada a intrat în reparații, mai întâi s-a închis după care a fost spartă toată, teii au fost tăiați, carosabilul lărgit, bordurile înlocuite și s-a turnat un strat nou de asfalt. Din ziua în care a fost dată în folosință strada a devenit de nerecunoscut iar traficul a devenit infernal. Ovidiu nu-și putea explica ce s-a întâmplat de fapt, de unde a apărut peste noapte acel

șuvoi nesfârșit de mașini câtă vreme, înainte de reparare strada era aproape neumblată. Se simțea, ca cetățean al urbei mai întâi de toate, o victimă a timpurilor noi, a schimbărilor care se prăvăleau peste el, percepea vag propria înaintare în vârstă, revolta mocnită împotriva noii generații care îl împingea încetișor spre margine ca să-și facă loc și eși.

Nu departe de trecerea de pietoni a observat, cu coada ochiului, mașina Ralucai. Astăzi Raluca a avut noroc să găsească un loc de parcare aproape de casă. Altădată își lăsa mașina pe câte o străduță lăturalnică, departe, după ce se învârtea minute în șir prin tot cartierul. Ovidiu ar fi trecut indiferent mai departe dacă nu ar fi zărit ceva neobișnuit pe bancheta din spate. Când s-a apropiat de mașină, a văzut că acel ceva neobișnuit era de fapt o cutie mare din carton maro, legată cu două chingi de plastic și avea forma unei valize pentru călătorii lungi. Faptul în sine nu era deloc neobișnuit pentru că de mult timp, de luni, dacă nu chiar ani de zile, înainte de a veni acasă de la serviciu Raluca și-a făcut un obicei să intre într-un magazin, mereu același. O dată, demult, a intrat și Ovidiu în acel magazin dar a ieșit repede afară pentru că i s-a părut de prost gust și a așteptat-o pe Raluca în mașină. Magazinul oferea spre vânzare orice în afară de alimente. Ovidiu nu mai văzuse

asa ceva. În viața de zi cu zi, dacă avea nevoie de un bec se ducea la un magazin de electrice. Se ducea la magazine sau raioane de specialitate dacă voia să-și cumpere o haină, sau detergent, sau o șurubelniță. În acest magazin însă marfa era înghesuită pe rafturi și galantare fără nici o logică. Lângă câteva perechi de bocanci găseai șampon de vase, apoi huse de telefon, mai departe corpuri de iluminat așezate lângă bețe de ski, apoi otravă de șoareci lângă lenjerie de corp și așa mai departe, fără început și fără sfârșit. Pentru Ovidiu era evident că într-un astfel de magazin nimeni nu intră să cumpere ceva de care într-adevăr are nevoie ci mecanismul cerere-ofertă, în acest caz funcționa cumva invers, adică mai întâi cumpărai ceva și apoi te gândeai la ce l-ai putea folosi. O astfel de atitudine pentru Ovidiu era de neconceput. În schimb Raluca se simțea aici în elementul ei.

Pasiunea, sau chiar patima Ralucai pentru acel magazin, din punctul de vedere al lui Ovidiu, avea un dezavantaj major care îl implica direct. Consta în faptul că de foarte multe ori Raluca avea o percepție foarte vagă asupra domeniului de utilizare și a performanțelor produsului achiziționat, elucidarea căroră îi cădeau în sarcină lui Ovidiu, pierzând cu asta seri de-a rândul. De exemplu, aparatul micuț și alb prevăzut cu un ștecher încorporat, despre care Raluca era

convinsă că alungă țânțarii s-a dovedit de fapt a fi un întrerupător programabil. După ce a studiat o seară întreagă instrucțiunile aparatului și a înțeles la ce ar putea să fie folosit, Ovidiu i-a explicat Ralucăi ce anume cumpărase ea.

-Ce vrei dragă, nu sunt inginer ca să mă pricep la toate chestiile astea, a fost replica Ralucăi. Replica firească al lui Ovidiu ar fi trebuit să fie „atunci de ce cumperi dacă nu te pricepi?”. Dar replica a rămas nerostită. Apoi, după ce a învățat să programeze dispozitivul, Ovidiu s-a gândit că ar putea să-l folosească pentru o veioză care să se aprindă și să se stingă singură la anumite ore și atunci când sunt plecați de acasă ar putea induce în eroare eventualii spărgători de locuințe. În realitate cei induși în eroare au fost vecinii care știau că Ovidiu și Raluca sunt plecați în concediu dar nu știau nimic despre trucul cu veioza. Drept pentru care, și pe bună dreptate au alertat poliția locală. Înainte ca polițistul să spargă ușa, vecinii au reușit totuși, în ultimul moment să-l prindă pe Ovidiu la telefon și astfel ușa a rămas intactă. N-au mai folosit programatorul care, așa cum era de anticipat, a ajuns în pod, printre multe alte obiecte nefolosite.

Întreaga întâmplare probabil că marchează subconștientul Ralucăi deoarece, în chiar același an a cumpărat o alarmă de casă, evident de la același magazin. Cu

siguranță, prezența alarmei pe raft era cu totul întâmplătoare. Studiul instrucțiunilor și instalarea i-au luat lui Ovidiu câteva seri. Sistemul era complex, avea încorporați senzori de mișcare și un generator de semnal acustic, un fel de claxon care scotea un sunet apocaliptic de fiară rănită. La plecarea de acasă activați sistemul și dacă între timp nimeni nu intra prin efracție în casă, la întoarcere, primul lucru care trebuia făcut era dezactivarea, astfel încât claxonul să nu intre în funcțiune. Dezactivarea se făcea prin introducerea unui cod format din patru cifre pe tastatura aparatului. Deoarece atunci când nu studia instrucțiunile aparatelor și dispozitivelor cumpărate de Raluca Ovidiu citea, în special cărți de istorie, codul cel mai potrivit pentru dezactivarea alarmei i s-a părut a fi anul Marii Schisme. În vara următoare, când au ajuns acasă venind din vacanță după un drum lung și istovitor, după multe ore de conducere pe timp de noapte, cu ochii roșii și iritați de nesomn, șalele înțepenite și genunchii imposibil de dezdoit, Ovidiu uitase complet de alarmă. A descuiat ușa mecanic, semiconștient și deodată a auzit piuitul intermitent de la panoul de control al alarmei și a văzut becul roșu pâlpâind. Avea la dispoziție exact șaisprezece secunde să formeze codul corect și să dezamorseze alarma. După ce a introdus anul căderii Constantinopolului a

observat cu stupeoare că becul pâlpâie în continuare. Din anul bătăliei de la Mohacs a reușit să introducă doar primele două cifre, după care s-a dezlănțuit infernul. Era ora trei dimineața. Au început să se aprindă rând pe rând luminile în casele vecinilor, să se deschidă ferestrele și să apară fețe șifonate cu ochii lipiți de somn. Situația era cât se poate de neplăcută. Deși toată oboseala dispăruse deja, Ovidiu nu a găsit nimic mai bun de făcut decât să ia lopata de grădărit din spatele casei și să lovească cu sete claxonul alarmei care s-a oprit din urlat abia după ce s-a desprins de perete cu tot cu suport și cu o bucată din zid. Dimineața devreme, în liniștea și în aerul dens al orașului zgomotele se propagă cu intensitate foarte mare. Fie de aceea, fie că cineva îl sunase deja, polițistul era la poartă. Își aminti de întâmplarea cu programatorul veiozei de anul trecut. Acum asista la o recidivă. Concluzia polițistului a fost că Ovidiu se adaptează greu vieții în comunitate, că are probleme de comunicare cu vecinii și autoritățile și l-a invitat politicoș dar ferm ca într-una din zile să treacă pe la sediul Poliției Locale pentru o discuție pe această temă.

Dar magazinul o atrăgea pe Raluca în continuare ca un magnet, ca un drog din categoria celor ușoare dar care dau dependență. Unele lucruri cumpărate de ea erau utile, niște rafturi, o lampă,

umerase. Pantofii de sport arătau foarte bine dar după prima purtare au început să emane un miros neplăcut iar după următoarele câteva mirosul devenise insuportabil, colegii de serviciu au început să-l evite, mirosul se simțea în toată casa astfel încât nu se mai putea respira dacă nu țineai o batistă la nas. Ovidiu s-a hotărât să lase pantofii afară, ceva mai departe de ușa de la intrare, dar în aceeași seară au fost devorați de câinele pe care mirosul acela l-a înrăit. Lipiciul pentru porțelan a fost excepțional doar că, după ce a lipit tortița unei cești au fost nevoiți să fugă la spital la urgență pentru că Ovidiu nu-și mai putea dezlipi degetele pe care se scursese o picătură. Iar vasele cu capac despre care Raluca a crezut că sunt pentru păstrat făina, zahărul sau mălaiul s-a dovedit că erau urne pentru cenușa defuncțiilor incinerate.

Și acum cutia asta mare de pe bancheta mașinii. Faptul că Raluca a găsit loc de parcare aproape de casă era un mare avantaj în cazul de față. Ovidiu a apucat cutia de cele două chingi care o legau și din câteva mișcări dar cu mult efort a reușit să o scoată din mașină și să o pună pe trotuar. Apoi și-a proptit pumnii în șale și s-a îndreptat de spate. Trebuia să facă o mică pauză pentru că cutia era mai grea decât se așteptase. Tot atunci a văzut că pe dosul cutiei era lipită o etichetă mare pe care scria „Robot de bucătărie”. Deși bucătăria lor

deja era plină de fel de fel de mixere, toacătoare, storcătoare, fierbătoare, decojitoare și multe alte aparate de uz gospodăresc, Ovidiu nu se mai enervă. Devenise chiar curios ce anume ar putea fi în cutia aceea, ce fel de robot de bucătărie putea să fie atât de greu. Era o curiozitate strict profesională, tehnică, inginerască.

Ajuns în sfârșit acasă cu cutia mai mult târâtă pe jos de grea ce era, Ovidiu a culcat-o în mijlocul bucătăriei. S-a așezat pe un taburet și a început să o examineze. Era puțin intrigat deoarece în afara etichetei cu inscripția mare „Robot de bucătărie”, pe cutie nu mai era scris sau desenat nimic. Era un fapt neobișnuit și curios. Ovidiu a luat un cuțit și a tăiat cele două chingi de plastic. Apoi a tras de capacul de sus al cutiei și a deschis-o. Înăuntru erau multe ambalaje din polistiren expandat și câteva pungi de plastic. Ovidiu nu le-a băgat în seamă uzitându-se după instrucțiunile de montaj, manualul de exploatare sau orice altă documentație tehnică atât de necesară asamblării unui produs. Dar nu vedea nimic. De obicei este primul lucru care îți sare în ochi atunci când deschizi cutia unui aparat nou. Poate nu a deschis cutia la capătul care trebuie? Sau poate instrucțiunile au fost puse printre ambalaje și componente? Ovidiu a început să scoată pungă după pungă, cutiuță după cutiuță și să le așeze cu grijă pe

masă. Cutia mare era goală acum dar instrucțiunile lipseau. Era o provocare. Abia acum, văzând că va trebui să înciocăleze robotul fără nici o indicație de la producător, Ovidiu a început să examineze piesele din cutii și pungile de plastic.

Nu era primul robot de bucătărie pe care îl asambla din părți componente, așa cum se livrează majoritatea produselor tehnice. Dacă toate aparatele din bucătăria sa le-ar aduna într-un centru multifuncțional, adică într-un singur aparat ar obține așa numitul robot de bucătărie. Era o supralicitare a termenului care nu mai corespundea realității, nu avea nimic de-a face cu un robot în sensul modern al cuvântului pentru că lipsea inteligența artificială, definitorie pentru un robot propriu-zis. Poate se justifica doar etimologic. A roboti, adică a munci, de la slavonul rabota. De unde și rob, sclav, la celălalt capăt al evoluției

termenului. Pe masa din bucătărie, de data aceasta însă era cu totul altceva. Majoritatea pieselor era formată din tije lungi, metalice, perforate din loc în loc, făcute dintr-un aliaj metalic lucios. La cele două capete ale fiecărei tije erau montate articulații sferice, cu click-uri de fixare. Din fiecare tijă, aproape de articulații ieșeau conectorii electrici cu sistem de indexare. Alte tije, scurte și de diametre mai mici erau deja articulate între ele. Toate tijele, dar și celelalte piese de altă formă erau învelite într-un gel gălbui, ca un start gros de cauciuc moale, translucid. După ce le-a luat la mână, piesă cu piesă, Ovidiu și-a dat seama că toate articulațiile diferă între ele, unele sunt ceva mai mici, altele mai mari, dar și conectoarele electrice sunt diferite ca dimensiuni și ca formă și nu pot fi asamblate decât într-un singur fel. Dacă este așa cum a observat, nici nu e nevoie de instrucțiuni. A luat de pe masă prima tijă. Prin mulțimea de piese a început să caute una care să se potrivească cu articulațiile acesteia. În sfârșit a găsit una care s-a potrivit. Și conectorul s-a potrivit. Apoi a găsit alte și alte piese care se legau între ele, ca un joc de construit din copilărie. A trebuit să mute întreaga construcție pe podeaua bucătăriei căci pe masă nu mai încăpea. Când genunchii i-au înțepenit de la statul în patru labe Ovidiu s-a ridicat să se dezmoștească. A privit de la înălțimea

statului de om ansamblul de tije și articulații înșirate la picioarele lui și a încremenit de uimire. Avea în față un schelet uman, artificial dar care semăna perfect cu unul adevărat ca dimensiuni și ca formă. Nu-i venea să creadă ochilor. În cutia de carton se afla un robot android, dezasamblat, dezarticulat, exact ca un cadavru tranșat cu sânge rece și îngheșuit în valiză de mafioții care și-au ucis victima și vor să scape astfel de ea.

În sfârșit Ovidiu a pus la locul ei ultima piesă. Toracele era un corp geometric greu de definit, avea articulații sferice, conectoare și era învelit și el în stratul acela gros de cauciuc moale și translucid. La fel și capul, o sferă metalică cu multe orificii, de mărimea unui pumn, doar că stratul de cauciuc era mai gros decât cel care înconjura tijele. Ansamblul aducea cu un manechin din magazinele de confecții, era aproape transparent, se vedea scheletul metalic, cablajele electrice și conectoarele. Ovidiu se uita îngândurat la acel robot, sau manechin întins pe jos. Și acum ce fac? se întrebă. Ar fi trebuit să aibă un buton, un comutator sau un alt dispozitiv de pornire.

Ovidiu se uită spre grămada de ambalaje aruncate prin toată bucătăria. Ar trebui adunate și puse într-un singur loc. În cutia mare. Într-o pungă de plastic pe care nu o deschisese până atunci găsește o rochie cu nasturi în față,

cafenie și cu guleraș alb și un șorț alb cu dantele. Tot acolo vede și o bentiță albă, tot din dantelă. Îl pufnește râsul. De fapt nu e nici o contradicție în termeni. Este un robot de bucătărie în sensul adevărat al cuvântului. Un robot android, arată aproape ca un om, cu puțină imaginație chiar așa și arată. Dacă îl mai și îmbraci cu rochia de menajeră, șorț și bentiță, poftim, ai slugă în casă. Poate va ști să gătească. Raluca gătește rar, de obicei cumpără mâncare semipreparată sau congelată. Nu se compară cu mâncarea gătită acasă, cum o preparau gospodinele pe vremuri. Mai e călcatul rufelor. O dată la două săptămâni vine o doamnă și îi ajută la curățenie, calcă, dă cu aspiratorul, spală băile. Le-a spus că nu mai poate, că e femeie bătrână. Să caute pe altcineva. Nu chiar acum dar în câteva luni îi va lăsa. Ce noroc cu robotul ăsta! Exact la momentul potrivit!

Ovidiu e furat de gânduri și chiar se sperie când aude deodată un țuiet subțire și foarte discret. Se uită spre robot și vede o luminiță verde, intermitentă care pâlpâie în zona capului. E în regulă. A sesizat că toate piesele sunt la locul lor, că montajul s-a făcut corect și s-a auto-setat pentru switch on. Se apleacă și atunci aude o voce metalică, un mesaj pe care nu-l înțelege la început. Dar mesajul se repetă din nou, apoi din nou, la câteva secunde o dată. „Conectați smartphone-ul dumneavoastră,,. Ovidiu își

scoate telefonul mobil din buzunar, aduce cablul de conexiuni, îl leagă la telefon. Ledul verde care pâlpâie în continuare e încorporat într-un conector universal. Robotul ăsta l-a făcut cineva foarte deștept, își spune Ovidiu. Dar nici cel care l-a asamblat nu e mai prost. E mulțumit că, până în această fază toate s-au legat perfect. Raluca o să rămână cu gura căscată când o să vadă ce-a cumpărat de data aceasta. Acum nu mai contează că de atâta vreme cumpără de la magazinul acela fel de fel de lucruri, unele mai puțin utile.

Ovidiu cuplează telefonul la conectorul robotului. Ledul verde nu mai pâlpâie iar lumina este acum galbenă și arde continuu. „Scanarea smartphone-ului dumneavoastră poate să dureze treizeci de minute”, se aude vocea metalică. După un timp mesajul se repetă.

Ovidiu nu știe pe nimeni care să aibă acasă un astfel de robot de bucătărie. A văzut clipuri cu roboți, fie industriali, doar cu un braț mecanic, cu o mulțime de funcții, fie militari care dezamorsează mine și bombe sau spionează dar și androizi care se mișcă, vorbesc, fac unele gesturi simulând emoții, comunică cu oamenii. Nu l-a interesat nicio dată subiectul, inteligența artificială în general de care se face atâta caz. Dar acum are un robot android acasă. Nici măcar nu are cu cine să se sfătuiască. Nu știe ce firmă l-a fabricat, pe internet nu

a găsit nimic, nici un forum, nici un site care să se refere la robotul său. Nu i-a găsit nici poza. Totuși, dând click pe o trimitere a găsit un articol interesant pe care l-a parcurs în grabă. Era vorba despre un robot android fabricat de o firmă obscură de tehnologii avansate. Din articol reieșea că noul produs reprezenta o adevărată revoluție în domeniu. Noutatea consta în utilizarea unui material nou, un fel de spumă de densitate mare, conductoare, sensibilă la percepția microcurenților de tensiune și frecvență variabile care o tranzitau, modulate de un calculator. Cu alte cuvinte materialul respectiv își putea schimba culoarea, forma și densitatea în funcție de parametri microcurenților care îl străbăteau. Astfel, androidul livrat într-o stare „crudă”, de o formă nedefinită urma să fie personalizat, formatat pe baza unor informații pe care cineva le introducea în modulul său electronic. Informațiile puteau fi fotografii, filmulețe scurte, chiar mesaje scrise sau înregistrări de voci, conversații. În baza acestor date, după prelucrarea lor de către calculatorul robotului care avea o capacitate neobișnuit de mare a memoriei interne, se autogenera forma finală a androidului, adică dimensiunile, forma feței și a corpului, culoarea pielii, a ochilor, a părului, parametri generatorului de voce și chiar unele gesturi și reacții pseudo-emoționale. Pentru încărcarea datelor se putea

utiliza orice dispozitiv uzual, un laptop, o tabletă sau smartphone. Datele puteau fi introduse în regim manual, în cazul în care cumpărătorul dorea reproducerea unei anumite persoane sau automat. În cel de-al doilea caz calculatorul androidului analiza toate informațiile din dispozitivul conectat și genera singur forma finală și caracteristicile în baza unui algoritm al programului său de operare care putea detecta elementele de afectivitate maximă ale posesorului robotului față de o anumită persoană și să o reproducă pe aceasta din urmă, uneori chiar spre uimirea clientului însuși. Imediat după lansarea produsului pe piață au avut loc însă incidente cât se poate de alarmante deoarece au fost generate copii ale unor persoane decedate, sosii ale unor oameni reali dar care nu-și dăduseră acordul pentru reproducerea lor, s-au descoperit legături interindividuale a căror revelare nu se dorea și multe altele cu un impact emoțional extrem de puternic și consecințe sociale imprevizibile. Atunci când s-a descoperit că un deținut din închisoarea de stat din Milwaukee era de fapt un android care substituise cu succes un deținut iar condamnatul între timp se bronză pe o plajă din Caraibe autoritățile au înțeles că trebuie să ia măsuri. Toate produsele au fost retrase de pe piață, s-a format o comisie federală pentru elaborarea unui pachet de legi și de

bune practici în vederea desfacerii pe piață, în viitor, a acestui tip de produse. Bineînțeles că la numărătoarea realizată de comisie s-a constatat că nu toți androizii produși de firma respectivă au putut fi recuperați pentru că deja fuseseră vândute sute de unități în toate colțurile lumii.

„Deconectați smartphonul dumneavoastră”. Ovidiu s-a ridicat de pe taburet și a deconectat telefonul. Pe ecran a apărut un chestionar, îl întreba dacă permite prelucrarea datelor personale colectate de pe smartphone și utilizarea lor la configurarea produsului. Da, permite. Apoi un pomelnic infinit legat de protecția muncii la asamblare, exploatare și depozitare, de protecția mediului, a produsului, de implicații de natură psihologică și multe altele pe care Ovidiu nu le citește, trece peste ele și dă click pe ok.

„Formatarea produsului dumneavoastră poate să dureze douăsprezece ore”, zise vocea metalică. Douăsprezece ore? Acum e noapte. S-a făcut târziu. Raluca s-a culcat deja. Mâine trebuie să se scoale devreme amândoi și să plece la serviciu. Când se vor întoarce robotul de bucătărie ar trebui să fie gata. Ovidiu e curios și nerăbdător. La serviciu nu va povesti nimănui despre robot. Deocamdată e doar secretul lui. Nici Raluca nu s-a arătat prea interesată de detalii când a văzut mormanul de piese așezate pe

masa din bucătărie. S-a întors și s-a dus să privească la televizor lăsându-l pe Ovidiu singur.

La Întâi Octombrie trebuia să se prezinte la cursul festiv de deschidere al noului an școlar. Începea primul an de studenție ceea ce era o totală necunoscută pentru Ovidiu. Urma să-și cunoască noii colegi și colege, profesorii, asistenții, laboranții, viața de student cu bune și rele. Pentru prima dată departe de casa părintească, de lumea copilăriei și a adolescenței, de viața de licean care, toate împreună luate rămâneau undeva în urmă. Începea viața de „om mare”. Dar până atunci mai era o lună de vacanță. A plecat deci la mare împreună cu câțiva, de acum foști, colegi de liceu. După multe zile petrecute într-o confuzie generală datorată arșiței puternice, mării, alcoolului, nopților nedormite, barurilor, discotecilor, noilor cunoștințe și discuțiilor interminabile a venit vremea să se întoarcă acasă și să se pregătească pentru marea aventură a studenției.

Trenul gonea prin câmpiile Bărăganului, prin noapte, prin aromele de iarbă uscată, mirosuri de fum de locomotivă, ulei și gudron și cele pestilențiale de la capătul vagonului unde sunt toaletele. Trenul e supraaglomerat. La Costinești mai găsiseră locuri libere dar de la

Constanța trenul se umpluse ochi. Bine că au reușit să-și pună bagajele pe polițele din compartimente, rucsaci, corturi, sacii de dormit. Va trebui să stea pe culoar până acasă, adică toată noaptea. Poate că se mai eliberează vreun loc la București sau Ploiești, Sinaia sau Brașov. Luminițele trec prin fața geamului întredeschis, blocat într-o poziție instabilă cu perdeaua verde pe care de sute de ori e scris CFR. Vali, fostul coleg de liceu al lui Ovidiu scoate un casetofon din rucsac și îl leagă cu o sârmă de bara curentă. Vali e înnebunit după blues. Cântă și puțin la ghitară și cu vocea. Știe câteva cuvinte și cântă împreună cu cei de pe casetă. Își dă capul pe spate și închide ochii, mâinile se mișcă prin aer ca și când ar alerga pe corzile unei ghitare imaginare. Când se termină bagajul de cuvinte englezești Vali improvizează cu cuvinte românești. „Mamăăăăă, de ce mai făcut negruuuu,,. Vali e șaten cu ochii castanii și pielea albă, într-adevăr, acum e bronzat. „Mamăăăăăă, eu nu te-am rugat să faci astaaaaa,,. Lumea de pe culoar zâmbește. Vali e simpatic. Apoi, tot pe ritm de blues adaptează un text neaoș românesc.

La Vârtoape, la Vârtoape,
Fetele sunt curve toate,
Femeile jumătate,
Babele a treia parteeeee. Oh yeah.

Unii pufnesc în răs. Vali se lansează într-un solo de ghitară de o supremă virtuozitate. Cineva din compartiment îi întinde o sticlă de vin. O facem poștă. Chiar atunci, din fundul compartimentului apare o fată. Se oprește în prag și îl privește pe Vali cum întoarce caseta. Nu poate ieși pentru că Vali s-a aplecat și cu fundul a blocat toată circulația pe culoar. În sfârșit Vali se ridică, își cere scuze și o lasă să treacă urmărind-o lung cu privirea. Fata zâmbește, se apropie de geam și își aprinde o țigaretă. E foarte aproape de Ovidiu, coatele sprijinite de bara curentă se ating atunci când vagonul se leagănă. Îl deranjează fumul de țigară? Nu-l deranjează, cu atât mai mult cu cât pe culoar fumează aproape toți. Îi pare chiar rău că nu fumează și el. Ar fi fost un motiv să intre în vorbă, eventual să-și ofere unul altuia câte o țigaretă dacă unuia dintre ei i se termină, sau să-i ofere un foc. Vali fumează. Dar chiar și așa conversația se leagă. Vali e foarte simpatic, observă ea. Acum Vali discută cu cineva din compartiment, cu cel cu vinul. Omul e foarte amabil, dacă Vali a obosit poate să-i ia locul în compartiment, să se odihnească. Mai desface o sticlă de vin. Ovidiu nu mai bea. Nu-i place vinul ăsta, miroase a drojdie. O fi de casă. Vali în schimb bea.

O cheamă Herta, e șvăboaică din Banat. Și arată ca o șvăboaică. E înaltă, blondă, ochii cenușii, buzele subțiri,

umerii largi, de sportivă, dar e mlădioasă, zveltă, degetele între care ține țigara sunt subțiri și elegante. Herta e frumoasă. Locuiește în celălalt capăt al țării. Și e și ea studentă în anul întâi. Ce coincidență! Exact în același oraș în care se va duce și Vali, dar la altă facultate. Ovidiu va face facultatea la București. Ce păcat. Ar fi fost bine dacă ar fi învățat în același oraș. Herta nu se mai întoarce la locul ei din compartiment. Vorbește cu Ovidiu. Vali a adormit pe locul celui care i l-a oferit. La București câțiva călători au coborât. Câteva locuri s-au eliberat dar Ovidiu și Herta stau pe culoar. Vorbesc. Timpul zboară mai repede decât acceleratul de noapte. În curând Ovidiu va trebui să coboare iar Herta va merge cu trenul în continuare încă multe ore. Ar vrea să nu coboare și să meargă cu ea. Mai e o jumătate de oră. Îi spune că îi pare rău că trebuie să coboare. Herta îi spune că și ei îi pare rău că trebuie să se despartă. Atunci Ovidiu îi atinge mâna iar Herta o strânge pe a lui. Ovidiu se apropie și o sărută. O strânge în brațe și îi vine să plângă. Trenul trece de ultima localitate dinaintea gării centrale. Sunt lipiți unul de celălalt, se sărută în continuare. Ovidiu mângâie părul ei blond și lung. Trenul intră în triaj, lumea începe să-și coboare bagajele de pe polițe și să se îndrepte spre capătul vagonului. Ovidiu și Herta trebuie să-i lase să treacă. Apoi o sărută din nou. Vali, trezit brusc

din somn apare buimac în ușa compartimentului. Începe să coboare și el bagajele de pe poliță. Trenul se va opri la linia una și va staționa zece minute. Ovidiu își coboară și el bagajele, își pune rucsacul în spate. O mai sărută o dată pe Herta. Herta îi scrie pe un bilețel adresa și numărul de telefon de acasă. Poate în vacanța de iarnă se vor vedea. Să vină la ea, să o caute.

Întors acasă, în prima zi de vacanță Ovidiu l-a sunat pe Vali. A răspuns mamică-sa și i-a spus că Vali nu a venit de la facultate, că vine mai târziu, probabil după Revelion pentru că va petrece sărbătorile cu colegii. În aceeași zi Ovidiu s-a mai întâlnit cu cineva, coleg de facultate cu Vali care i-a spus că Vali are o prietenă, o tipă blondă și înaltă, o șvăboaică pe care o cheamă Herta. A fost cea mai oribilă zi dar și vacanță din viața lui.

Ovidiu a cunoscut-o pe Raluca la cercul de dans. S-a întâmplat în semestrul doi, după o sesiune de examene chinuitoră. Ar fi vrut să învețe dansuri populare, mai ales învârtita ardelenască. La toate nunțile, botezurile și alte evenimente la care se dansa Ovidiu privea stingher cum dansau ceilalți, cum se învârteau ba într-un sens, ba în celălalt, perechi sau un băiat cu două sau chiar trei fete, prinși în strânsoarea brațelor. Ar fi vrut să danseze și el așa dar nu o făcuse niciodată. Pentru dansuri populare trebuia să vină în altă zi, i-a spus

instructorul de dans. Astăzi se adună cercul de dansuri clasice, de salon. Ovidiu se pregătea să plece când a simțit o privire sfredelitoare ațintită asupra lui. În difuzoare se auzea acordeonul acompaniat de viori și contrabas, apoi vocea plină de pasiune a unei femei a început să depeze o poveste de iubire nefericită pe ritmul unui tango argentinian. Ca într-o stare de hipnoză Ovidiu s-a apropiat și s-a oprit în fața ei fără să spună nimic. Ea îl privea pe sub sprâncenele negre și bretonul care-i acoperea în întregime fruntea. I-a luat mâna într-a lui iar cu cealaltă mână a prins-o de mijloc. A simțit căldura palmei așezate fără ezitare pe umărul său. Se priveau în continuare drept în ochi parcă vrând să vadă cine va renunța primul. Ovidiu simțea prezența unui flux de energie necunoscută până atunci, exotică și efervescentă, aidoma unui joc plin de provocări și promisiuni care îi inundă eul. Încrunțat și cu fălcile încleștate, cu gura mică, exprimând o stare de un dramatism sfâșietor, în vârtoarea acelor simțiri răscolitoare a făcut primul pas în spate. Raluca îl urmă fără să-și aplece privirea. După o pauză aproape insesizabilă, mai mult o amânare premeditată Ovidiu mai făcu doi pași în aceeași direcție. Raluca s-a apropiat și mai strâns de el. Ovidiu se răsuci brusc pe un picior iar celălalt picior a rămas suspendat undeva în aer, revenind deodată brusc și lipindu-se de

piciorul ei. Raluca se sprijini cu toată greutatea pe brațul care o ținea strâns de mijloc și se roti împreună cu Ovidiu. Apoi câțiva pași în lateral, o fandare, o glisare pe parchetul ceruit în ritmul amețitor al celui mai frumos și pătimaș dans din lume. Știa dinainte ce urma să facă Ovidiu, intuia fiecare pas, gest, rotire sau oprire bruscă, o schimbare de direcție oricât de neașteptată ar fi fost. Și toată viața lor de aici înainte a devenit un dans fără sfârșit, un sublim tango, plin de pasiune și dăruire, abandon și extaz. Nu s-au mai despărțit niciodată. Ovidiu nu mai putea trăi fără acea privire arzătoare, posesivă și plină de dorință, fără adierea părului negru ca smoala și parfumul paradisiac adus într-o zi chiar de el, tocmai din Eden.

Pe Herta a mai întâlnit-o o singură dată, cu totul întâmplător, în mijlocul Bucureștiului. Era în ultimul an, Raluca plecase acasă pentru câteva zile iar Herta venise la București cu un grup de colegi pentru un congres, sau un simpozion sau altceva. Au fost amândoi extrem de surprinși. Și-au strâns mâinile cu căldură, s-au sărutat pe obraji. Herta nu s-a mai dus la întâlnirea cu colegii, Ovidiu nu s-a mai dus la cursuri. S-au plimbat prin parc, au bătut străzile, au intrat într-o cafenea. Ziua a trecut repede. Seara a condus-o la hotelul la care era cazată. Au mai stat un timp pe fotografiile din hol. Herta nu se schimbese

deloc, poate doar în bine. Era frumoasă și bine dispusă. Se făcuse târziu. Era momentul să se despartă. Din nou. Și iarăși, ca atunci, demult, în trenul de noapte, s-a apropiat de ea și s-au pierdut într-un sărut neînchipuit de dulce, de data aceasta vinovat și pervers.

Lumea e mică. De aceea, din când în când aflăm câte ceva unii despre alții, de la prieteni, colegi, te și miri uneori de la cine anume. Herta și Vali s-au căsătorit imediat după absolvire. După câțiva ani s-au despărțit, Vali devenise alcoolic. Apoi Herta a plecat în străinătate. Dacă se mai gândea la ea? Da, uneori, tot mai rar. I-a găsit întâmplător contul pe o rețea de socializare. Câteva poze vechi. Nimic interesant. I-a scris un mesaj și a primit un răspuns. Era bine, acolo, în străinătate. Apoi s-a întors acasă. Acum locuia singură în vechea casă părintească. Într-o zi l-a sunat. Dimineața, când era la serviciu. Era tristă și nu se simțea bine dar voia să-i audă vocea. I-a spus că trebuie să se interneze la spital. După operație i-a scris din nou. Avea dureri mari și a trebuit să se interneze într-un hospice. Ovidiu știa că acolo se tratează doar durerea, nu și boala. Apoi nu i-a mai scris. Niciodată.

Ovidiu a plecat de la serviciu mai devreme decât de obicei. Cele

douăsprezece ore trecuseră. Îl măcina curiozitatea. La serviciu a stat mai toată ziua pe internet răscolindu-l în căutarea oricărei informații legate de roboți, de inteligența artificială.

Apropiindu-se de casă s-a pomenit că aleargă, fără să-și dea seama. S-a aruncat fără nici o precauție pe zebră ca să traverseze strada, în scrâșnete furioase de frâne și înjurături citite pe buze, declamate în spatele geamurilor închise. Ajuns în sfârșit în bucătărie și-a ațintit imediat privirea spre locul în care lăsase azi-noapte robotul de bucătărie. Dar locul era gol. Ovidiu era nedumirit. Atunci s-a întors încet. În spatele său, lângă ușă a văzut o femeie. Era înaltă, blondă, avea părul lung iar ochii cenușii, senini, îl priveau intens. Buzele subțiri alcătuiau un zâmbet puțin copilăros, inocent și plin de bunăvoință. Era îmbrăcată într-o rochie de menajeră dar aceasta îi veneau atât de bine încât aveai impresia că e pregătită să meargă mai degrabă la un carnaval, nicidecum că ar intenționa să se apuce de treabă prin casă. Apoi se auzi o voce caldă, atât de cunoscută:

-Mă cheamă Herta și sunt noul dumneavoastră robot de bucătărie.

PROZĂ

O femeie fragilă

IONUȚ MANEA

Ne-am cunoscut în octombrie. Stăteam la CafedelMar și beam un cappuccino vienez. Ea se uita cum trec oamenii strada. Câteva minute nu ne-am zis nimic. I-am luat mâna subțire și am sărutat-o. Impasibilă. Eram un student sărac în vremea aceea, poate de asta nu valoram mult în ochii Adelei. „Mergem”, i-am spus și ea s-a conformat dând din cap.

Pe vremea mohorâtă am plecat, unul lângă altul, aproape lipiți, am traversat străzile, am văzut chipuri trase la față, buhăite, vesele, triste, dar nu am zis nimic. Nu o țineam de mână, nici vorbă de asta. Bănuiam că Adela era în perioada aceea de căutare. Aproape de cartierul Take Ionescu, ne-am pierdut prin măruntaiele zonei, aglomerate și întinse până la gara de est. Vizavi de gară, era un bloc cu patru etaje. Am intrat, și, la etajul trei, Adela a scos o cheie din geanta ei de vinilin. Era un apartament cu două camere, confort II, destul de micuț. Bucătărioara, înghesuită. A pus apă la încălzit și mi-a zis să iau un loc. Am

găsit un taburete mic și m-am așezat. O priveam cum își dă haina jos, cu umerii ascuțiți, cu trupul ei lung și bine proporționat, cu părul prins într-o clemă, picioarele subțiri, scobite parcă-n dreptul genunchilor. O fată fragilă, dar cu o prezență puternică. Sâni îi ieșeau în evidență, prin bluza crem, încorsetați de marginile pronunțate ale sutienului.

Apoi a zis că-i este cald și și-a dat jos bluza. Mi-a aruncat-o. Nu știam ce să fac cu ea. Era ca un trofeu, ca o bucată de pâine mucegăită aruncată unui câine flămând. Am vrut să par indiferent, m-am ridicat plictisit, și după ce am dat colțul peretelui, i-am mirosit țesătura fină și moale. Un amestec de Alien Mugler și tutun, praf, străzi, mâncare. Toate erau acolo condensate într-o armonie stranie.

M-am așezat din nou pe taburetele înghesuit la capătul mesei aproape de ușă. A luat cafea din sertarul de sus. A pus trei lingurițe și cafeaua a făcut spume, dar nu a depășit marginile ibricului, deși fusese foarte aproape ca acest lucru să se întâmple.

Stăteam la măsuța din bucătărie și fumam. „E apartamentul tău?”, am întrebat-o și mi-a răspuns că nu. „Este al unui prieten plecat în Franța de ceva vreme.” Pe ferestruica din bucătărie, celelalte blocuri, toate la fel, gri și ciobite, păreau că se vor topi în curând. Era o ploaie fumuroasă și nu ne vorbeam. Nu ne

cunoșteam decât de câteva zile. În căminul șase o abordasem pe hol și-i făcusem un compliment, cam fâstâcit, ce-i drept, iar ea îmi atrăsese atenția. Era jovială și plină de încredere, ca o femeie care știe ce are de făcut, al cărui traseu este clar. Avea un an în plus și un machiaj strident. O față simetrică cu ochii indeciși, între căprui și negru, buza de sus mai pronunțată și caninii puțin ectopici.

*

M-am trezit buimac și nu mai era lângă mine. Îmi aminteam că privisem tavanul timp îndelungat și apoi o strânsesem în brațe, probabil, puțin cam tare. Și nu zisese nimic...

Camera amuțise și amprenta trupului ei încă persista pe lenjeria de pat.

*

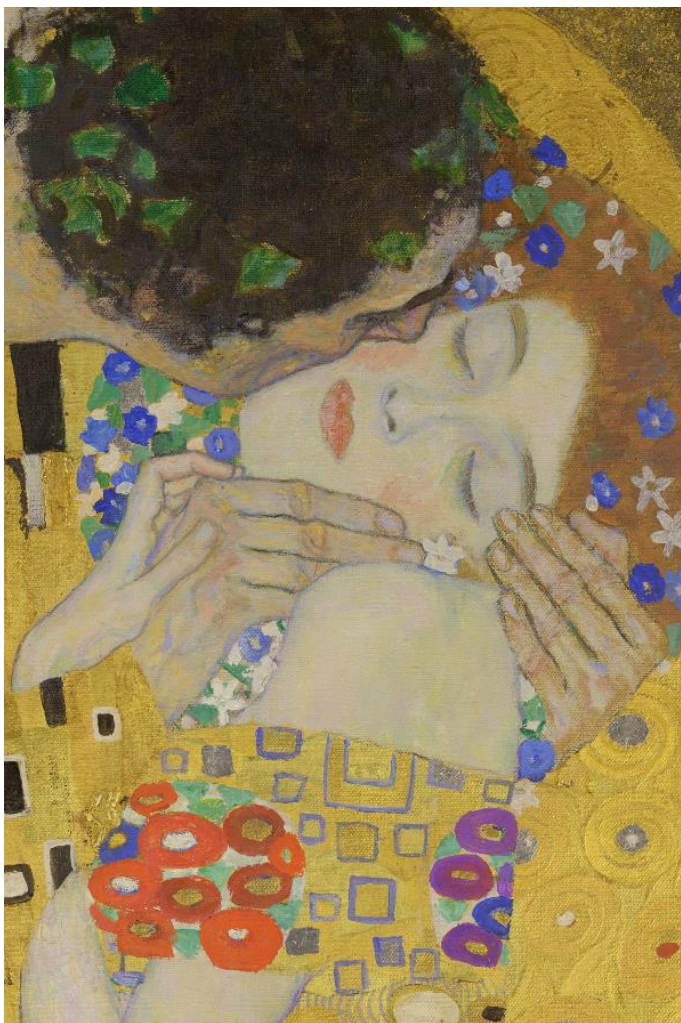
Era un tip drăguț. Foarte slab. Se ținea de două zile după mine și asta nu-mi dispăcea, trebuie să recunosc. Puțin timid. Îmi plăcea că îl citea și iubea ,în același timp, pe Feodor Mihailovici Dostoievski și puteam să-l ascult ore-n șir vorbind despre scriitor și romanele sale. Azi l-am dus în apartamentul prietenului meu, Loius. Stă înghesuit lângă măsuța din bucătărie și simt cum mă sfredelesc privirile sale. Beau cafeaua și mă gândesc la mine. Sunt tristă și prost dispusă ca ziua asta în care

plouă mocănesc. Nu toate zilele sunt așa... Îl iau de mână și-l întreb dacă vrea să ne uităm la un film. E de-a dreptul fermecat, deși strânge din dinți pentru a ascunde asta. Pe canapea, acolo, unde cu câteva zile înainte am adormit cu Loius în brațe, îi las mâna să-mi desfacă sutienul. Să-mi maseze sânii, în timp ce vizionăm „Zbor deasupra unui cuib de cuci.” Suntem amândoi la fel de excitați și ne privim diferit, orbi, apăsați de consumul inevitabil, de finalitatea care ne va secătui fără doar și poate...

Două zile, nici mai mult, nici mai puțin...Îl cunosc doar de două zile și văd pe fața sa urme de oboseală cronică care îl îmbătrânesc, doarme ca un copil lovit de tren, așa cum l-am văzut pe băiatul acela, când nu împlinisem doisprezece ani, în gara din Râmnicu Vâlcea. Ca un somn, o moarte fără prea multă suferință, partea zdrobită fiind pe pietre, ascunsă.

Câteva zgomote în bucătărie. Mai multe voci. Am crezut că vorbește singură și m-am ridicat, m-am spălat pe ochi. Când am intrat în bucătărie și lumina a căzut pe fața mea și pe cei din jur, am crezut că lumea s-a întors cu susul în jos. El stătea unde stătusem eu, pe taburetele de lângă masă, fumau și râdeau. Am zâmbit și eu, mai mult din complzență. Louis, așa îl chema, era înalt și bine spilcuit, mai mare cu cinci ani, impunător. Păream un puști pe lângă el, și

asta eram în fond și la urma urmei. Îmi venea să intru în pământ, să fug, să mă evapor ca o picătură. Louis a dat mâna cu mine și mi-a zis *ce faci prietene* sau ceva de genul ăsta. Era un tip care vorbea ușor, mereu cu un zâmbet ancorat, parcă nevinovat. Și apoi, ceea ce era mai dureros, Adela îl săruta cu buzele ei mici și râdea cu ochii topiți de nesomn, cu aceleași buze fragile cu care mă sărutase pe abdomen și pe piept. Au vorbit despre ei. Cum s-au cunoscut. Cât de libertină este relația lor, cât de mult se iubesc. Mi s-a pus un nod în gât și am luat o gură mare de cafea, iar ei doi se sărutau și chicoteau ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat.

*

Avea coapsele puternice și robuste, frumos arcuite, și în lumina difuză de pe stradă care traversa perdeaua, păreau și mai apetisante. Ochii s-au închis încet și prin fantele întredeschise vedeam frânturi blurate. Era Louis care stătea în fața ușii cu aparatul de fotografiat și ne făcea poze. Apoi așeza plapuma și ne-nvelea, în timp ce noi ne făceam că dormim, apoi veneau doi domni îmbrăcați la costum și ne măsurau pozițiile ca într-un muzeu, analizându-ne de față cu ceilalți. Eram expuși și toți ne admirau de parcă nu mai văzuseră oameni dezbrăcați dormind.

Altă dată veneau polițiști cu șepcile lor demodate și se-nvârteau și dădeau din cap, iar noi stăteam nemișcați și nu schițam un gest. Apoi venea Louis, din nou, îi dădea afară pe toți, închidea ușile și se băga între noi ca un copil și o lua pe Adela în brațe.

*

Când m-am trezit ea nu mai era lângă mine. Doar amprenta trupului. Vorbea cu cineva în bucătărie. Mi-am luat pantalonii pe mine și m-am dus acolo. Era Louis, proprietarul apartamentului. Se certau și-i reproșa ceva Adelei, iar ea spunea doar atât: „De ce dracu nu ai sunat înainte?!” Și Louis m-a privit preț de

câteva secunde, dar nu a îndrăznit să-mi zică ceva. Și Adela a făcut o criză, o criză mai degrabă teatrală. A țipat, a urlat, că ea este la pământ cu nervii, că s-a săturat de toate nebuniile astea fără sens...: „Ce relație este asta? Spune-mi, vii când vrei, pleci când vrei, și cu mine cum rămâne? Sunt singură, Louis, sunt o femeie fragilă și am nevoie de cineva, am nevoie de un protector?!...” Iar el dădea din cap, lăsa ochii în pământ și călca peste ei, mut și orb. Apoi a ieșit afară și a trântit ușa de la intrare.

Adela a venit spre mine, s-a lăsat în genunchi, mi-a desfăcut șlițul cu degetele ei lungi, cu mișcări coerente, gura se desfăcuse ca un burduf de acordeon, cu obrajii întinși la maxim ca ai unei femei fragile.

*

Mă trezeam singur și mă durea pieptul. Mă uitam în oglinda din baie și eram o femeie urâtă și obosită. Eram Adela și mă simțeam ca o cârpă. Mă durea carnea de parcă ar fi vrut fiecare celulă să treacă prin piele. Eu, Adela, și toată noaptea, în lumina difuză din baie care pâlpâia în același timp cu schimbările noastre, continua la nesfârșit, iar în coșul pieptului se oprișe lumea de afară, geamurile nu mai aveau lumină, rămăseserăm blocați pentru totdeauna în apartamentul de la etajul trei...

PROZĂ

Crimă și pedeapsă

DIANA MARINESCU

Vlad, 35, avea *nickname*-ul dark_angel pe site-ul unde nu mai speram că îmi voi găsi fericirea. Eu eram girl.interrupted și mă născusem înaintea lui cu doi ani.

Nu-mi plăcea felul lui de-a vorbi, afectat, hipercorect, cu o topică alambicată, de parcă traducea din latină. La prima întâlnire am intrat într-un bar de rockeri. Îmi oferise un trandafir pe care l-am purtat după mine jenată. Firul lung ajungea până în dreptul unui tovarăș de masă necunoscut, căci nu găsisem niște locuri separate, doar pentru noi. Avea blugi *slim*, bocanci și o geacă de piele. Era undeva în jur de zero grade, iar eu, chiar dacă îmi luasem o pereche de pantaloni scurți, de stofă, aveam o geacă lungă, cu glugă. Căciula era un accesoriu abominabil pentru el. Nu și rinoreea. Ce-mi atrăsese atenția încă din poza de la profil era coama de păr care înconjura chelia perfect rotundă din creștetul capului, ca un balot evreiesc. Asta într-o vreme când chiar și *icon*-urile muzicii metal se bucurau de libertatea pe care ți-o aduce un păr scurt. Dar chipul lui te

făcea să uiți de acest amănunt penibil: un nas ușor ascuțit, cu o formă și mărime perfecte, ochi albaștri, cu gene lungi, negre, buze nu foarte groase, dar senzuale, ten alb-rozaliu. Mai înalt de 1,80 și cu un corp bine făcut, cu siguranță nu la sală, avea o alură de gladiator.

Nu-mi mai amintesc cu exactitate discuția noastră ce avusese pe fundal diverse hituri rock, dar sigur fusese despre pasiunea lui pentru muzică, experiența scenei și visul meu secret de a cânta în văzul lumii. După două cani de vin fierț și vreo doi ani de abținere, nu-mi doream decât să mă sărute. Mi-au dat lacrimile după ce m-am despărțit de el pentru că tot ce-mi oferise fusese o îmbrățișare.

Ne întâlneam deja de trei luni, în weekenduri. Cumpăra bilete la teatru sau la concerte. Mă întreba miercurea cum ne mai culturalizăm.

Terminase Arhitectura, dar nu profesase niciodată. Trăia dintr-o moștenire de la bunicul lui, cu care își cumpăraseră și un apartament cu două camere în Colentina și făcuse studio de înregistrări în sufragerie. Era îndrăgostit de matematică, o iubire nesatisfăcută, și de chitară, care înlocuise cu succes prezența unei femei în viața lui.

Era basist într-o trupă de *death metal*, Iluminatti, dar avea și un proiect personal, The Beauty of Death, în care făcea o

muzică experimentală ce ar fi putut fi folosită cu succes ca tortură la Guantanamo, fără să fie nevoie să ridici prea mult volumul sau s-o pui pe *repeat*. Scoase un album, într-un tiraj mic, dar nu cumpăraseră nimeni niciun CD, le împărțise prietenilor. Simpatiza cu o grupare neolegionară, mergeau împreună în expediții, făceau diverse ritualuri, aveau o revistă pe care o răspândeau prin oraș. Nu i-a luat mult până să îmi mărturisească admirația față de Hitler. Vorbea despre dovezile științifice ale superiorității rasei albe, despre pericolul pe care îl reprezintă evreii, despre minciuna Holocaustului, despre Antonescu ca erou și dezgustul lui față de homosexuali. De fiecare dată când aveam o astfel de discuție, începeam să ne certăm sau izbucneam în plâns. Îmi spuneam: „Undedracu’ îi găsesc și eu pe-ăștia?!” sau „Eu de ce nu am noroc în viață?”. În rest, se purta extrem de curtenitor, mă ținea mereu de mână, mă sorbea din priviri, nu mă lăsa niciodată să plătesc, îl simțeam îndrăgostit ca un cățeluș.

- Am onoarea de a vă invita la evenimentul anului: tinerele speranțe de la Iluminatti vor cânta în deschiderea concertului veteranilor și nemuritorilor membri ai celebrei formației Death, din Florida.

- Death? Îmi amintesc de ei, dintr-o altă viață. Când mă pregăteam pentru Capacitate, rezolvam probleme la

matematică în compania lor. Când muzica tăcea, îmi era frică că cineva va apărea de după ușă. Moartea de după ușă. Parcă era un nume de trupă.

- Nu. Era Ura de după ușă. Au ajuns și ei niște prostituate averse de atenția publicului. Ca marea și covârșitoarea majoritate.

- Da, mi-ai mai spus ce crezi despre succes. O cale a pierzaniei. Dar și tu ești în pericol. Probabil se va vorbi pe la Rock FM despre concert. *I will be your groupy*.

- Nimic rău în asta.

- *Can I bring somebody over?* Ca să fim mai multe. Pentru după concert..

Zâmbește ușor jenat.

- Sigur, mi-ar plăcea.

- Deci, te bagi?

- În ce să mă bag? Întreabă total inocent.

- Bine, poate e prea de autobază gluma.

- Apropo, ne întâlnim acolo cu sora mea, Elena-Elisabeta. Te voi lăsa în compania ei.

- Apropo de ce?...În fine, mă bucur s-o cunosc. Super!

- Sunt sigur că aveți multe să vă spuneți. E în plin proces de formare ca psihoterapeut.

- A! A studiat și ea psihologia, ca toată România?

- Nu. Medicina. E medic psihiatru rezident.

- Mda. Eu am ales să nu aleg calea asta. Mi se pare că îmi îngrădește limbajul, cel puțin când ești la job. Și e și o responsabilitate prea mare pentru mine, să vindec oamenii. Îți trebuie mult control. Eu sunt *control freak*. Și, totuși, nu-mi place controlul. Îmi place s-o iau pe arătură, să fiu buruienioasă, de ce nu?

- Ce să mai înțeleagă cineva?

- E ultimul lucru care mă preocupă.

Soră-sa era divorțată și avea doi băieți de grădi și școală primară, pe care îi lăsa deseori în grija lui Vlad, devenit pentru ei un fel de tată. Împărțășea cu fratele ei convingerea că evreii sunt la baza tuturor relelor, iar țiganii nu se vor adapta niciodată în societate. Era vegană și aducea argumente științifice pentru a-și susține alegerea: cancerul. I-am zis că studiile privind fumatul sunt mult mai concludente când vine vorba de cea mai cumplită boală a secolului. Nu credea, pentru că fuma mult. Eram uimită și invidioasă și pentru cât alcool putea ingera. Și Vlad bea de fiecare dată când ieșeam. Se răzbunau pentru o educație în spiritul disciplinei într-o familie cu tradiție de universitari.

La prima noastră întâlnire, concertul vieții, a venit într-o ie prin care i se ghiceau bijuteriile, niște blugi ferfenițiți și bocanci militărești. Avea părul drept și blond, până la umeri, niște trăsături fără cusur, dar și fără prea multă strălucire. Nici *pierce-uri* în nas, nici buze sau

unghii negre. Ochii machiați discret și pastelat, unghiile date cu lac transparent.

În jur, lumea încercase să se costumeze cât mai adecvat: pantaloni sau fuste scurte de piele, blugi negri, ciocate și mulți bocanci, geci motor și tricouri imprimate cu coperte de albume, celebra mascotă de la Iron Maiden, toată colecția de vară de la Costinești, din prima jumătate a anilor '90. Trecuseră de atunci douăzeci de ani și oamenii ăștia, băieți și fete, continuau să se creadă interesanți cu mersul ăla legănat de oameni ai cavernelor.

Vlad făcuse prezentările, dăduse peste cap o sută de vodcă pentru că avea trac și fugise la colegii lui să mai repete. Elena mi s-a părut foarte diferită de el. Se exprima cât se poate de firesc, fără înfloriturile și glumele bătrânești ale fratelui mai mic. Mi-a mărturisit că îl apreciază, îi place și ei rockul, dar nu-i poate asculta albumele, nu-i înțelege muzica.

- Tu? Ai venit doar pentru Vlad sau în primul rând pentru *Death*? m-a întrebat.

- Am venit că am fost invitată de Vlad. Era o vreme când scriam pe pereți „*Rock will never die*”, purtam ba ciocate cu un număr mai mari, ba bocanci scâlțiați, cămășile lui taică-miu și blugii maică-mii pe care îi tăiasem cu o forfecuță de unghii. Aveam paispe ani și mi se părea un fel de cult muzica asta, pereții îmi erau tapetați cu Metallica, Sepultura și tot neamul lor, încercam să-i imit și eram convinsă că fac parte din ceva mareț. Sper să nu te superi că spun asta, dar mi se pare că vremea acestui stil a trecut.

- E adevărat, dacă vorbim de *death metal*, dar rockul a lăsat în urmă opere de mare valoare.

- De acord. Cât despre domeniul ăsta *dark*, ce poți să mai adaugi despre morminte, schelete, coșmaruri, sânge pe pereți?!

- Simplifici destul de mult lucrurile.

- E posibil. Totuși nu mai sunt la vârsta la care să iau lucrurile atât de în

serios și tragic ca în adolescență. Dar concertul ăsta și toată atmosfera îmi oferă o întoarcere în timp.

Dintr-una într-alta, am ajuns să discutăm despre pasiunea noastră comună, psihanaliza. Ea făcea analiză personală, eu, de voie sau din lipsă de bani, încheiasem așa-zisul travaliu care poate, pe alocuri, mă eliberase de unele probleme, dar mă ținuse captivă sub același acoperiș cu părinții până la treiszeci.

Vlad defilase bine pe scenă, cu pletele din juriul cheliei fremătând ca un fel de aură. După concert, insistaseră să mai rămân la un *after-party*, dar trebuia să mă trezesc devreme pentru jobul de secretară care îmi permisesse să am și o viață boemă, mult visată, pentru că o zi lucram zece ore, iar cealaltă făceam ce voiam. Deja băusem cât să-mi simt pulsul crescut și prevedeam dificultăți la adormire. Mahmureala grea de a doua zi, presărată cu episoade de moțăială, ar fi fost o tortură de neîndurat. Nu același lucru îl simțea Elena, care după ce băuse vreo cinci beri, se pregătea să înceapă o altă petrecere în Fabrica, aproape de Arenele Romane, unde fusese concertul. A doua zi la șapte trebuia să se prezinte la spital, unde avea să-și întâlnească pacienții cu mințile pierdute internați la Spitalul Clinic de Psihiatrie Prof. Alexandru Obregia.

Nu mă deranja deloc că Vlad continua să petreacă, nu aș fi putut niciodată să

fiu geloasă pe el. Nu avea un job, cu toate că aplicase de câteva ori. Se putea ocupa în continuare de ceea ce iubea mai mult, muzica și relația noastră care, într-un mod pe care nu prea îl înțelegeam, îi aducea multă satisfacție.

Primul sărut nu mi-l mai amintesc, dar nu se lăsase așteptat la fel ca prima noapte împreună.

I-am zis într-o zică trebuie să-i mărturisesc ceva, să ia un loc. Nu puteam să-i întorc sentimentele într-un procent mulțumitor. „Paștele mă-tii, să nu mă părăsești!” Cine mai înjura de Paște? „Nu, nu e vorba de asta, dar trebuie să înțelegi că pentru mine e mai mult atracție fizică. Nu avem aceleași valori, iar uneori, din cauza felului în care vorbești, ca și când ai ține un lectorat, nu te mai pot urmări.” „Ba avem aceleași valori. Ce dacă uneori nu împărtășim aceleași opinii? Ce contează?”

Altă dată, am făcut o prăjitură cu vișine și l-am anunțat că trebuie să vină s-o guste. L-am îmbiat și cu friptură de porc la cuptor. Știam că îi place mâncarea tradițională. A făcut ce-a putut să amâne momentul: am ieșit într-un bar cu doi dintre prietenii lui, am mai așteptat să vină și al treilea, am băut, după ce am plecat la rugămințile mele că mi-e somn, ne-am abătut și prin Cișmigiu și am privit cerul înstelat.

După friptură, desert și un pahar de vin, m-am băgat săltăreață în pat. A

rămas nehotărât în mijlocul camerei, în lumina de la televizorul Beko sport. S-a apropiat de mine îmbrăcat și s-a așezat pe marginea patului. „Nu intri în pat cu blugii!”. I-a dat jos fără prea mare convingere și a rămas în niște chiloți gri și cămașa matlasată, în carouri. Era sfârșit de martie și încă aveam căldură la calorifer, iar datorită izolației cu polistiren puteai umbla în curu’ gol liniștit. Dar noi ne-am trezit cu pilota până la gât.

Când l-am întrebat ce-i place la mine, mi-a zis că cum arăt, dar nu prea l-am crezut. Adică nu că ar fi mințit, dar mă gândeam că trebuie să existe, ca în toate, un motiv inconștient.

Apoi s-a întors spre mine și m-a privit insistent. Pe tv rula o emisiune de știri cu sonorul dat la minim.

- Eva, tu ai mărul lui Adam?

- Ce dracu’ mărvezitu? Am început să mă pipăi de parcă auzisem de cancer. Tu n-ai mai văzut femeii până acum? Ce măr am? Pune mâna!

- Hei, dar nu este un lucru atât de rău să ai trăsături masculine. Ți-am zis că admir mult fizionomia ta de zeiță a războiului. Și ai un corp, de asemenea, de zeiță.

- Mulțumesc, te scuz atunci. Dar să nu te mai aud cu mărul lui Adam! Dar dacă mă placi, atunci care e problema?

- Avem o problemă?

- Ești virgin cumva?

- Nu, nu sunt virgin. Înaintea ta am petrecut timp cu o domnișoară. Pot spune că am fost un cuplu pentru aproape un an.

Entuziasmul meu libidinal dispăruse. Dar, probabil, sublimase. Așa că am ajuns să-i pun tot felul de întrebări la care mi-a răspuns fără să se poată apăra. Fosta prietenă era jurnalistă la o publicație cunoscută, dacă voiam putea să îmi facă cunoștință cu ea, că tot îmi doream și eu o carieră în domeniu. Experiențele sexuale fuseseră pe alocuri dureroase, pentru că purta XXL la prezervativ și nu prea găsea măsura asta. Nu ejaculase niciodată, nici măcar în propria intimitate.

- Stai puțin, nu te-ai masturbat nicio dată? Wow, doar nu vrei să te și cred!

- De ce aș face un asemenea gest? Mi se pare un act de slăbiciune specific vulgului.

- E o chestie firească, naturală, sănătoasă, aș zice. Freud o recomanda ca terapie în caz de disfuncții.-

- Freud a fost unul dintre marii escroci ai lumii, un corupător de minți. Și nu e întâmplătoare originea lui. Și, apoi, de ce ar trebui să mă intereseze pe mine firescul?

- Știi ceva? Mi se par niște aberații. Bănuiesc că nu are niciun sens să-ți vorbesc despre contribuția lui Freud la dezvoltarea psihiatriei.

M-am ridicat enervată din pat și am deschis fereastra.

- Au mai încercat și alții, manipulați de curentul ăsta de degradare care a inundat de mult umanitatea.

Prima dată când ne-am tras-o a fost la el acasă. Fusesem în Control, băusem o tequila și mai multe beri Salitos. El, niște vodcă și vin, cred. În drumul spre casă m-am pomenit cu o întrebare:

- Binevoiți să faceți sex cu mine în seara asta? Ca să știu dacă ne abatem pe la un minimarket să iau prezervative.

Am petrecut de minune, eu, cu încă un Salitos, el, cu o bere. Nu știu dacă au fost multe orgasme sau unul foarte lung, nu știu dacă a durat o jumătate de oră sau ore întregi. Probabil că amândoi uitasem cum arată sexul opus, de atâta timp nu mai văzusem. La un moment dat, când eu eram în plină acțiune deasupra lui, a început să râdă.

- De ce râzi, tâmpitule? i-am zis și i-am tras o palmă peste față.

Doar a zâmbit și mi-a spus că tot ce lipsește e un vultur, care să se așeze peste mine, să ne ia în gheare și să zburăm.

A doua oară a fost în mai. Mi-am pus într-un rucsac *kit*-ul de supraviețuire pentru o noapte departe de casă. Era o seară nădușitoare, mai ales în apartamentul lui. Considera aerul condiționat o invenție decadentă. Băusem bere și mâncasem șaorma pe balconul auster, așezați pe niște scăunele de lemn. A tras

canapeaua din sufragerie ca să încăpем amândoi. Am văzut stratul gros de praf de sub ea, așezat peste niște obiecte a căror culoare nu se mai distingea, mai ales că lampa veche din tavan arunca o lumină chioară, galbenă ca un pergament. M-a întrebat ce muzică aș vrea să ascult și am ales din ofertă System of a Down.

Un timp am sorbit tăcuți din a doua bere. Îmi plăcea mult muzica. Apoi m-am apropiat de el și l-am sărutat. Mi-a descheiat nasturii rochiei pe care eu o luasem de sexy și m-a privit fără nicio expresie. I-am luat mâna, i-am pus-o pe sâni și l-am întrebat ce simte. A zis că nimic.

L-am rugat să accepte să-l leg la ochi. Mi-a dat o bandană neagră cu scheleței albi. I-am zis să nu se miște, că vin imediat. Întoarsă în cameră, l-am luat de mână, l-am învârtit copilărește și l-am așezat cu fața la peretele de lângă canapea. I-am prins mâinile cu niște cătușe pe care le manevrasem cu grijă, ca să nu scoată niciun zgomot până la locul faptei. Am luat *dildo*-ul mov cu nervuri proeminente pe care îl comandasem online după o relație eșuată și l-am uns din abundență cu gel. Am început să-i mângâi fesele și aproape imperceptibil am apropiat obiectul de cauciuc de ochiul maro. Am stimulat ușor zona, care l-a absorbit ca o gaură neagră. Am început să fac niște mișcări de du-te vino și am

crescut accelerația, pe măsură ce îi simțeam respirația gâfâită.

Nu mi-au trebuit mai mult de cinci-zece minute. Am simțit un spasm puternic, urmat de un urlet disperat, care nu cred că îi reușise niciodată atât de bine în piesele lui. S-a prăbușit în genunchi și a-nceput să plângă, ca un om sfârșit. Am rămas în picioare în spatele lui, privind pata umedă lăsată pe perete de primul jet pe care corpul lui impunător și păros îl slobozise.

PROZĂ

Un drug de fier

CORNEL BĂLAN

Manivela fîntîinii. Imaginați-vă o bară de fier a cărei formă rotundă nu a fost dată de un strung sau de o matriță ci de palmele oamenilor. Bunicul îi spunea manelă. Bunicul, doar el, din 1954, cînd cu mîna lui a construit casa în care s-a născut mama șase ani după aceea, pînă cînd a murit, în 1991, cred că a strunjit manivela aia în palmele lui de zeci de mii de ori - cum avea vacă de adăpat și grădini de udat. Fîntîna avea două găleți prinse cu lanțuri, cînd una era sus, cealaltă era în apă. Tamburul era din cîte îmi aduc aminte placat cu lemn, dar cum fîntîna e încă funcțională, data viitoare cînd o să trec pe acolo, o să pot să verific dacă într-adevăr e așa.

Problema e că de cîte ori trec pe acolo, singur, conducînd o mașina închiriată de pe Otopeni, cam cu cinci sute de metri înainte să ajung lîngă fîntîna mi se pune un nod în gît. Privirea se înțețosează și cu greu mai pot observa ce e în jur, năpădit de fantasmele de altă dată. Uit că aveam de gînd să verific cîte ceva, un detaliu și tot ce vreau e să plec cît mai

repede. Cu casa bunicilor încă acolo dar fără ei, cu ulița aia altă dată plină de copii, acum pustie, locul ăla pentru mine a devenit Infernul lui Dante.

Fîntîna aia, vă dați seama, a fost construită de oameni dintr-o cu totul altă generație, cu alt standard de valori decît au cei de azi, acum absolut toți cei care își permit o fîntînă, și-o sapă în curtea lor, doar pentru uzul lor. Atunci, demult, două familii de oameni înstăriți și-au *cedat* o mică porțiune din terenul lor privat pentru a da *pe banii lor* acces la apă tuturor sătenilor și, prin extensie, tuturor vizitatorilor însetați care ar fi trecut prin fața caselor lor.

Gardul fîntîinii nu mai e cel din copilărie, el a fost refăcut, la fel și fundația, treptele și temelia de ciment a gardului care, întîmplarea face, fuseseră restaurate și pe vremea cînd eu aveam zece ani, iar atunci cu o crenguță scrijelisem acolo că voi fi pentru totdeauna prieten cu nepotul celor care construiseră fîntîna. Iată că scrisul acela în ciment a dispărut dar prietenia noastră dăinuie în continuare, unul dintre rarele exemple invers decît ne-am obișnuit, pentru că de obicei omul se duce înaintea unei temelii. Lîngă fîntînă era un nucușor, dar pînă și acel copac a dispărut, cum la fel s-au uscat și nukul de la poarta bunicilor mei. Doar manivela a rămas identică deși, sînt convins, dispar cîtiva microni

de fier pe an de la frecarea cu palmele oamenilor.

Ultima oară cînd m-am dus acolo, l-am telefonat de pe traseu pe unchiu-meu, care la pensie s-a retras într-un sat la patru kilometri de cel al bunicilor. Treceam prin dreptul statuii lui Suvorov, pe DN2, dar după ce am închis mi-am dat seama că drumul direct spre el ar fi însemnat să nu trec prin satul bunicilor care e ceva mai apropiat de Focșani. Așa că am continuat să conduc și am făcut stînga exact pe vechiul traseu pe care îl făceam în „rata” cu care în copilărie veneam de la autogara Focșani pînă la cap de linie, comuna Budești. După un timp, văzînd că îmi ia cam mult, m-a sunat iar unchi-meu, amuzat: „Nu cumva ai uitat drumul și te-ai rătăcit?”

Revenind la prezent, asfaltul drumului avea atît de multe găuri încît după Coteşti, chiar şi cu o maşină închiriată mi-era milă să merg cu mai mult de douăzeci de kilometri pe oră.

Pe lîngă că orice aş face cînd ajung în dreptul uliţei mi se umezesc ochii sau că nu sînt în stare să arunc o simplă privire peste gard la fosta casă a bunicilor, un alt fenomen incredibil e faptul că de fiecare dată cînd ajung acolo, unul din prietenii mei cei mai buni din copilărie, şi singurul care a rămas în sat, Cristi, nu e niciodată acasă. Asta se tot repetă de douăzeci şi doi de ani cu toate că trec pe acolo în medie la vreo trei sau patru. Demult, dădeam de bunica lui care era acasă, apoi ea a murit, alte dăţi am dat de mama lui care m-a invitat la o cafea, acum doi ani venise fratele lui (pe motocicletă, fără oprire din Italia – întîlnire pe care am înserat-o într-o povestire de-a mea pînă acum refuzată de toate editurile, „cazul Nicoleta”).

Culmea, într-un an s-a întîmplat să fie acolo în trecere un alt prieten din copilărie, Daniel, care se relocase şi el, dar în Turcia. Cam pilit, singurul lucru pe care era în stare să-l rostească era să repete „Corneluş, măi Corneluş, Corneluş” ceea ce mi se părea că suna totuşi potrivit, dar numai pe uliţa aia. Din păcate, tot datorită emoţiei, am uitat să verific dacă cireşul altoit de tatăl lui la poartă, jumate alb, jumate roşu, care e şi

menţionat în Escroc SRL, a rămas în picioare (nici o grijă, nu-mi fac reclamă, cartea nu mai e demult în librării).

Casa celui alt prieten, unde e şi fîntîna, acum e părăsită.

După ce buncii lui au murit, după ce şi tatăl lui a murit, spre deosebire de mama mea, el şi-a permis să nu o vîndă, ci pur şi simplu să o păstreze aşa cum era, ca pe un muzeu al copilăriei noastre. Totuşi, la fel ca şi uliţa, e ceva imposibil de vizitat, nici măcar el nu se duce pe acolo, deşi e o proprietate superbă, cu cramă în care sînt sigur că au rămas sticle de vin vechi, prăfuite, cu un şopron unde sînt depozitate lemne pentru foc, scule pentru viticultură – cum casa vine şi cu foarte multă vie, acum lăsată de izbelişte. Casa asta a lui e obiectul multor fantezii de-alor mele. De multe ori mă gîndesc că m-aş putea sechestra acolo, într-o auto impusă recleziune doar ca să scriu, fără acces la internet sau alte distrageri. De fapt existau două rînduri de case, la stradă erau cele vechi, boiereşti şi cînd venea în vacanţe vara, în perioada liceului se mutase acolo, cumva mai separat de bunici. Camera în care dormea el, parcă o văd. Acolo am făcut pentru prima oară cunoştinţă cu Eugen Ionescu, care pe vremea mea nu se studia la şcoală şi la fel, în aceeaşi vară am văzut prima oară scris numele Emil Cioran, era „Pe culmile disperării” pe etajera lui – şi ştiu că mie mi-a fost

imposibil să o citesc în clasa a 11-a. Între ideile lui Cioran de acolo și felul cum gîndeam eu pe atunci neexistînd nici cea mai mică legătură. Lui totuși îi plăcea, cu toate că era doar cu un an mai mare ca mine.

Cînd am trecut pe acolo ultima oară, acum un an jumate, am observat că nu mai existau casele boierești de la stradă. Fiind mai vechi probabil că cedaseră trecerii timpului și prietenul meu fusese nevoit să le dărîme și să le înlătore. Mi-am dat seama atunci ce feste ne poate juca mintea și fantezia, nu numai că nu-l informasem niciodată și pe el de planurile mele de a mă muta într-una din casele lui (eram sută la sută convins că m-ar fi lăsat să stau oricît), dar mai mult decît atît, partea ironică de-a dreptul e că eu îmi făceam niște planuri într-un cu totul alt univers, unul în care casele de la țară din România erau făcute din piatră rezistentă ca cele din Franța sau Spania, pe cînd în realitate pe locul imaginat de mine acum crește iarba.

Casa din deal de el e locuită de Cristi, iar casa din vale era locuită de familia celor care m-au botezat pe mine. Fata lor e și ea demult plecată în Italia. Așa că pe ulița noastră în generația de după noi nu s-a jucat decît băiatul lui Cristi, singur.

Vorbeam totuși de manivela fîntîinii. Cît de mîndru am fost cînd am reușit să scot eu singur apă din fîntînă pentru

prima oară. („Nu mai strînge așa tare manivela în pumni, las-o să alunece, că uite ce bătăături faci”, mi-a zis bunicul) Cu cîtă poftă sorbeam din găleata aia de tablă. Ce-mi plăcea cum se auzea clipocitul celeilalte găleți care tocmai ateriza în apă. Și ecoul. Cît să fi avut adîncime fîntîna? Eu zic că cel puțin treizeci de metri, dar și asta pot verifica data viitoare cînd trec pe acolo, dacă îmi adun tot curajul să fac acei pași grei de la mașină pînă la fîntînă. E foarte greu pentru că nu mai e nici nukul ăla care făcea umbră. Și mai ales pentru că toți bolovanii drumului sînt parcă exact la fel, toți pînă la ultimul, parcă cineva, ca un făcut, i-a lăsat încremeniți acolo în timp. De fiecare dată cînd aud că au asfaltat înspre Poiana Cristei și acum mai nou pînă la poarta unchiului meu, mă întreb, oare nu or fi asfaltat în sfîrșit și ulița aia? Poate că mi-ar da curaj.

F I L M

Bine ai venit la Trouilly!

RAUL GABRIEL GAVRA

Într-o lume în care producțiile americane domină (și, pe plan secundar, se află cele britanice), comedia *L'école est finie* (2018) poate reprezenta una dintre speranțele unui nou început pentru cinematografia europeană (în altă limbă decât engleza). Prin intrigă, calitatea imaginii (culorile pline de viață), efectele discrete și muzica bună, filmul se prezintă ca o creație modernă și profesionistă.

Producția o are în centrul acțiunii pe Agathe Langlois (Bérendère Krief), o tânără profesoară de limba engleză din Paris. În mod ciudat (și nu întâmplător, cred), numele *Langlois* se aseamănă foarte mult cu termenul care denumește materia pe care cadrul didactic o predă (*Anglais*), chestiune remarcată și de un elev. Subiectul filmului nu este unul nou, inovator, ci este vorba despre dificultățile adaptării de la un mediu aglomerat și foarte sincronizat cu schimbările mondiale (al marilor centre urbane) la unul liniștit, puțin populat, unde timpul

pare să treacă mai greu (de provincie, al micilor orașe sau al zonelor rurale). În urma titularizării, Agathe este repartizată la o instituție de învățământ din Trouilly-sur-Selle, o mică localitate (fictivă) din regiunea Picardia, la 300 de kilometri de Paris.

Contrar aparențelor (subliniate și într-o discuție dintre Agathe și sora sa), tânăra profesoară nu își exercită meseria cu detașare, superficial, ci ea este chiar foarte implicată și atașată de elevii săi, demonstrând (ceea ce deja știm cu toții) că profesoratul este o vocație, nu o simplă profesiune. Aceasta este o a doua temă a filmului: vocația de a fi profesor, provocările și nevoile sistemului educațional.

Pentru că am ajuns la acest subiect, prin prisma cinefilului român, vizionarea acestei pelicule este un bun prilej de a învăța că sistemul educațional autohton și cele străine nu se diferențiază foarte mult din punctul de vedere al problemelor pe care le întâmpină, ci doar din acela al resurselor materiale de care dispun. Terminând liceul anul acesta, în *Bine ai venit în Trouilly!*, am avut șansa să recunosc mai multe realități din viața cotidiană a unei școli: dezinteresul elevilor față de ore, lipsa de respect față de profesori (de instituție), stigmatizarea elevilor care își doresc să învețe (de către ceilalți elevi), tipul de elev guraliv și care se autovictimizează, abandonul

școlar, nevoia de adaptare la cerințele fiecărui elev, diversitatea (referitor la comportament, capacități), genul de profesor care se implică foarte mult în viețile elevilor conștiincioși (care își iubesc și respectă rolul pe care îl are), tipul de părinți care nu conștientizează importanța școlii etc.

Revenind la ideea că adaptarea este grea, în film, la Trouilly-sur-Selle, faptul că timpul pare să stea în loc în așezările mici este scos în evidență de existența unui muzeu al timpului și de impresia Agathe că mereu este târziu. Dar Gilbert (Patrick Chesnais), gazda profesoarei, oferă o posibilă soluție: „Să știți că locurile, ca și oamenii, trebuie îmblânzite. O să vedeți, veți reuși și dumneavoastră.”

În ceea ce privește implicarea, Agathe reușește să schimbe viețile a doi elevi: Christophe, un băiat pe care părinții nu l lasă să participe la un concurs de matematică (vor să îl lipsească de dragostea de a învăța), și Margaux, o fată care a rămas însărcinată.

Acum, în privința tânărului, fără îndoială, intervenția profesoarei (l-a încurajat, l-a ajutat să participe la competiție) a fost una corectă, oportună și care a schimbat în bine un destin. Pe de altă parte, strict dintr-un punct de vedere subiectiv, atitudinea Agathe față de cazul tinerei însărcinate este greșită, doar aparent bună. Ideea de a lăsa la alegerea lui Margaux ceea ce dorește să facă cu

copilul este una aberantă, chiar sarcina fiind rezultatul unei alegeri greșite (absurde) a fetei. Prin urmare, pun la îndoială capacitatea lui Margaux de a lua o decizie corectă, asumată, ea nefiind și destul de informată. Îmbucurător, părinții o susțin să păstreze copilul, fiind catolici convinși. Desigur, aceasta este opinia unui creștin. Spre deosebire de cele spuse anterior, producția promovează o altă alegere – tristă. În fine, după cum putem să observăm, intenția Agathe este una bună (scuzabilă... nu știu).

Depărtându-ne de această problemă, o alta (mai mică) este legată de o plângere pe care părinții lui Christophe au depus-o împotriva profesoarei. Aceasta le-a dus copilul la concurs în timpul școlii și contrar voinței lor (deci se poate considera că a comis o răpire). Aici, după cum vedem și cunoaștem cazuri reale (din viețile noastre), dorința de a ajuta este răsplătită cu rău. În ciuda acestui adevăr neplăcut, modul de comportare (să le facem viețile semenilor noștri mai ușoare, să ne facem unii altora viețile mai plăcute) este unul bun, necesar. Gilbert îi explică acest lucru Agathe, subliniind faptul că deciziile corecte nu coincid întotdeauna cu normele fixate de societate. Din fericire, în film, problema se rezolvă, părinții realizând că viziunea lor este dăunătoare pentru Christophe.

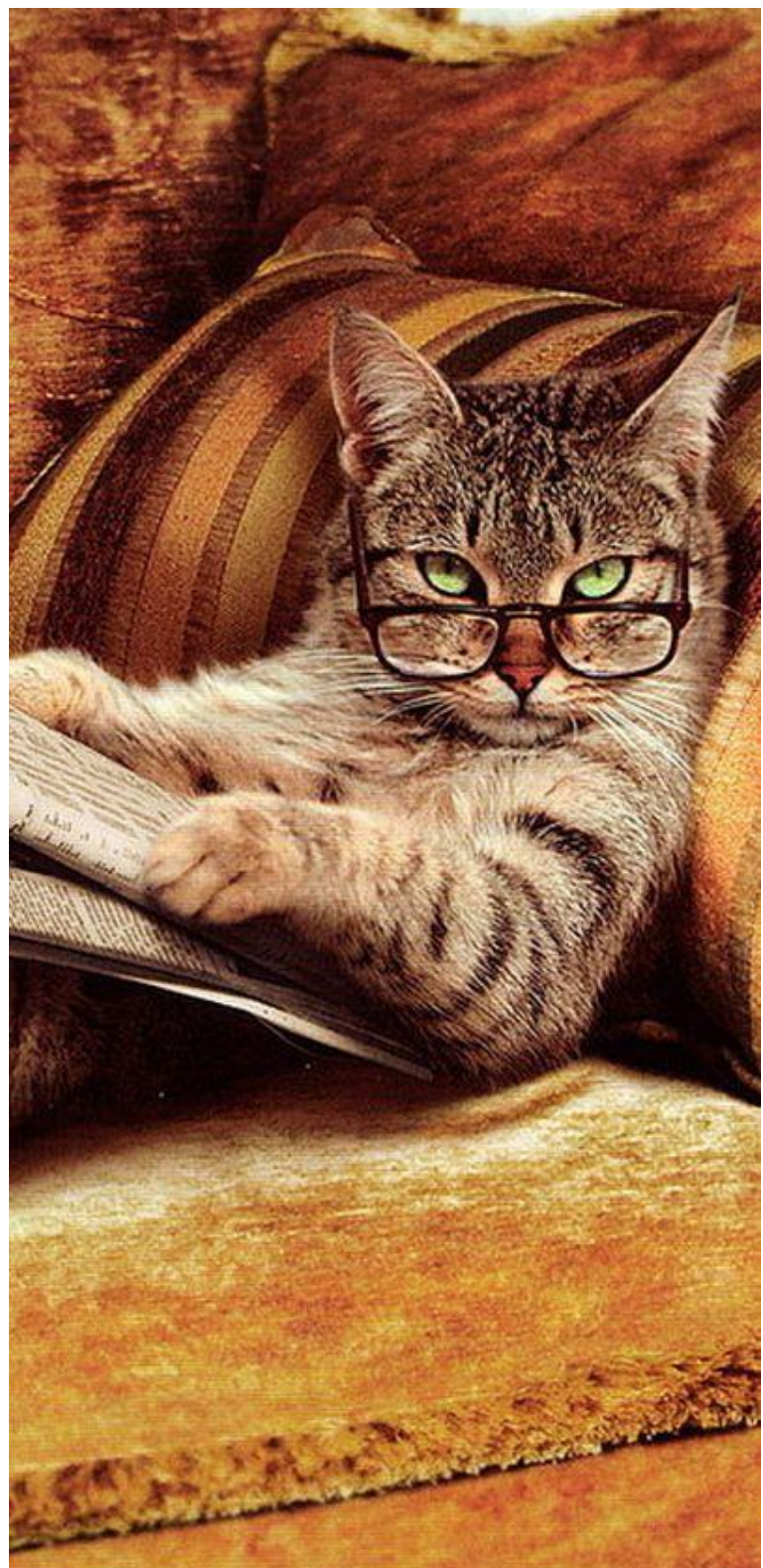
Lăsând la o parte aceste chestiuni triste, povestea are totuși un final frumos: Agathe decide să rămână definitiv la Trouilly, reușind să se adapteze (mai ales datorită unei relații amoroase cu un coleg). Ea avea posibilitatea să revină la Paris. Un sfârșit care nu este unul neașteptat, dar care este foarte mulțumitor.

<https://www.youtube.com/watch?v=KaioVKuCDNw>

Filmul împrumută numele unei melodii (care apare în deschidere) a

cântăreței Sheila. Nu în urmă cu mult timp, am scris câteva rânduri despre renumita artistă franceză:

<https://leviathan.ro/sheila-articol-de-raul-gabriel-gavra/>

PROZĂ

Recidivă

GRIGORE RADU

În perioada aia agăţam bine, adică foarte bine, dar nu ce voiam. Pe lângă şcoală, doar cu asta mă ocupam, petreceri, băutură, poker, munte. Ca să fiu cinstit, la munte nu am agăţat niciodată. Făceam trasee grele şi aveam preconcepţia că tipele care urcă pe munte şi fac trasee de dificultatea aia trebuie să fie în pat ca nişte bărbaţi cu picioare musculose. Totuşi, aşa cum face şi Tolstoi aluzie în *Sonata Kreutzer* prin gura lui Pozdnîşev, şerbii nu se gîndesc mereu la desfrînare, pentru că nu se îmbuibă ca noi, aşa că au mai puţină energie sexuală. Aşa şi noi la munte, asemeni şerbilor, traseele epuizante pe care le făceam ne abăteau complet gîndul de la femei. Sau aproape complet. Dar asta nu dura. Excursiile la munte nu ţineau niciodată mai mult de patru-cinci zile, după care, iar, oriunde, oricînd, reintram în acea febră a căutării permanente.

Nu căutam pe cineva, ci ceva. Să mă simt bine. Aveam nevoi. Foame, sete, să visez la vacanţe, să-mi consum excesul de energie şi mai ales, să mă distrez.

Ca să mă distrez era esenţial să rîd. Reuşisem să finisez autoironia pe culmile calităţii, şi la fel şi prietenii mei. Cel mai distractiv era să facem mişto unul de altul, că nu sîntem în stare să agăţăm, că o să ajungem ultimii rataţi, că nu există nimic bun, pur şi curat în noi.

Nu ştiu de ce ni se părea că fetele nu pot gusta genul de glume pe care le făceam noi, aşa că pe tot posibilul încercam să intrăm în relaţii în care să nu ne implicăm total, ca să nu “stricăm gaşca”. De fapt ştiu. Unul dintre noi se logodise în anul întîi de facultate şi de cîte ori ieşeam şi-l sunăm şi pe el să vină la bere, nu reuşea să se scuture de tipă, aşa că venea cu ea. De fiecare dată cînd se întîmpla asta apărea o stînjeneală şi o falsitate imposibil de depăşit. Dili parcă îmbătrînise cu zece ani. Strîngea bani, visa la o garsonieră, avea liste de cumpărături. Vorbea aproape ca taică-meu. Trebuie să avem grijă, îi preveneam pe ceilalţi. Îţi ia minţile vreuna şi nici nu-ţi dai seama cînd ne trezim şi noi ca Dili: “Nu pot să stau mult că o supăr.” “Sînt invitat la cină la părinţii ei.” “Mă duc cu prietenii ei la mare şi pe urmă venim şi cu voi.”

Eram o dată la un mall, cînd fără să vreau m-am oprit, uimit să văd o brunetă minionă încercînd să-şi parcheze maşina cu spatele. Era spaţiul strîmt rău, dar nu s-a lăsat. O forja înainte şi înapoi, se uita în oglinzile laterale, foarte

absorbită de actul parcării cu spatele. Să zic că i-a luat vreo trei minute bune. Eu aş fi parcat-o în zece secunde. Mai că-mi venea să o întreb dacă n-ar vrea să i-o „bag eu repede cu spatele”...

Aveam carnet dar nu aveam maşină.

Nu a fost premeditată chestia, dar când a coborât, pur şi simplu rămăsesem încă cu privirea pe spaţiile dintre maşini, care erau perfect egale.

- Bună parcare cu spatele ți-a ieșit, am remarcat.

- Merci, mi-a zîmbit.

- Sincer, ești prima femeie pe care o văd că parchează cu spatele. În general voi căutați un loc liber și pe șirul al doilea ca să avansați dincolo. Iar dacă nu găsiți așa, parcați normal și vă rugați ca pînă vă întoarceți cu cumpărăturile să plece mașina din față.

A început să rîdă.

- Eu sînt o excepție înseamnă. Așa mi-o place mie, să mă înfig cu spatele, cine știe, o fi genetic. Dar tu demult faci studii de antropologie prin parcări?

Mă lăsase fără replică. Simțisem un apropo sexual în spatele cuvintelor ei, parca exact ce avusesem și eu în cap mai devreme. M-am uitat mai atent la cum era îmbrăcată. Fustă mini neagră, bluză crem, și pe sub ea un body alb, mulat. Sandale fără toc și niște șosetuțe de nylon.

O femeie care are corpul pe gustul tău, îmbrăcată e exact ca atunci când copil

fiind primeai un cadou de Crăciun știind dinainte că înăuntru e exact ce îți dorești. Oricum ar fi fost el ambalat, frumos sau urât, nici nu te interesa altceva decît să-l desfaci mai repede. Femeile încă nu și-au dat seama că nu trebuie să dea tona de bani pe țoale pentru că orice bărbat normal are din naștere capacitatea de a face X-ray prin haine: și dacă ar fi avut pe ea un sac de cîneapă, tot știam că are un corp de milioane.

Mult mai important mi se pare mer-sul. O femeie pe gustul meu calcă țeapăn dar nu provocator, adică nu le suport pe alea de au învățat să dea din fund. Se

depărta și parcă fiecare pas care îl punea între mine și ea îmi dădea o amplificată senzație de rău. Ca atunci când vezi că se depărtează trenul cu cineva drag făcînd cu mîna de la o fereastră.

- Stai, am strigat.

S-a răsucit de parcă ar fi așteptat să fie chemată. De fapt era surprinsă, dar așa îmi plăcuse să-mi imaginez.

- Ce-i?

- Ia coșul meu că nu-mi mai trebuie. Și are mînerul cald deja.

Week-endul următor, cînd am apărut cu ea de mîna la petrecere și m-am dus să i-o prezint lui Villy, care fuma degajat pe balcon, era să-i scape țigara din mîna. Andreea purta niște blugi mulați, retro, cu o centură lată de piele care-i marca talia și, pe dedesubt, un maieu fără sutien. Cînd ea s-a dus la toaletă să verifice dacă nu i se întinsese rujul după ce se pupase în vînt cu logodnica lui Dilly și restul fetelor, m-a întrebat fără să-și ascundă invidia "unde o găsisem".

- Pe stradă, fraiere, într-o parcare mai exact.

Mereu aveam polemica asta cu ei că o tipă adevărată nu se agață pe net, și în nici un caz pe site-uri de socializare. Nu intrasem niciodată pe *sentimente.ro* și restul care mai erau, deși ei agățau grămezi, lider de pluton fiind Fantele care agățase o instructoare de fitness (îl omorise aia pe munte cînd s-au dus

amîndoi pe trasee de *mountain bike*, cît era el de în formă, era să facă stop cardiac), urmată de o vînzătoare la sex shop-ul de la Romană (pînă și-a dat seama că aia era nimfomană, avea șapte relații deschise în același timp), studente la particulară, o casnică măritată cu copil mic și multe altele. Din poveștile Fantelui cel mai mult făcusem pe mine de rîs cînd intrase într-o relație pe net cu una care avea chef de sex anal și-i era rușine să-i ceară asta soțului, așa că la prima întîlnire scosese din sacoșă și pusese pe noptiera Fantelui gel special de lubrefiere. "Era așa mult acolo de puteam să vă fut și pe voi toți după ce am terminat-o pe ea."

Calu lipsea de la petrecere, cum plecase cu motocicleta în Grecia, unde încă era aproape vară, dar mai demult și el spusese că i se pare aiurea că site-ul se numește *sentimente*, îl loc de *caut-pizdă.ro* (sau invers) cum ar fi mai corect.

Ateul venise cu o ploieșteancă agățată la Sulina în vară, dar cu care ținuse legătura pe chat pînă scăpase de relația lui excelentă, de un an, cu Sanda, care era o fată de nota zece, ne înțelegeam toți de minune cu ea. Ce dracu' putuse să-i facă asta la Sulina!? ne rodea să aflăm dar Ateul dintotdeauna era necomunicativ.

Andreea a răspuns cu glume la glumele lor, parcă așa, doar să le

demonstreze că poate, apoi a stat toată seara cu mine, am dansat împreună pe săturate și la final când noi, băieții, ne pilisem, am făcut și niște hore cu ei, ca în liceu, pe Depeche Mode, profitînd că nu era prezent Calu – ne-ar fi oprit muzica la secunda doi. De față cu el nu era voie să vibreze pereții de altceva decît de rock.

Petrecerea era la Simona, o lungancă de 1.85, bună prietenă cu noi, tot fostă colegă de liceu cu Fantele, cu mine și cu Sorin. Când mergeam la mare și rămîneau fără bani, ea ne ținea pe mîncarea ei pe toți încă vreo săptămînă. Cu Simona avusese loc o fază mortală.

Ea n-avusese niciodată prieten și ne obișnuisem cu ideea că va rămîne camarada noastră pentru totdeauna, pînă într-un an când, în Costinești, o agățase un țărănel frumos foc din județul Vaslui. Ne-am trezit cu prostănacul plantat pe șezlongul de lîngă ea, accesînd mîncarea, băutura și banii Simonei – de care pînă atunci crezusem că doar noi ne vom bucura. Mai că ne venea să-i turnăm otravă în bere, dar pînă la urmă ne-am calmat gîndindu-ne că nimeni nu poate sta cu Simona, care era numai piele, oase și coaste, mai mult de o zi-două.

Dar nu a fost așa: venise și el la petrecerea asta, dracu' știe cît mersese cu trenul, să experimenteze și el o petrecere de bucureșteni. Simona încerca să-l

“integreze” în grup, iar noi nu știam cum să-i anticipăm mai bine mișcările cît să-l evităm:

- Pe unde a luat-o “dînsul”?

- Nu te duce pe balcon, e acolo.

Ce mult îmi plăcea de Andreea! Nici măcar când i-am spus, practic de la prima întîlnire, că de fapt replica mea fusese *nu vrei să ți-o bag eu repede cu spatele*, nu s-a supărat ci, cum dansam, s-a răsucit într-o piruetă și doar și-a împins foarte discret fundul: “Cum? Așa? Sau... așa?”

Eram încă nesigur pe mine, și cum Calu îmi suflase de sub nas multe gagici, mă bucuram că nu e cu noi acolo. Nu-mi pierd timpul să vi-l descriu iar pe Calu pentru că deja am făcut-o într-o altă povestire de-a mea, *Metallica la minim*. Calu arăta ca Brad Pitt în *Legends of the Fall*. Adică nu mișcai un deget în fața lui, deși habar nu avea să danseze, să povestească, și nici la bancuri nu era cine știe ce, dar avea un rîs molipsitor mai bun ca orice poantă. Am ieșit la țigară, unde tocmai revenea cu o fată de mînă, Creața o poreclisem, Ștef, care era mai mic decît noi cu trei ani și naiba știe cum rămăsese virgin. Radia. A venit singur să ni se alăture și mi-a cerut o țigară.

- Dă și-un foc că-mi tremură mîna.

- Ce-ai Ștef, ai prizat ceva?

- Nu, idioților, m-am dezvirginat!

Eram vreo douăzeci și cinci într-un apartament de trei camere. Practic și pe

holul înspre baie erau trei așezați în fund care spuneau bancuri și râdeau poștind o sticlă de vin între ei.

- Unde!?

- Lîngă camera liftului!

Blocul avea încă un etaj după zece și acolo nu era decît camera liftului, cu troliul și circuitele de comenzi. Ei își făcuseră planul că se urcă pe terasa blocului, dar găsiseră un lacăt sănătos acolo. Se pare că lacătul ăla o excitase și mai tare pe Creața.

- A fost nebunie. Trebuia să corelez orgasmele ei cu mersul liftului!

- Și tu?

- Pfff, stresul de pe lume. Bine că mi s-a sculat cu chiu cu vai. Și faza cea mai tare e că ea a pus totul pe seama "condițiilor nefavorabile".

La final am pus o melodie lungă, de vreo șase minute, care se numea *Furtună de nisip*, o copiasem digital de pe o casetă găsită naiba știe pe unde. Avea influențe arăbești, și multe alte influențe, nu există termen de comparație cu ce simțeam toți pe melodia aia, în afară de *Riders on the Storm* de la *the Doors*. E greu să integrezi sunetul naturii atît de bine cum se reușește în melodiile astea două. Din păcate pe *Sandstorm* nu am mai găsit-o niciodată și se fac cinsprezece ani de cînd o caut. Era așa de mișto că aproape nu merita să o strici dansînd pe ea, dacă știi ce spun.

Ce-mi plăcea la Andreea era că spre deosebire de alte fete îmi lăsa timp la discreție pentru mine. Nici nu îmi impunea ce am voie și ce nu am voie să fac în timpul ăla, cumva era subînțeles că nu am voie să flirtez cu alte tipe, cumva era de înțeles că e OK să mă duc la petreceri, atîta timp cît sînt petreceri de băieți, băute cum făceam destul de des, mai ales cînd juca naționala vreun meci pentru calificare. La băute mergeam de obicei la alt prieten de-al nostru, Dan. Avea un cîine stupid rău, efectiv nu asculta nici o comandă, se comporta ca și cum era pe steroizi: fugea în continuu de la unul la altul, țopăia pe tine cu labele să-ți rupă hainele, lăsă bale absolut peste tot și mai ales, cînd nu te așteptai, îți prindea un picior și pînă să realizezi că ceva e în ne-regulă, îți ejacula fericit pe cracul pantalonului (dar asta nu-l calma deloc). În sfîrșit, faza cea mai tare era că dacă veneau fete cu noi, niciodată nu mai alegea să ejaculeze pe piciorul vreunui tip. Își alegea o fată, de regulă una frumoasă.

"Băi, Dane, cîinele ăsta e chiar mai retardat decît tine! Ori schimbi tu cîinele, ori te schimbăm noi pe tine!"

Glumeam, bineînțeles. Dan era un mare norocos, îl invidiam pentru că avea două vile în București, ambele goale, plus apartamentul în care stătea cu părinții.

Era greu de înțeles de ce cu două case goale continua să stea cu părinții.

“De ce nu te muți, Dane, aici singur, ca boierul?”

“Haha, credeți că sînt prost? Să veniți voi cînd vi se scoală peste mine, zi sau noapte?”

Avea dreptate. Poate că dacă ar fi stat singur nu ar mai fi terminat facultatea. Știi genul ăla de tipi care sînt visători fără să scrie poezii și fără să fie îndrăgostiți? Odată cînd a ieșit dintr-un magazin, Dan, efectiv a trecut cu totul printr-un geam proaspăt spălat! A avut o tăietură deasupra nasului. În rest nici o zgîrietură. Se grăbea să predea un proiect.

M-au chemat la o petrecere din asta la Dan, vila era pe cheiul Dîmboviței, între Mihai Bravu și Timpuri Noi. Și pe cuvînt de onoare dacă am avut cea mai vagă idee că or să fie și fete acolo. Nu mai știu ce am băut și cît am dansat și la un moment dat Dan ne-a întrebat dacă nu vrem să urcăm pe o scară de incendiu pe acoperișul vecinilor (care, știa el, nu erau acasă) să ne uităm la stele, că se fumează mai bine așa.

Am urcat imediat după una din tipe, Ilinca. Nici nu o băgasem în seamă, de fapt nici nu o observasem pînă la momentul ăla, și pur și simplu din grabă, cînd am întins mîinile să mă prind de grilajele de fier, pe bezna aia am calculat distanța complet aiurea și în loc să simt metalul, am prins cu ambele palme sîinii Ilincăi. I-am eliberat la fel de repede

cum i-am atins, că și cum mă curentaseră, erau și mari ai naibii. Sînt sigur că mă înroșisem ca racul. Una e să faci o măgărie intenționat și alta e să gafezi și să fii luat tu însuși prin surprindere de gestul tău. Cînd am ajuns sus, eram vreo zece cu toții, tabla era caldă, mi-am ales un loc să mă întind și m-am trezit cu Ilinca așezîndu-se chiar lîngă mine. Stăteam așa răschirat, ca o stea umană, cînd am simțit palma ei cautînd palma mea.

După ce m-am sărutat cu ea, tot restul nopții mi-a sunat în cap *Creep* de *Radiohead*.

Nu eram un nenorocit din cauză că nu arătam bine fizic, cum sugera cîntecul, eu știam că nu voi putea să mă uit în ochii Andreei *din alt motiv* –iar pe ea o simțeam ca pe un înger, pentru că îi trădasem încrederea. În plus, fără să-mi dau seama, pentru prima oară, mă îndrăgostisem. Altfel, mă știu, în lipsa iubirii, nu aș fi avut nicio remușcare. Cum spunea Fantele, *no mercy!* Poate că într-un fel a fost și asta: am avut un fel de inerție. *Call of the wild*, sau spune-i cum vrei.

Pe deasupra, am fost și laș. Nu i-aș fi spus nimic, niciodată, doar că așa s-a întîmplat (viața e plină de mistere halucinante): a doua zi eram cu ea de mînă la Universitate, cînd dau nas în nas cu Calu, care nu fusese la petrecere și care, în stilul lui lunatic, parcă fără să o vadă pe Andreea, mă întreabă dacă a fost mișto la

Dan, că a auzit că au venit niște tipe tari de data asta, cine le-a adus?

Să leșin din picioare. M-am simțit de parcă vorbele lui Calu intrau ca niște gloanțe în mine, încet, pe rînd, și prezența Andreei doar le făcea să explodeze în mine, bang, bang!

Continuarea e dureros de povestit dar îmi amintesc cum a încercat să mă aline Fantele cînd mi-a zis, *cine nu-i prins că înșală măcar o dată, a trăit degeaba*.

“O să țin minte cînd se ivește ocazia și-mi stă la îndemîină să nu te las să trăiești degeaba”, i-am spus. Cred că eram la a șasea bere.

La un bal al bobocilor (la Drept era) ne-am dus în gașcă la agățat. Eram iar singur. Acolo a fost o faza tare cînd Calu (și acum cînd scriu asta rîd, deși așa cum deja știți din *Metallica la minim*, mentorul meu în prostii, prietenul meu cel mai bun, a murit demult) a dansat cu o fostă colegă de liceu, točilara clasei, cu un corp gelatinos și plină de coșuri pe față – de care, de cînd intrase la Medicină, cumva scăpase. Andrada Sălceanu. În vacarnul care era acolo doar ne-am salutat cu ea, venise cu altă fată și apucasem să i-o prezint Calului care la primul blues se grăbise să o invite.

Ne uitam ca la a opta minune a lumii. Calu dansînd cu cea mai urîită fată din liceu! Nu că ar fi fost vorba de-un pariu sau vreo pedeapsă la whist ci așa, de

bună voie și nesilit de nimeni. Să vezi și să nu crezi!

Cînd se termină melodia vine la mine și cu un urlet interesat îmi lansează o întrebare-n ureche:

- Ia zi, băi, care-i treaba cu medicinista asta?

Am simțit că explodez de rîs, dar am făcut un efort supraomenesc să mă stăpînesc.

L-am chemat pe Fantele și pe Sorin.

- Fi-ți atenți aici! Atenție maximă, da? Vă întreabă Calu care-i treaba cu Andrada că i s-au cam aprins călcîiele după ea!

Fantele și Sorin m-au privit ca proștii, o secundă fără să înțeleagă, apoi au observat la rîndul lor mirarea din ochii Calului și atunci ne-am pus toți trei pe un rîs nebunesc.

Rîdeam fără să ne putem opri pînă cînd Calu a început să se înfurie.

- Băi idioților, care e treaba cu Andrada asta!? Nu mai rîdeți ca proștii! E vreo vagaboandă sau ce? Băi, ce-ai dracu' sînteți, lasă că țin minte faza asta, nici o grijă, v-o întorc înzecit.

După mai multe hohote de rîs, Fantele a reușit să icnească printre lacrimi:

- Ia ziceți băi, cine e medicinista *asta*? Că am auzit niște zvonuri că s-ar fute bine de tot medinicinistele *astea*!

- Băi, taci că *mooor*! a țipat Sorin. O singură glumă și vomit aici de rîs.

I-am explicat lui Calu cine e Andrada. Și să zică mersi, că dacă-i făceam o poză cu ea dansînd și o puneam pe Facebook, putea să-și ia adio de la viață.

Pe la două noaptea cînd se cam răcise treaba pe ringul de dans improvizat (inițial se dansase și pe holuri) am invitat o tipă care părea rătăcită pe acolo. Avea pe ea un palton retro cu model alb-negru, gen dungi în zig-zag, cu nasturi mari și glugă, dar așa de scămoșat că m-am gîndit că probabil i-l ceruse maică-sii să-l scoată de la naftalină. Nu vedeam nimic rău în asta, chiar m-a încurajat cum nici eu nu stăteam bine cu banii și mă intimidau perfecțiunile alea cu sondele de zece roni citronata în mîină, de vreme ce noi intram cu cutiuțele de votcă ascunse și prin chiloți.

Judecînd după semi-abandonul cu care accepta conversația mea și după paloarea feței, aș fi pariat pe orice că locuiește în Regie, studentă la Politehnică. O trăsese din prima foarte aproape, cum ne sfătuisese demult Calu ca parte din legile agățatului: *și cînd simți că nu-i convine să o iei așa din start, înseamnă că e frigidă, are prieten sau e din alea raționale – cel mai bine e să nu pierzi timpul.*

Era o melodie lungă și super energică, *Paradise* de Phil Collins și nu apucasem să mă uit atent la fața ei ca să știu dacă într-adevăr e frumoasă. În semiîntineric, de la distanță, mi se păruse că arată leit Liza Minelli doar că șatenă, dar

în rest trăsăturile alea binecunoscute, dacă ai văzut *New York, New York* de trei ori, ca mine: nasul un pic cam mare dar perfect încadrat pentru că și ochii sînt imenși, părul tuns scurt, cu perciunii intenționat lăsați să depășească baza urechii, gene incredibil de lungi. Simțeam că nu avea genul de corp după care mă dau eu în vînt, nu era un pic plinuță și nu avea forme rotunjite, iar cînd DJ-ul a continuat cu încă o melodie slow am fost luat prin surprindere, mai ales că și Dili părea că se uită la mine cu o privire care parcă zicea *ai înnebunit și tu să dansezi cu asta, parcă mai devreme rîdeai de Calu!? Așa că fără să-mi dau seama i-am spus, mai dansăm doar melodia asta apoi plecăm!*, referindu-mă că eu și prietenii mei plecăm, dar ea a înțeles complet greșit și mi-a spus, *ok, plecăm.*

Tot timpul melodiei nu am făcut decît să mă crucesc că am agățat-o așa de repede. Eram nerăbdător să ajungem la primul bec decent ca să văd mai clar dacă aveam de ce să mă bucur dar, afară, ca un făcut, lumina gălbuie a felinarelor nu mă ajuta să-mi evaluez prada. Mi-a zis că are o garsonieră pe la Piața Reșița în care locuia doar ea și că i-e frică să ia taxiul singură la două noaptea.

Nici în taxi nu aveam cum să o văd, în plus, nimerisem un taximetrist tipic tură de noapte care tot arunca priviri în oglindă, parcă dorindu-și să vadă că o pipăi, ceea ce în nici un caz nu făceam. În

cap îmi răsunau vorbele lui Ștef când dădusem noroc cu el la plecare și apucasem să-l întreb rapid cum i se pare.

“E drăguță, dar cam palidă și cam slabă, vezi să nu uiți să-ți pui prezervativ în caz că are hepatită sau ceva.”

Nu mai cunoscusem pe nimeni care să stea la Piața Reșița, granița dintre Bercești și Ferentari, în afară de unchiu-meu, care pe vremea când eram în liceu, îmi dăduse de câteva ori cheia de la apartament, îmi trebuia să mă duc acolo cu o colegă.

Troleibuzele care întorc goale la capăt de linie și senzația stresantă că oricând se poate întâmpla ceva neașteptat, gen un tip să-ți ceară un foc și să te facă knock-out când ești cu mîna în buzunar scotocind după brichetă, asta e Piața Reșița la doua noaptea. Eram la nici cinci sute de metri de apartamentul lui unchiu-meu și asta a fost singura senzație plăcută la coborîrea din taxi. Cuvintele lui Ștef îmi rula în cap, aveau forță și ținînd-o de mîna, parcă chiar mă simțeam în contact cu celulele ei infectate de virusul hepatitei dar pe de altă parte încercam să mă autocoving că sînt nebun să mă iau după retardatul de Ștef care mai mult ca sigur o spusese la invdie că nu agățase nimic.

Garsoniera nu avea nimic tineresc, nici mobilă, nici afișe cu formații de muzică. Mobila mirosea a vechi, pereții erau impregnați cu straturi peste

straturi de miros de gătit. M-am trezit cu ea în pat, era studentă la Geografie, mi-a zis, dar mîinile mele parcă refuzau să o exploreze. Avea un stomac aplatizat peste care palma mea a coborît mai mult decît i-ar fi plăcut, descoperind de o parte și de alta oasele coapselor distinct conturate.

- Ah, nu mă mai atinge acolo, că mă excită, mi-a șoptit.

M-am gîndit *cum ar fi să mă trezesc a doua zi cu o experiență pe care o să o regret mereu?*

- Da, mai bine o lăsăm pe dimineată am spus și m-am culcat.

M-am trezit buimac, după câteva ore de somn, când tocmai se crăpase de ziuă. Am ieșit tiptil, trăgînd ușa încet după mine ca un hoț.

La parter m-am așezat pe trepte, m-am gîndit cu regret la Andreea și am plîns.

După aceea pașii singuri au părut să o ia spre Piața Reșița, printre blocuri cu patru etaje și când am ajuns lîngă cea a lui unchiu-meu, am aruncat o privire la etajul doi să văd dacă se trezise.

Parcă trecuse un secol de când urcasem acolo cu Iuliana, colega mea de clasa, pînă și cîntecul gugustiucilor era diferit.

As fi dat orice să-l văd pe unchiu-meu, la balcon fumînd, să mă cheme sus pe la el, dar balconul mă privea batjocoritor: *zi mersi că nu mă prăbușesc peste tine.*

PROZĂ

Dear Deer

IRINA LUPU

Ne plimbam până târziu pe străzile din Roma fredonând piese diferite, în același timp, până când una începea să dirijeze pescărușii care zburau deasupra Tibrului. Sfârșeam de fiecare dată râzând cu lacrimi, pe o bancă. Vorbeam mult, începeam mereu cu „Did you ever” sau „Did you know that”, petreceam nopți cu degetele pline de lipici, între machete și planșe, pe albumul lui Sixto Rodriguez. I-am făcut o fotografie în cămașa mea albastră, „your beautiful blue shirt”, în fața unui perete galben.

Acum, Hannah mă aștepta în gara din Hamburg. Părul îi crescuse peste umeri, iar atunci când ne-am îmbrățișat, l-am simțit alunecând peste umerii mei. Baretă genții i s-a desfăcut, dar a prins-o în cădere. Și-a dus cealaltă mână la gură și, ca de obicei, s-a înroșit imediat. Purta ghetetele mele ușoare, deși era început de septembrie.

Am lăsat rucsacul în mașina ei. Aveam să petrecem câteva ore în Hamburg, apoi să plecăm spre Berlin. Îmi fusese dor de ea, trecuse un an de când ne

văzuserăm ultima dată. O dată la câteva săptămâni, ne scriam mesaje lungi. Emailuri pe care le începeam cu „Dear H.” și de care mă foloseam să îmi pun gândurile în ordine. Doar că acum, față în față, discuțiile nu păreau să se mai lege la fel de ușor. Dacă aș fi fredonat ceva, probabil nu ar fi început să dirijeze pescărușii.

Venea de la părinții ei, așa că am început să vorbim despre ei. O „familie model”, mi-a spus, știam că are trei surori. Casa lor se modificase de mai multe ori, pe măsură ce apăruseră și crescuseră copiii, iar acum i se părea goală când ajungea acolo. Surorile mai mari locuiau în alte orașe, iar sora mai mică plecase într-o călătorie lungă. Am ascultat-o absentă. Apoi mi-a povestit de Emma, la care urma să stăm în Berlin. Era prietena ei din copilărie, aveau curțile lipite, se știau dintotdeauna și provenea tot dintr-o familie model, „cu mulți copii”, mi-a explicat. „E actriță acum”, a spus.

După-amiază ne-am întors la mașină, cu două sendvișuri mari, pe care le-am mâncat pe trotuar, sprijinite de portiere. Eu m-am descălțat și m-am așezat pe scaunul din dreapta. Am vrut să pun muzică de pe iPod, dar rămăsesem fără baterie. „Oricum nu merge”, mi-a spus și a apăsat aiurea butoanele casetofonului. Am vorbit tot drumul despre Emma, despre noul meu iubit și despre relația ei care se încheiase cu câteva luni în

urmă. Îmi scrisese vag ce s-a întâmplat, dar nici acum nu reușeam să înțeleg prea bine. Nu am insistat.

Când am ajuns în Berlin se făcuse seară. Nu ne doream decât să mâncăm, să ne spălăm și să dormim, deși inițial plănuiserăm să ieșim la plimbare. Emma era la repetiții până târziu, dar Hannah avea cheile de la apartament. Cât timp am făcut duș, ea a gătit paste pentru toate trei. „Nu cred că or să mai fie bune când ajunge acasă”, a spus, dar a turnat puțin ulei peste ele și le-a acoperit. „Nu are niciodată timp să mănânce bine”. Am întrebat-o cât de des vine în Berlin. „Vara asta am venit des”, mi-a spus, „am tot plecat și m-am întors, dar, adunat, am petrecut mai mult timp aici.”

Mi-a extins canapeaua, ne-am schimbat și am continuat să vorbim. I-am spus că îmi place tabloul de pe șevalet. Era o

vulpe cu păr ondulat prin care îi ieșeau urechile rozalii. „Emma l-a făcut, e un fel de autoportret. Și chiar seamănă, o să vezi”, mi-a spus râzând. „Mi-a făcut și mie unul mai demult, eram un iepure.” Am râs. I-am spus că nu m-am gândit niciodată că ea ar putea fi un iepure, dar nici nu am reușit să găsesc alt animal cu care să fi semănat mai mult. „Iepurele ei chiar semăna cu mine.” După miezul nopții, Hannah a mers să doarmă în camera alăturată.

Dimineață, când am deschis ochii, Emma deja pregătea micul dejun. Hannah m-a prezentat și ne-am zâmbit. Pastele erau încă pe masă, se uscaseră. „Nu ți-a plăcut rețeta mea specială?” a întrebat-o Hannah, în engleză, pe un ton teatral și au izbucnit amândouă în râs. Se-măna cu vulpea de pe șevalet, dar nu i-am spus-o. Emma mi-a povestit cum Hannah pregătește mereu o porție de paste și pentru ea, deși nu-i plăceau la fel de mult și, oricum, mânca la filmări.

„Ce vreți să facem azi?” a întrebat Emma în timp ce beam cafeaua. „Aș putea să fac rost de încă o bicicletă,” a adăugat. Avea două legate pe scară, o cursieră și una de damă, cu portbagaj. Trebuia să mergem undeva aproape să o luăm pe a treia. Pentru mine era ok. Mi-au lăsat cursiera, iar ea a luat-o pe Hannah pe portbagaj. Mergeau în fața mea, vorbeau în germană și râdeau, întrerupte de câte un strigăt al Emmei, „this

way". Am luat bicicleta dintr-o curte interioară. O fată pe care nu am văzut-o bine ne-a aruncat cheia antifurtului de la etajul patru, în timp ce Emma vorbea cu ea la telefon.

Am început să pedalăm, eu mereu în urma lor. Opream din când în când la câte un magazin de haine, o cafenea sau un anticariat, când Emma ne făcea semn și striga „stop”. „Bănuiesc că vrei să vezi Memorialul”, mi-a spus. Voiam, dacă aveau și ele chef. „Te putem aștepta cât îl vizitezi”, a adăugat Emma. Hannah a spus că ar veni cu mine doar dacă îmi doream eu neapărat. Așa că atunci când am ajuns acolo, ele au rămas la margine, iar eu am intrat singură printre blocurile de beton. Auzeam vocile celor care se plimbau și, din când în când, mă intersectam cu alți oameni pe la colțuri. „Scuze”, unii râdeau, alții păreau iritați. M-am gândit la tabloul de care îmi spusese Hannah, cel cu iepurele, și mi-am imaginat o sută de iepuri albi, liberi printre blocurile de beton, mișcându-și doar urechile. Apoi o sută de vulpi dând din coadă.

Când m-am întors, Emma își cerceta pielea de pe brațe. Hannah se întinsese lângă ea, pe unul dintre blocurile joase, bătea un ritm cu piciorul. Își acoperise fața cu eșarfa. „Nu vreau să mă ridic de aici”, a spus. Le-am zis că putem să mai stăm, nu voiam să vizitez ceva anume și nu mă deranja să lenevim. M-am întins

lângă ea. „Mă gâdilă părul tău”, mi-a spus. Am vrut să-mi mișc capul, dar a continuat, „I like it”. Am zâmbit. „Cum ar fi să vezi printre blocuri o sută de iepuri albi?” am întrebat eu. Hannah a chicotit și mi-a răspuns că ar arăta suprarealist. Emma își privea în continuare încruntată pielea. „Ar trebui să-mi cumpăr o cremă”, a spus.

Ne-am ridicat când soarele a intrat în nori. Am pedalat de acolo spre apartamentul unor prieteni ai Emmei, care ne invitaseră la cină. Am băut gin și aperol, am mâncat paste, „aici mănânc paste mai des decât în Italia”, i-am spus Hannei, „iar eu beau mai mult Aperol”, mi-a răspuns. Am ieșit împreună pe balcon și am fumat. „Did you ever?” „Did you know that?” Nu, nu știam că animalele visează. Nu știam nici că *spaghetti* la singular e *spaghetto* și nu am făcut nicio dată scena cu *spaghetto*-ul mâncat de la ambele capete. Nici ea. Am râs mult. Emma a scos capul pe ușă și a întrebat-o pe Hannah dacă îi poate împleti părul în spic, cineva dinăuntru voia să învețe cum se face. „Imediat”, a spus Hannah, „termin țigara asta și vin”, dar a rămas cu mine pe balcon până când au ieșit alții să fumeze. Emma dispăruse între timp. Când am observat, am întrebat-o pe Hannah unde e, dar nu avea idee, „câteodată dispare”, a spus. I-am propus să-i întrebăm pe ceilalți, dar nu mi-a răspuns.

Am plecat după miezul nopții, doar eu și Hannah. Bicicleta Emmei rămăsese legată în fața blocului. Pe drum am vorbit puțin. „Sunt obosită”, mi-a spus. „Măine ce vrei să facem?” Nu voiam mare lucru. Să mă plimb, chiar și singură. Am întrebat-o dacă are cheia la ea, sperând că va spune ceva despre Emma. „Da, sigur”, mi-a spus și am continuat să pedalez tăcute.

Când am ajuns, ușa era descuiată. Emma vorbea la telefon în dormitor. Hannah m-a întrebat dacă vreau vin și a venit cu două pahare și o sticlă începută. M-am schimbat și ne-am așezat pe canapea. Vorbeam în șoaptă, iar uneori mi se părea că încearcă să audă ce spunea Emma. Eu nu înțelegeam oricum nimic, dar mă derutau momentele în care ea devenea absentă. S-a uitat înspre tabloul cu vulpea și mi-a spus că eu aș putea fi o căprioară. „Dear Deer”, am spus și a râs. „Vrei să dormi?” m-a întrebat. I-am spus că puteam să stăm în continuare de vorbă, dar mi-am dat seama că se făcuse liniște în dormitor. Emma a stins lumina, iar Hannah mi-a spus, după câteva minute, „noapte bună”. Am adormit.

Dimineață le-am auzit vorbind în dormitor. Mi-am închipuit că Emma îi povestește ce s-a întâmplat, dar Hannah părea iritată, înțelegeam din tonul ei. Abia după ce s-au oprit, am pornit spre baie. Când am ieșit de acolo, ele erau

deja în bucătărie, Emma fierbea apă pentru cafea. „Morning, coffee?” m-a întrebat fără să-mi zâmbescă. Hannah își prindea părul într-un coc și ținea o agrafă în gură. A scos un „morning” printre dinți, apoi un „dear” sau „deer”, i-am ținut agrafa, mi-a mulțumit și a râs scurt. Emma și-a scos un elastic de pe încheietură și i-a zis că poate să-l ia, agrafa nu o să țină prea mult cocul. A ezitat puțin și a ales elasticul, iar eu am rămas cu agrafa în mână, jucându-mă cu ea.

M-a întrebat cum am dormit. Dormisem ok. „Hai să ne spălăm și noi”, i-a spus Emma. „Poți să te ocupi tu de cafea?” m-a întrebat Hannah, arătându-mi ibricul cu degetul, și m-au lăsat acolo. Le auzeam cum chicoteau în baie și m-am gândit că poate interpretasem greșit tonul din dormitor.

Hannah a ieșit prima, într-un halat tocit, cu periuța de dinți în gură. Fredona o piesă pe care nu am recunoscut-o. Aș fi vrut să fredonez și eu odată cu ea. Mă jucam cu agrafa ei pe masă, mi-a întins palma și i-am dat-o. A chicotit și s-a întors în baie să se clătească. Cafeaua era gata demult, eu băusem jumătate din a mea. Emma a ieșit îmbrăcată într-un halat nou. Și ea își peria dinții. „Scuze că am stat atât”, a spus, cu capul lăsat pe spate, încercând să nu scape pasta din gură, „apa caldă vine mai greu”. La mine venise destul de repede. Iar periuța aia o văzusem și în gura Hannei.

PROZĂ

Ileana Haineala

TETTYO SAITO

În timpul cinei, Ileana Haineala vorbea cu soția ei, Nina Schanelec, și cu fiul lor, Thomas.

- Uită-te la desenul ăsta pe care l-a făcut la grădiniță!

Pe hârtia lui Thomas era desenată o girafă albastră.

- Oh, ce frumos! Dar de ce e albastră? a întrebat Ileana.

- Pentru că girafa zboară pe un cer albastru! Din cauza asta, a devenit albastră.

- Minunat. Și are un prieten?

- Da, un leu albastru, un urs albastru și... mulți alții.

Gesticulând cu mâinile și tot corpul, Thomas vorbea despre animale albastre. Ileana a întâlnit privirea Ninei, care surâdea drăguț, ca un cobai. Sufletul îi era plin de fericire. Atunci, Thomas a dat peste o farfurie de pe masă. Resturile farfuriei s-au amestecat pe jos cu spanacul din ea.

Ileana a alergat spre Thomas, care începuse să plângă. După ce l-a mângâiat pe cap, a încercat să strângă mizeria.

Imediat ce a întins mâna, a simțit o durere ca o scânteie.

- Oh!

Nina a adus un plasture și i l-a lipit pe deget. Își simțea rana pulsând sub plasture.

- Mulțumesc.

Ileana a sărutat-o pe vârful nasului și a strâns mizeria.

Înainte să adoarmă se uitau de obicei la televizor. Odată au văzut un spot publicitar în care un grăsan de vârstă mijlocie lucra în grădină. Apoi și-a pus tricoul plin de transpirație într-o cutie. Aceasta a ajuns într-o fabrică și a fost împachetată de un automat. Mai târziu, o femeie asiatică a cumpărat tricoul și-l mirosea, cu exaltare. Fața femeii era atât de hilară, încât Ileana a izbucnit în hohote.

- Prea de tot!

A râs încă o dată când și-a imaginat că niște chiloți folosiți s-ar fi vândut automat în Japonia.

- Mami, ce s-a întâmplat?

Zgomotul l-a trezit pe Thomas.

- Nimic.

Ileana l-a dus în camera lui, fără a se opri din râs.

Așezată pe o bancă din parc, Ileana lucra la laptop. După un timp, o femeie s-a așezat pe banca alăturată. Semăna cu femeia asiatică din spotul publicitar.

Ileana a râs involuntar. Urmărind-o în continuare, a observat că un skinhead se apropia de ea. Rânjetul lui era scârbos, ca cel al unei hiene.

- Tu, cât ce preț ai? a întrebat bărbatul. Femeia doar l-a privit uimită.

O fi turistă? Înțelege limba germană? Își dă seama că e tratată ca o prostituată? se gândea Ileana, fără a dori să intervină.

- Am întrebat cât ce preț ai pentru o noapte, s-a auzit germana aceea arogantă.

Atunci, după ce a strigat ceva, femeia l-a pocnit în stomac și a fugit. Bărbatul a încercat să o urmeze, dar a văzut-o pe Ileana și s-a îndepărtat în tăcere.

Din curiozitate, Ileana a decis să o urmeze pe femeia asiatică. După ce s-a plimbat pentru o vreme prin parc, s-a dus la o cafenea numită *The South of the East*, al cărei interior era făcut din lemn, ceea ce o făcea să arate foarte călduros și confortabil.

Femeia asiatică se afla acolo și citea o carte, al cărei titlu nu l-a înțeles. Apoi a apărut altă femeie și i-a făcut asiaticii cu mâna. Au început să vorbească într-o limbă despre care Ileana și-a imaginat că ar fi chineză: acea limbă zgomotoasă vorbită de asiatici. Un chelner a venit și femeile au comandat într-o engleză infantilă. Ileana se uita la buzele femeii, buze mici ca niște petale de cireș. Dar care se mișcau neconținut, ca motorul

unei nave. Nu știa de ce, dar i s-a părut destul de dezgustător.

După ce le-a fost adusă mâncarea, femeile au început să facă zgomot. I-au strigat ceva chelnerului. Ileana s-a gândit că probabil greșise ceva. Au vorbit într-o engleză stricată la început, apoi fiecare pe limba lui, chineză și germană. Ileana înțelegea ceva din ce spunea chelnerul, și nu era deloc politicos. Femeile asiatice au plecat furioase. După ce a oftat adânc, chelnerul a surprins privirea Ileanei. S-a apropiat de ea și i-a spus în germană:

- Străini afurisiți, creează numai probleme.

În drum spre casă, Ileana s-a gândit la viața ei. Era româncă, adică o străină și imigrantă în Germania. De când terminase Universitatea Liberă din Berlin, rămăsese în Germania, deoarece România era prea conservatoare pentru a-i permite un trai de lesbiană. Fusesse lovită din cauza asta. Ileana încă mai era bătută de rușine și durere.

Fiind tânără, se putuse obișnui repede cu viața din Berlin. Dar la început simțea că era disprețuită de germani din cauza accentului ei. Germana Ileanei suna mai degrabă ca un rahat de iepure, în locul unei săbii ascuțite, așa cum ar fi trebuit. Doar din cauza accentului continuase să fie privită ca o străină. Desigur că germanii n-o discriminau pe față, dar

atitudinea lor insinua disprețul. Chiar și germanii mai lipsiți de prejudecăți o traseră ca și cum ar fi vorbit cu un copil. Ileana învățase germana cu disperare ca să scape de asta. Cam după 10 ani, stăpânea o pronunție corectă a limbii, așa că începuse să fie acceptată ca germană. Atunci, a fost recunoscătoare că era albă. Chiar dacă asiaticii sau arabii ar fi stăpânit la perfecție limba, probabil nu ar fi fost acceptați la fel de ușor. Ileana se gândea la suferința lor și se simțea ușurată. Era ca un sentiment de superioritate.

O întâlnise pe Nina, soția ei, când urma cursurile Universității Libere din Berlin. Mersese la petrecerea unei prietene comune și fusese atrasă de frumusețea ei. În timpul conversației avute la scurt timp după aceea, se mirase că nu se făcuse deloc referire la germana ei. Prietenii Ileanei îi descrieseră germana ca fiind „drăguță” sau „ca cea a unui bebeluș”. Erau dovezi de prietenie din partea lor, dar ei i se părea un blestem că era percepută ca o străină. Nina vorbise doar despre lucrurile mărunte. Visa să devină scriitoare și citea multă literatură. De exemplu: Don Delillo, Vladimir Sorokin, Elfriede Jelinek și Haruki Murakami. Ea prefera literatura postmodernă în locul celei clasice. Scrisese la rândul ei o asemenea povestire... Ileana fusese atrasă de cuvintele ei, deoarece folosea cea mai frumoasă germană pe

care-o auzise vreodată. Se auzeau ca un pârau sfânt care-i curgea în urechi cu o strălucire transparentă. Acele cuvinte strălucitoare o tulburaseră pe Ileana. Își dorea să vorbească o germană asemănătoare. Nu se putea gândi la altceva. Acum, Nina le citea copiilor o carte ilustrată. Apoi a cântat pentru Thomas, să adoarmă. Ascultând-o, sufletul Ileanei se umplea cu o plăcere licăritoare.

De când se îndrăgostise de Nina în timpul petrecerii, Ileana fusese mereu cu ea. Când Nina i-a acceptat dragostea, a fost cea mai fericită zi din viața ei. Acum, Nina învăța limba română pentru Ileana. Era încă începătoare și nu putea pronunța „mulți” bine. Gândindu-se că era „ca un bebeluș”, Ileana îi repeta pronunția cu asiduitate, alternându-și lecția cu săruturi.

Ileana căuta pe internet site-uri matrimoniale pentru lesbiene. Nu știa de ce o face. A văzut profiluri și poze, dar nu s-a simțit stimulată. Atunci, a găsit o poză în care se vedea un abdomen. Pielea era palidă și frumoasă. Părea că-i aparține cuiva de vreo 20 de ani. Lângă buric se vedea o rană. Era reală și sângeroasă, ca și cum carnea ar fi fost scobită de un cuțit. Era ca o lăcustă arsă de focul iadului. Această imagine s-a imprimat în mintea Ileanei.

Profilul îi aparținea unei femei pe nume Arrival.

„Caut femeie trecută de 40 de ani. Vreau să te fac să tremuri!”

Ileana s-a gândit că era potrivită pentru ea. O tânără masochistă care își dorea să domine o sclavă. Ileana a decis să-i trimită un mesaj.

„N-am încercat încă BDSM, dar vreau să fiu sclava ta. Fă-mă să tremur...”

I-a trimis și câteva poze cu fața ei. Răspunsul a venit rapid.

„Arată-mi o rană pe care o ai.”

Ileana simțea buzele femeii pe trupul ei. Dezbrăcându-se de pantaloni, și-a pozat coapsa. Existau acolo niște răni care se umflau mereu și pe care le obținuse în România. Entuziasmată, a trimis această poză și a primit un mesaj în care i se transmitea o dată, o oră și un loc de întâlnire.

Cu o oră înainte de întâlnire, Ileana stătea pe o bancă într-un parc. Nu putea crede că face așa ceva. Și-a imaginat că e abuzată și primește lovituri peste față. Era trasă cu violență de păr. Sfârcul îi era mușcat. Un obiect îi era îndesat în anus. S-a simțit entuziasmată.

- Bună ziua!

Auzind acele cuvinte, Ileana a adoptat o expresie serioasă. Uitându-se în sus, a observat o femeie tânără.

- Oh, bună ziua!

Ileana a fost puțin surprinsă în timp ce-și strângeau mâinile, deoarece femeia era mai tânără decât se așteptase

și, în plus, era asiatică. Avea ochii ca un obsidian întunecat. S-a gândit că a mai văzut-o. Semăna cu o femeie asiatică de care se luaseră niște germani. Dar nu putea fi sigură.

Au început să vorbească și Ileana a fost surprinsă de germana ei destul de fluentă. Probabil mai bună decât a Ninei. Semăna cu o galaxie strălucitoare, care umplea inima Ileanei de plăcere.

Casa femeii era extrem de modernă, nu avea niciun lucru inutil. Ileana a văzut rafturi cu multe DVD-uri. Se considera o cinefilă și ar fi dorit să vadă toate filmele. Printre DVD-uri a găsit „Cerul deasupra Berlinului”, de Wim Wenders. Ileana își dorise să meargă la Berlin deoarece văzuse acest film pe VHS. În timpul regimului Ceaușescu, se difuzau doar filme istorice de propagandă sau comedii ieftine. Dar ea văzuse multe filme din SUA și Europa datorită contrabandei cu VHS-uri. De exemplu, „Dispărut în misiune”, în care juca Chuck Norris și „Umbrelele din Cherbourg” de Jacques Demy. Printre acele filme fusese și „Cerul Deasupra Berlinului”. Dar nu i-a spus femeii despre asta.

Femeia a propus să se uite împreună la un film regizat de Anamaria Mărculescu. Ileana nu a spus că și ea e româncă.

Filmul era fragmentar și experimental, senzual și violent, ca unul de Allan Robbe-Grillet, însă mai violent. În timp

ce o lumină puternică strălucea, femeii goale se adunau ca un grup de buburuze, care se suprapunea peste o scenă în care tot ele se sinucideau. Era filmul dincolo de imaginația ei, care a făcut-o să se simtă ca și cum i s-ar fi topit creierul. În el a apărut o femeie cu o rană lângă buric. Deși nu-i putea vedea fața, Ileana a înțeles că această femeie era asiatică. Aceasta și-a deschis rana cu un cuțit. Ileana s-a gândit la început că ce se ivise prin deschizătura cărnii era un organ, dar a înțeles că, de fapt, era o pușcă. Iar femeia a îndreptat pușca spre capul ei și a apăsat pe trăgaci.

Imediat ce un sunet explosiv a reverberat, Ileana a încercat să o salute pe femeie cu disperare. Dar ea a oprit-o.

- Dezbracă-te!

Ea a ezitat la acest ordin, dar a început totuși să se dezbrace. Corpul ei devenea explicit treptat, ca și cum o crustă ar fi fost curățată scoțând la iveală pielea de dedesubt. Când s-a dezbrăcat complet, Ileana a tremurat rușinată, deoarece simțea că propriul ei corp devenise hidos din cauza îmbătrânirii. Dar ochii femeii privind-o pe Ileana licăreau. Ileana se bucura că era privită cu atâta plăcere. Nu se mai simțea urâtă. La un semn al mâinii, Ileana s-a îndreptat spre dormitor și s-a așezat pe un pat mare și alb. După ce pentru o vreme a rămas nemișcată, a simțit că fundul îi era mângâiat de ceva rece. Apoi a înțeles că era vorba de

un bici. Femeia a apăsat biciul adânc în carnea fundului. Ileana nu s-a așteptat ca o lovitură să ajungă curând. Și biciul s-a îndepărtat iar de fund.

Imediat a simțit un junghi ca un fulger.

- Aa, aaaaaaaaaaaaaaaaaa!

Din gura ei se revărsa un strigăt neintenționat. Ileana avea convulsii din cauza junghiului și nu se putea opri. Femeia a mângâiat-o pe Ileana, apoi a biciuit-o iar. Gemând, aceasta se zvârcolea pe pat ca o rămă muribundă. Corpul ei nu putea îndura primul impact. De fiecare dată când fundul îi era biciuit, simțea plăcere și durere. Ileana și-a așezat fundul mai bine și a început să-și frece clitorisul. După ce fundul i-a fost lovit de mai multe ori, Ileana a atins orgasmul. Așezându-se pe pat extenuată, femeia, goală ca Ileana, s-a așezat lângă ea. I se putea vedea din nou acea rană lângă buric. Ileana i-a sărutat-o, în timp ce femeia o îmbrățișa.

În miezul nopții, o dorință explozivă i-a venit Ileanei, care s-a trezit dintr-odată. Cu corpul tremurându-i, s-a dus la bucătărie să bea niște apă. Însă răceala apei nu i-a redus dorința. Ileana a intrat în pat și s-a gudurat pe lângă Nina, care dormea alături de ea.

- Ce s-a întâmplat?

Deși se speriașe puțin la început, Nina și-a abandonat corpul Ileanei. Aceasta s-

a dezbrăcat de pantaloni și a început să-i lovească fundul stimulându-și clitorisul. Loviturile răsunau ca și cum s-ar fi spart un strat subțire de gheață. De fiecare dată când era lovită, Nina gemea cu voce sfâșietoare, până când într-un sfârșit a ajuns la orgasm. Dar Ileana nu se oprea. Prin orice mijloace, continua să-i ofere plăcere Ninei. Respirația ei reverbera intens în camera albastru-închis.

- Wow, Ileana, a fost foarte bine! Ce s-a întâmplat cu tine?

Ileana n-a răspuns. A îmbrățișat-o pe Nina.

- E rândul meu.

Rostind aceste cuvinte, Nina a început să mângâie corpul Ileanei. Ea însă nu mai putea simți plăcere de când fusese lovită cu biciul.

Ileana a vizitat-o pe acea femeie de mai multe ori, continuând să-i accepte loviturile precum un fluture. Deși femeia abuza de ea în diferite moduri, niciuna dintre proceduri nu i se părea mai senzuală decât cea cu biciul. În timp ce era tulburată de masochismul său, durata partidelor de sex cu Nina creștea în mod misterios. Făceau sex în cameră doar noaptea târziu, deoarece Ileana își ascundea rănila de pe corp. Totuși, Nina se arăta mereu extrem de satisfăcută.

- Mă bucur că o facem atât de des.

Ileana simțea o durere, ca și cum un ac i-ar fi înțepat inima. Și durerea devenea

mai intensă treptat, transformându-se într-un sentiment de vinovăție. Deși acesta era mai slab la începutul sesiunii de biciuire, acesta creștea mereu într-atât încât, până la sfârșit, era la fel de intens ca și înainte. O dată, în timp ce-și stimula clitorisul sub lovitura biciului, Ileana a înțeles cât era de prostesc totul. Atunci a hotărât că n-ar mai fi mers la acea femeie. Ea o iubea pe Nina, iar odată cu acest sentiment de iubire, cel de vinovăție a dispărut.

Totuși, după un timp, dorința ei se reîntoarce mai intens decât înainte. O dorință de a fi biciuită iar începu să se dezlanțuie ca un rechin sângeros. Această dorință violentă nu putea fi estompată de partidele de sex cu Nina.

Într-o zi, nu s-a mai putut stăpâni. În timpul unei conferințe, a alergat la toaletă, unde a început să se masturbeze. În timp ce se gândea la lovitura biciului, continua să-și frece clitorisul energic. După ce a atins orgasmul, și-a dat seama cât era de penibilă și cât de aberantă devenise situația ei. Iată care era prețul de a fi trădat-o pe Nina!

În acea noapte, Ileana i-a mărturisit Ninei totul. Fusese frustrată de căsnicia lor și, neștiind cum să rezolve această frustrare, începuse să practice BDSM înotând într-o plăcere dureroasă. Nina i-a ascultat mărturisirea uluită. Ileana și-a dezvelit corpul rănit. Atunci Nina a început să plângă, iar Ileana a realizat

iarăși cât de penibil se comportase. Îmbrățișate, ele au continuat să plângă pentru o vreme. Însă, la un moment dat, Nina a început să râdă, urmată involuntar de Ileana. Nina a mângâiat o rană roșie de pe fundul Ileanei.

- Dacă ești interesată de BDSM, aș putea fi eu dominatoarea ta.

- Nu mai spune! Serios?

Nina a sărutat-o pe Ileana, care a decis să nu o mai trădeze.

După un an, Ileana și Nina au mers la Ponta da Piedade, una din localitățile de vacanță din Portugalia. L-au lăsat pe

Thomas la părinții Ninei, așa că vacanța era doar a lor. Ileana aștepta de mult acea zi deoarece, deși se bucura de timpul petrecut în trei, își dorea mult să rămână complet singure.

După ce au ajuns la hotel, s-au plimbat în jurul pădurii. Verdele aici era diferit de cel din jurul Berlinului. Aici, verdețea era blândă și mlădioasă. Respirând aerul, Ileana simțea mireasma răcoroasă a pădurii. Vântul adiind pe corpurile lor era plăcut și confortabil. Ce loc minunat, s-au gândit ele.

Se plimbau prin pădure discutând banalități. Brusc, Nina și-a retras mâna râzând. În umbra pădurii, Nina a sărutat-o pe Ileana, care a fost surprinsă de această pornire neașteptată.

- Hei, e prea devreme.

- E-n regulă... doar un pic. Destul de rar avem ocazia s-o facem în aer liber.

- Dar...

Ileana se simțea ca și când Nina ar fi fost o liceană adorabilă, plină de hormoni și entuziasm. Așa că a sărutat-o. Din cauza plăcerii intense, i-a scăpat un geamăt de exaltare.

Ileana a ales un restaurant numit „A Flor do Mar”, chiar lângă pădure. Aveau ca specialități fructe de mare. Au ales un fel de mâncare studiind meniul în limba engleză. În timp ce așteptau, Ileana se uita pofticioasă la Nina pe când ea, jenată, își ascundea fața în palme.

Mâncarea adusă la masă era diferită de ceea ce comandaseră. Ileana atrase atenția unui chelner care nu înțelegea deloc engleza. Ileana vorbea engleză, chelnerul portugheză. În timpul confuziei o femeie de la o masă din spate a început să vorbească în portugheză cu chelnerul. Brusc, atitudinea lui a devenit politicoasă și, la scurt timp, a revenit cu felul de mâncare comandat.

- Mulțumesc frumos, i-a zis Nina femeii.

Imediat ce a văzut fața femeii, Ileana a simțit un o durere interioară, ca și cum inima i-ar fi fost înjunghiată cu o sabie din gheață. Iar asta pentru că femeia avea o față cu trăsături dominante, un chip de femeie care te putea biciui. Nu-și putea scoate din minte chipul exotic de asiatică și ochii ei obsesivi.

Și Nina a văzut ochii femeii, dar n-a zis nimic, afișând un surâs amabil, ca și cum n-ar fi observat reacția Ileanei.

- Mulțumesc frumos, a zis Ileana.

Au început să mănânce.

Femeia era o sud-coreeană pe nume Shim Eun-kyung. Vorbea surprinzător de bine germana și locuia la Berlin. Pe Ileana o bucurase această coincidență, germana era o limbă dominatoare, îi plăcea să audă că i se dau comenzi în această limbă. Mai mult, Eun-kyung putea vorbi engleza, franceza și spaniola, pe lângă germană și portugheză. Era familiarizată de mică în ce privește

cultura Europei, și astfel devenise interesată de limbile europene. Acest atu al limbii era foarte util în vederea unei eventuale căsătorii în Portugalia. Ileana era surprinsă de efortul lui Eun-kyung de a le intra în grații și nu-și putea stăpâni anumite suspiciuni în privința ei.

Ziua următoare, Ileana și Nina se bucurau de vacanța la mare împreună cu Eun-kyung, care o adusese pe iubita ei, Lucija. Era o croată, cu pielea strălucitoare, aurie. Corpul ei grăsuț deborda de tinerețe. Pe de altă parte, germana ei era destul de forțată, iar Ileana s-a gândit că avea o pronunție urâtă.

Privind marea, Eun-kyung povestea despre cum o întâlnise pe Lucija, printr-o aplicație de întâlniri. Ileana simțea invidie față de cum lesbienele se puteau întâlni acum atât de ușor. Dar s-a gândit că, chiar dacă ar fi folosit atunci vreo aplicație, nu s-ar fi putut opri la o singură femeie. Și oricum nu ar fi putut-o întâlni așa pe Nina.

Conduse de Eun-kyung, au mers la un restaurant numit „Os Verdes Anos”. Ileana auzise de un fel de mâncare interesant, pe bază de legume, care se putea comanda în acest loc. În timp ce Eun-kyung explica felurile de mâncare din meniul în portugheză, Ileana a comandat. Apoi Eun-kyung a încercat să comande și ea ceva, dar chelnerița se uita

la Ileana, nu la Eun-kyung. O enerva această privire ciudată.

- Vezi că vorbește ea, nu eu, a zis Ileana, dar chelnerița a continuat să o privească. După ce a scris comanda, chelnerița a plecat spre bucătărie.

- Se întâmplă des asta. E ciudat pentru ei când aud asiatici vorbind o limbă europeană, o limbă „a albilor”. Nu le vine să creadă că putem vorbi atât de corect. Așa că toți albi se uită la albi, ca și cum nu pot accepta că vorbele ar putea ieși din gura unui asiatic. Speranța lor e că vor vedea tot buzele albilor mișcându-se. M-am obișnuit.

În pofida cuvintelor abia rostite, Eun-kyung avea un surâs adorabil de băiat obraznic. Lucija își mângâia capul spunând ceva în germana ei stâlcită. Ileana n-a spus că era româncă, și că era și ea imigrantă, ca Eun-kyung. Simțea ușurare și, în mintea ei, această ușurare a luat forma unui enunț: *Ce bine că sunt albă!*

În timpul vacanței, Ileana a parcurs des drumul dintre mare și restaurant. Și s-a întâlnit cu Eun-kyung de multe ori. Într-o zi, în timp ce Nina și Lucija au intrat în apă, Ileana și Eun-kyung se aflau pe plajă. O vreme Ileana dormise răcorită de vânt, dar s-a trezit și s-a uitat la Eun-kyung, care citea.

- Ce citești?

- Asta? E poezie.

I-a arătat cartea. Pe copertă era o poză ciudată, cu piese de mobilier împrăștiate alandala într-o cameră. Conform explicațiilor lui Eun-kyung, era o traducere germană din lucrările unei poete japoneze.

- Cum e poezia ei?

- Destul de frumoasă, destul de blândă.

Și a început să citească una.

Te lași peste marele copac pe care l-ai găsit primul.

Deși doar te-ai născut, deja simți epuizarea.

Un străin se așază lângă tine.

Dacă ar fi un om foarte important

Ai decide să dansezi pentru el.

Cerul e însorit ca într-un Gogh.

Păsările zboară, zboară,

Pădurea foșnește,

Oamenii se adună.

Recitase frumos. Ileana simțea că dorința îi fusese atârnată de acea voce splendidă. Și era convinsă că, într-o relație, Eun-kyung ar fi fost dominatoarea, pe când ea s-ar fi lăsat dominată. Ileana a tremurat involuntar. Era tulburată de recitarea excelentă. Gusta germana lui Eun-kyung ca și cum s-ar fi scufundat în marea limpede.

Pe când Ileana se băga în pat, în cameră intră Nina. Deși citea, a îmbrățișat-o pe Ileana ca o vulpe mică, jucăușă.

Nina s-a cufundat în tricoul Ileanei frecându-se cu nasul de buricul ei. A mirosit-o intens. Acest sunet, ca cel al unui animal care pufăie, a făcut inima Ileanei să bată mai repede. Nina a sărutat-o și i-a lins abdomenul. Era ca și cum se aflau în sezonul împerecherii.

- Vino!

Nina s-a apropiat mai mult de ea. Și a sărutat-o de parcă ar fi flirtat. Îi lingeă gâtul și clavicula, apoi a început să-i sugă sânii. Sugea puternic ca un bebeluș ce bea laptele mamei sale. Amintindu-și de perioada când Thomas era un bebeluș, Ileana a râs.

Degetul Ninei penetra stimulând carnea Ileanei. Aceasta a expirat fierbinte. Dar nu pentru că era stimulată de Nina. În acel moment nu putea suporta asta, așa că a împins-o pe Nina.

- Ce s-a întâmplat? a întrebat Nina surprinsă.

- Scuză-mă. Acum e...

A bolborosit doar un cuvânt neclar.

- Ah, am înțeles. Scuză-mă și tu.

Nina a îmbrățișat-o și a sărutat-o pe Ileana.

În miezul nopții, a visat că Lucija era biciuită de către Eun-kyung.

Pe plajă, Ileana a mers să înoate, și atunci a venit și Lucija. Se bucurau împreună de smaraldul mării. Corpul ei tânăr primea strălucirea soarelui. Totul în jur era acoperit de aurul orbitor.

Înotau spre reciful galben-închis care se înălța ca și cum ar fi tăiat cerul. Priveșteea era magnifică. Ileana a atins stânca, simțind duritatea și asprimea ei. Cât timp trebuia să se scurgă până ce acest recif ar fi fost definitivat de natură! Era ceva prea spectaculos ca să ți-l poți imagina. Ileana aprecia duritatea rocii cu obrazul ei drept. Se gândea cum ar fi să devină și ea stâncă.

Ileana o vedea pe Lucija înotând liber, ca o sirenă. Înota în această mare superbă fără nicio durere sau suferință. Îi invidia tinerețea inocentă. Se uită la gâtul splendid al Lucije, fără nicio cută. Fiecare celulă strălucea elegant. Ileana își imagina cum Eun-kyung săruta gâtul Lucije. Și că ea apoi i-l înfășoară brusc cu o lesă și o strangulează. Fața Lucije s-a umflat devenind urâtă și roșie, și o bulă de salivă a tâșnit dintre buzele ei. Când viața i-a dispărut complet din trup, pe gâtul ei frumos rămăsese o rană roșie-închisă.

Brusc, Ileana a sărutat-o pe Lucija. Corpul ei grăsuț a tremurat de plăcere, ca un animăluț. Deși nu înțelegea ce se petrece, Ileana și-a lăsat corpul impulsului. A împins-o pe Lucija spre recif și a sărutat-o apăsător. Scoțându-i bikini albaștri, a apucat-o de sânii mari și moi. Lucija gemea puternic. Voia să o abuzeze și mai mult. Ileana a făcut-o pe Lucija să întoarcă mult capul, apoi a strangulat-o cu putere. Lucija a plâns ca

un cățel speriat. Aflată în strânsoare, Lucija a început să se opună în timp ce Ileana o lovea puternic peste fund cu mâna dreaptă. A scos un sunet ascuțit. Ileana voia să distrugă această femeie, înainte să fie distrusă de Eun-kyung, dar Lucija a rezistat și până la urmă a reușit să scape și să fugă. Rămasă singură, Ileana a realizat cu groază ce făcuse.

După ce s-a întors în cameră, Ileana privea amurgul de la balcon. Nina s-a așezat pe scaunul de alături. Priveau tăcute amurgul.

- Suntem fericite, nu-i așa?

Ileana s-a uitat la Nina.

- Da, a mințit.

Ileana s-a dus în camera lui Eun-kyung. Când a deschis ușa, a observat că Lucija se ridică din pat. Uitându-se spre Ileana, Lucija s-a încruntat.

Eun-kyung citea o carte pe canapea. N-o observase pe Ileana.

- Mă voi plimba pe afară, a zis Lucija, ieșind din cameră.

Ileana a rămas. Respira calm în camera de culoare confortabilă, bej. Acumula aer în plămânii ei și gusta din această consistență pufoasă. Nu știa de ce simțea asta.

Așezându-se pe canapea, Ileana se uită la Eun-kyung.

- Ce citești?

- Un roman portughez. Descrie lucruri bizare ce se întâmplă într-un sat unde a căzut un meteorit.

- Hm.

Ileana simțea că salivează.

- Pot să-ți cer o favoare?

- Ce?

- În altă zi ai citit o poezie în germană. Ai vrea să-mi mai citești o poezie?

- De ce?

- Pentru că-mi place vocea ta.

Când a vorbit, respirația i-a devenit fierbinte. Ridicându-se, Eun-kyung a scos o carte de la valiză și a început să citească din ea.

Vom fi stinși

Puțin înainte de a deveni umani

Din cauza lășității noastre

Și a dragostei pentru carte și libertate.

Trebuie să

Fim necinstiți,

Pentru că n-am spus nimănui,

Deși cunoaștem secretul longevității, e să nu fim umani.

Nu există nicio îndoială că

Suntem temători.

Ne e frică de strigătul dinainte de cuvinte,

Cel al oamenilor care cer ajutor acum.

Brusc, Ileana a apucat-o pe Eun-kyung.

- Hei, fii tu însuși odată! Te-ai jucat cu mintea mea și cu mine. Mi-ai oferit o plăcere de nedescris în cuvinte. De ce nu

mă bagi în seamă? Te vreau atât de mult! Ah, te rog! Lovește-mă, abuzează de mine, distruge-mi demnitatea, te implor...

O perplexitate ciudată a apărut pe fața lui Eun-kyung. Și n-a mișcat un deget. Ileana era copleșită de deznădejde neștiind ce să facă.

- Vă rog...

Germana stoarsă din gura Ileanei avea un accent românesc. Ileana s-a gândit că suna aiurea, dar a continuat să cerșească în germana ei hidoasă. Era extrem de plăcut să se simtă copleșită de această urâțenie a sunetelor.

Și deodată, Eun-kyung a lovit-o pe Ileana peste obraz. Corpul ei a fost scuturat de impact.

- Ridică-te!

Ileana s-a ridicat tremurând și s-a așezat singură pe pat. S-a dezbrăcat zvârcolindu-se ca un bebeluș. Ileana s-a așezat pe burtă ca întotdeauna, și a continuat să aștepte. Plăcerea explozivă a cuprins-o pe Ileana ca un țipăt. Incapabilă să strige, s-a agățat strâns de lenjeria patului. Durerea a erupt odată cu o uriașă plăcere, ca un gheizer. Creierul i s-a topit dintr-odată. Dar continua să simtă loviturile. De fiecare dată când era lovită, Ileana țipa în germana ei pocită.

- Mai dă-mi! Mai dă-mi!

Dar n-a avut orgasm. Ileana aștepta cu respirația sacadată. Însă acum

era îmbrățișată blând. Căldura pielii se scufunda în corpul Ileanei. Era cea mai blândă îmbrățișare, cum nu primise niciodată de la Nina.

Ileana a continuat să fie îmbrățișată și îmbrățișată. Brusc, a simțit că pieptul îi era înjunghiat cu ceva rece. Corpul i se convulsiona ca un pește expus la soare, iar ea nu se putea opri. Și acea răceală a penetrat-o în miezul cel mai intim al corpului ei.

În acel moment, timpul Ileanei s-a oprit, în extaz, pentru eternitate.

